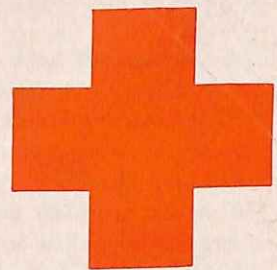

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1977

ΓΛΥΚΕΙΑ ΜΟΥ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΜΒΑΘΗΡΙΟ

Στίχοι:
Γ. ΑΘΑΝΑ

Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἄρ-μα-τ' ἂν σου λεί-πουν καὶ κα-νό-νι-α σου περ-
μέ-τ' ὅ-σ' αἶ-μα ρέ-ει ρο-σὺ-ο-πλί-σου δί-κιο, χτύ-πη
σεύ-ει ἡ πί-στη κί-καρ-διά Τρεῖς χι-λιά-δες
σε τὴ δί-α-δαρ-ρε-τή! Καλ-λί-ο νά-χεις
ἐν-δο-ξά-ο-λα χρό-νια τὴ χρυ-σὴ σου ἀ-γιά-ζουν λευ-τε-
δά-να-το ἂν-τρί-κιο πα-ρὰ νά-ζη-ες δί-χως ὁ-ρε-
ριά- Κι εἶ-ναι κά-θε χρό-νος, καὶ αἰ-ώ-νας
τὴ- Μὰ γλυ-κειά μου Ἑλ-λά-δα δὲν πε-θαί-νεις
ἐ-να στέ-φος ἂν-λοῦ-νας στρα-τός- Ἄ-νι-σος σὺ
ὁ-πως δὲν ἐ-πέ-θα-νες πο-τέ! Ζεῖς αἰ-ώ-νια
σί-δε-ρα ὁ-γῶ-νας, ἂ-νι-σος καὶ σὺ ὁ-πλα-τοῦ φω-τός-
κι ὁ-λους ὁ-να-σταί-νεις ὁ-ταν ζα-να-λὲς "Μολὼν λα-δέ" —

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ
Ἀκαδημαϊκοῦ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΪΑ

ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν

Ἐξω ξημέρωνε ἡ 28 Ὀκτωβρίου (1940).
Ἕνας ἄνεμος καινούργιος, ἀνυποψίαστος, ἀρχίζει
νὰ φυσάει πάνω στὴν Ἀθήνα.
Ἦταν ἡ ὥρα 6 ὅταν οἱ σειρήνες τῆς ἀντιστα-
πορικῆς ἀμύνης ξύπνησαν τὴν Πολιτεία. Ὁ οὐρανὸς
ἦταν πεντακάθαρος, λεύκαζε ὁ ὁρθρος, μύριζε δρο-
σιά. Στους δρόμους, τοὺς ἔρημους ἀκόμα, κρότησαν
μερικά παραθυρόφυλλα, κάποιες μπαλκονόπορτες.
Οἱ ἄνθρωποι ξυπνοῦσαν ξαφνιασμένοι, ρωτοῦσαν
τοὺς πρώτους διαβάτες. Ἕνα βουητὸ ἀνέβαινε
λίγο-λίγο ἀπὸ γύρω, ἀπὸ μακριά, τὰ πρώτα

ὁμαδικὰ βήματα πάφλασαν στὴν ἀσφαλτο. Μάτια
ὕψωνονταν στὸν οὐρανὸ, ἐψαχναν. Ὅμως σ' ὅλη
αὐτὴ τὴν κίνηση ποὺ ἀρχίζει καὶ πύκνωση σὲ μι-
κρές συντροφίες, σὲ ομάδες ποὺ ξεκινοῦσαν γιὰ τὰ
κέντρα, δὲν ξεχώριζες ταραχή, ἢ ἀγωνία. Μιά διά-
θεση εὐφορίας, κέφι ἀνάλαφρο, ἀλλόκοτο, ξεσήκωνε
τὶς ψυχές, πρωῒνὸ ἀγέρι ποὺ κολπώνει τὸ πανί.
Στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀντικρύζονταν,
ἔφεγγε ἓνα χαρούμενο ξάφνιασμα, σάμπως ὅλος
αὐτὸς ὁ κόσμος, ὁ ἴσαμε χτὲς βουτηγμένος στὴν
καθημερινότητα καὶ στὴ βιοπάλη, νὰ μάθαινε ξα-
φνικὰ πὼς ἔχει μέσα του κρυμμένα νιάτα.

Γιατὶ τὸ πρωῒ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 γινό-
ταν πραγματικὰ μιὰ ἀποκάλυψη: Διαφορετικὸ εἶχε
πέσει νὰ κοιμηθεῖ τὸ ἔθνος τὴ νύχτα ποὺ πέρασε,
διαφορετικὸ ξυπνοῦσε τώρα. Ἡ εἶδηση ποὺ ἔτρεχε
ἀπὸ στόμα σὲ στόμα: «Πόλεμος! οἱ Ἴταλοι εἰσβά-
λουν», ἦτανε σὰ γενικὴ πρόσκληση σὲ ξεφάντωμα.
Περηφάνεια, φιλότιμο καὶ λεβεντιά φούσκωναν τὰ
στήθη.

Κι ὁ καθένας, ὁ πιὸ ταπεινός, ἐνίωθε νὰ ξυπνάει
μέσα του μιὰ ἐπίγνωση: πὼς τρεῖς χιλιάδες χρόνια
τὸν καλοῦν μὲ τ' ὄνομά του, τὸ ἄσπιο ἴσαμε χτὲς,
νὰ τὰ δικαιώσει, νὰ τὰ ὑπερασπίσει. Ἡ ἱστορία
ἔπαυε νὰ εἶναι λόγια, γινόταν πράξη ζωῆς. Εἶχε
φωνὴ βαθειά, βουερὴ μέσα στὸ αἷμα, μιλοῦσε. Κι ὁ
πιὸ ταπεινὸς ἔκανε τὴ σκέψη ἀθελά του, πὼς σ'
αὐτὸν ἔλαχε νὰ τιμῇ αὐτὴ τὴ φάλαγγα τῶν
νεκρῶν ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ πολὺ μακριὰ καὶ δίνει
νόημα στὸ Χρόνο. Ἡ ἐκλογὴ τῆς μοίρας ἦταν βα-
ρειά, ἀλλὰ γιὰ τοῦτο καὶ ἡ τιμὴ πολὺ μεγάλη.

Οἱ ἐφημερίδες, ἂν καὶ Δευτέρα, κυκλοφόρησαν
ἔλεγαν μὲ λίγα, χτυπητὰ λόγια τὰ σχετικὰ μὲ τὸ
τελεσίγραφο, τὴν εἶδηση πὼς οἱ Ἴταλοι θὰ εἰσβά-
λουν στὶς ἐξί-τώρα. Κάτι ὀρθώνονταν σύσσωμο,
νὰ τοὺς ὑποδεχτεῖ ὅπως ἀρμόζει. Τὸν ἐνθουσιασμὸ
τὸν χρωμάτιζε ἡ ἀγανάκτηση, ἡ περιφρόνηση.
Δρόμοι, πλατεῖες, σταυροδρόμια, εἶχαν φουντώσει
στὸ μεταξύ ἀπὸ ζεστὲς ἀνάσες, κόσμος μακρυνὲς
θεωρίες πορεύονταν πρὸς τὴν Ὁμόνοια, τὸ Σύν-
ταγμα, ἐνῶ στὸ ραδιόφωνο ἀκούγονταν τὸ διάγ-
γευμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ: «Ἡ στιγμή ἐπέστη ποὺ
θ' ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλά-
δος, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴν της...». Σὲ
μερικά μπαλκόνια φάνηκαν σημαίες, ὅπως στὴν
25η Μαρτίου. Τὸ διάταγμα τῆς ἐπιστρατεύσεως
ἀρχίζει νὰ τοιχοκολλεῖται στὰ κέντρα. Μέσα του ὁ
καθένας ἀκούγε τὸν ἔθνικὸ ὕμνον ὅταν ἀνακρούεται
χαμηλοφῶνα, τὸν ὕμνον τῆς ἐλευθερίας, τὸν προ-
κλητήριο καὶ τὸν προσευχή.

(Ἀπόσπασμα)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΔΩΡΕΑ
ΗΜΕΡΟΜ.
36109

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Το θέμα που θα μās απασχολήσει είναι το βαρύ, αδυσώπητο, για το οποίο όλοι πονάμε, θέμα της Παιδείας. Όλοι ανεξαιρέτως ζητούν σήμερα Παιδεία. Όλοι δηλαδή ζητούν φως, γιατί Παιδεία δεν είναι τίποτε άλλο παρά μετάδοση φωτός. Ο δάσκαλος είναι λειτουργός, όχι υπάλληλος, όπως δεν είναι και ο ιερέας υπάλληλος, αδιάφορο αν η Πολιτεία τον έχει κατατάξει μέσα στους υπαλλήλους και τον έχει βαθμολογήσει με ένα βαθμό. Ο ίδιος ο δάσκαλος πρέπει να μη δεχτεί ποτέ μέσα τον αυτή την κατάταξη. Η Πολιτεία είναι ίσως υποχρεωμένη να κάνει αυτή την κατάταξη, ο ίδιος όμως ο δάσκαλος πρέπει να παραδεχτεί πως είναι μόνο λειτουργός, πως άσκει το κυριώτερο λειτουργήμα, εκείνον που καταγίνεται με τις ψυχές των ανθρώπων, εκείνον που μπορεί να

πεί στους νέους: «Δεύτε λάβετε φως». Αυτή είναι η αποστολή του. Ο λόγος βέβαια είναι βαρύς, και όπως τον λέει ο δάσκαλος και όπως τον λέει ο λειτουργός του 'Υψίστου, γιατί και οι δύο είναι λειτουργοί αυτής της αποστολής.

Κλασικό, ανάγλυφο παράδειγμα για το τί οφείλει να είναι ο δάσκαλος, είναι το παράδειγμα του δασκάλου που γέννησε ο τόπος αυτός, του Σωκράτη, που έγινε και δάσκαλος όλης της ανθρωπότητας. Ο Σωκράτης είναι ο μοναδικός δάσκαλος, όταν κριτήριό μας είναι το κριτήριο της αξίας. Ο Σωκράτης είναι μέτρο αντικειμενικό: άντεξε σ' όλους τους αιώνες και είναι, όπως λέει ο Πλάτων, πάντα νέος. «Εγώ», όμολογεί ο Πλάτων, «δεν έγραφα τίποτε, δ,τι έγραφα είναι έργο του Σωκράτη που έγινε νέος και όμορφος». Με αυτό τον τρόπο ο Πλάτων κρύβει τη μεγαλοσύνη του, την πρωτοτυπία του, από απέραντη εύγνωμοσύνη στο μεγάλο του δάσκαλο. Ο Σωκράτης, ο ίδιος, δεν χάραξε ούτε γραμμή, χάραξε όμως το λόγο του βαθιά μέσα στις ψυχές των νέων της εποχής του. Όλοι οι νέοι της εποχής του, και μάλιστα οι πιο προικισμένοι, βρέθηκαν γύρω από το Σωκράτη και γοητεύτηκαν από το λόγο του, όσο σκληρός κι αν ήταν κάποτε γι' αυτούς.

Βέβαια υπάρχει κι ένας άλλος δάσκαλος, μοναδικός, αυτός όμως δεν ήταν άνθρωπος, αλλά θεάνθρωπος. Ο δάσκαλος αυτός άνοιξε την αγκαλιά του στα παιδιά με το βαθύ Λόγο που ένωσε το θείο με τη νέα ζωή: «Αφετε τα παιδιά έλλειν προς με». Το μέτρο όμως του Θεανθρώπου είναι μέτρο φοβερό, για το όπο κι εμείς, που οι δυνατότητές μας είναι ανθρώπινες, θα κρατήσουμε σαν μέτρο το Σωκράτη.

Πρώτο γνώρισμα του Σωκράτη ως δασκάλου είναι ότι μένει κοντά στους νέους, σκύβει μέσα τους, τους οιστοηλατεί με τα ερωτήματά του, δεν τους αφήνει ήσυχους ποτέ, και, το κυριώτερο, τους απαλλάσσει από την αλαζονεία να νομίζουν ότι κάτι ξέρουν, τους άφαιρεί τη δοκησισοφία και τους πείθει ότι δεν γνωρίζουν τίποτε. Από τη συνείδηση άκριβώς της άγνοιας πρέπει να ξεκινήσουν οι νέοι για να καταλάβουν τον εαυτό τους και τη ζωή εν γένει, για να μπορεί δηλαδή ν' άρχίσει δ,τι ονομάζουμε μάθηση και Παιδεία. Όποιος νομίζει ότι τα ξέρει όλα είναι κοφός, διώχνει τη μάθηση. Ο Σωκράτης με το λόγο του έσπρωχνε τους νέους στην αυτοσυνειδησία. Ο λόγος είναι το τακτικό και συνηθισμένο όργανο του δασκάλου. Άλλο όργανο, άπόλυτο, καταλυτικό, είναι το παράδειγμα. Το παράδειγμα πείθει περισσότερο από τους πολλούς λόγους το νέο άνθρωπο που έχει — και πρέπει να έχει — την τάση να άμφισβητεί το κύρος του δασκάλου. Αν όμως ο δάσκαλος είναι αυτό που πρέπει να είναι, δηλαδή παράδειγμα ζωής, τότε ο νέος άνθρωπος δεν μπορεί να τον άμφισβητήσει, σιγά - σιγά χάρεται το κύρος του δασκάλου, το καμαρώνει. Αυτή άκριβώς τη χαρά βρίσκομε μέσα στους πλατωνικούς Διαλόγους: οι νέοι θαυμάζουν τον άκοίμητο, ακούραστο, δυναμικό Σωκράτη, που πρωί πρωί πηγαίνει στην Άγορά να εκπληρώσει την αποστολή του.

Ο Σωκράτης πλησιάζει τους νέους με στοργή και αγάπη.

Άκολουθεί ή διαλεκτική, ήρεμη, άλόγιστα συνεπής. Ο νέος, ταπεινωμένος, δηλώνει ότι άλλα ενό-

μιζε πριν και άλλα πιστεύει τώρα που συνάντησε το δάσκαλο: πίστευε πως ξέρει, τώρα βλέπει πως δεν ξέρει τίποτε.

Η αγάπη — το κλίμα των πλατωνικών Διαλόγων — είναι ένα πολύ δύσκολο πράγμα. Θέλει καρτερία, ύπομονή. Δεν είναι ή αγάπη αισθηματολογία, όπως νομίζουν μερικοί. Καταφεύγουμε στην αισθηματολογία για να κρυφτούμε πίσω της νομίζοντας πως αγαπάμε τα παιδιά μας. Άλλ' ή αυθεντική αγάπη είναι σκληρή, θέλει άποχή — και δεν μιλώ για την αγάπη όπως τη διδάσκει ο Χριστιανισμός, που είναι άκόμη σκληρότερη, άφου ζητά από τον άνθρωπο να διώξει όλα όσα συνιστούν τον έγωισμό του. Η αγάπη του Θεού άπαιτεί από τον άνθρωπο να αποβάλλει όλα όσα δεν είναι ο καθαρός εαυτός του, να αποβάλλει τα πάθη, τις φιλοδοξίες του, να γδυθεί όλόκληρος και να μείνει όλομόναχος.

Ο Σωκράτης βέβαια έχει την καρτερία, αγαπά και επιμένει, όχι με αισθηματολογική αγάπη, που είναι άδυναμία. Όποιος καταφεύγει στην αισθηματολογία δείχνεται πιο άδύναμος από το παιδί και τότε το χάνει. Γιατί το παιδί καταλαβαίνει πολύ περισσότερο από δ,τι νομίζουμε εμείς οι μεγάλοι. Είναι μεγάλη πλάνη αυτό που νομίζουν οι μεγάλοι, ότι μπορούν να ξεγελάσουν το παιδί. Το παιδί πάει πολύ βαθιά με τη ματιά του μέσα τους. Με το ένστικτο, τη διαίστησή του, δεν αφήνει τίποτε άνεξιχνίαστο, ούτε από τους γονείς ούτε από το δάσκαλό του. Όστε ο δάσκαλος έχει ένα κριτή ενώνιον του ή μάλλον πολλούς κριτές, τους μαθητές του, οι όποιοι εφαρμόζουν τα μέτρα της κρίσεώς τους επάνω στο δάσκαλο. Το παιδί δεν είναι μια άγραφη πλάκα όπου ο δάσκαλος θα γράφει επάνω τα γράμματα που θα του μάθει. Είναι ψυχή και πνεύμα, για το όπο είναι πολύ δύσκολο το έργο του δασκάλου. Τι είναι αυτό που ενώνει το δάσκαλο με το παιδί; Το πρώτο στρώμα της επικοινωνίας, ή άρετρία της σχέσεως με τους νέους είναι, όπως είπαμε, ή αγάπη, ή στοργή. Δεν γίνεται Παιδεία, αν δεν αγαπάς, αν προστάξεις μόνο. Άλλα πράγματα, σε άλλους τομείς γίνονται με διαταγές. Μόνο αν αγαπάς, με την έννοια που εξήγησα, της καρτερίας, της επιμονής, της άπόλυτης εμπιστοσύνης, γίνεται Παιδεία.

Ο δεύτερος τρόπος είναι ο λόγος. Ο λόγος ενώνει τους ανθρώπους, με αυτόν επικοινωνούν οι άνθρωποι, τον σέβονται για να μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη μεταξύ τους. Ο λόγος είναι ο συνδετικός κρίκος των ανθρώπων μιας Κοινωνίας. Ο λόγος είναι ο πρώτος θεός των Ελλήνων, είναι δημιουργήμα έλληνικό. Πριν από τον λόγο ύπηρχαν λόγια, παντός είδους παραμύθια, όμιχλες και μυθεύματα. Η Άσία όλη τυλιγμένη στους μύθους. Με το λόγο ο δάσκαλος θα φέρει στο παιδί το αγαθό της γνώσεως. Με το λόγο θα του φέρει την ιστορία του τόπου, θα του φέρει σιγά - σιγά, με μέθοδο, όλο το θησαυρό. Και ο λόγος είναι βέβαια και όργανο, με το όποιο το παιδί άπαντά στο δάσκαλο. Γιατί πρέπει να άπαντήσει. Η άπάντηση είναι ή δοκιμασία του, αυτό που θα πεί για να τον κρίνει ο δάσκαλος.

Δεν φτάνει όμως ούτε ή αγάπη ούτε ο λόγος για να είναι κανείς δάσκαλος ως λειτουργός. Χρειάζεται άκόμη να έχει για το έργο του ο δάσκαλος ένθουσιασμό, να χάρεται το έργο του σαν λειτουργήμα και

να το μεταδίδει σαν λειτουργήμα με ένθουσιασμό έλλογο και μετρομένο. Γιατί άλλως δεν παράδίδει, άπλως μετακινεί τα πράγματα ο δάσκαλος. Και έτσι δεν μεταγίγξει στην ψυχή του νέου το αγαθό της γνώσεως. Θυμάμαι την πρώτη φορά που πήγα στο Σχολείο, στην Πρώτη του Δημοτικού. Αυτό ήταν το μεγάλο γεγονός της ήλικίας αυτής. Η μάνα μου με περιποιήθηκε, μου φόρεσε τα καλά μου και πήγα Σχολείο. Ο δάσκαλος — που ήταν πραγματικά τέλειος δάσκαλος — μάς δέχτηκε με αγάπη, με προστασία. Σιγά - σιγά, μέρα με τη μέρα, μάς έδειχνε τα γράμματα γραμμένα επάνω σε χαρτόνι με χρώμα μπλε βαθύ. Και τα μικρά και τα κεφαλαία. Κάθε φορά που έβγαζε ένα γράμμα το ζούσαμε σαν να ήταν ένα θαύμα. Τα έλληνικά γράμματα έχουν πρόσωπο, είναι προσωποποιήτες: τα αγαπά κανείς για τη μορφή τους, γι' αυτό που είναι, για το όπο είναι μοναδικά στον κόσμο, δεν έχουν συγγενείς, άδελφια ή ξαδέλφια. Ένα ένα, καθώς τάβγαζε τότε ο δάσκαλος, τα ζούσαμε ως άβυσθη άπείθανο όμορφιάς που έρχόταν από την αιωνιότητα, ως άποκάλυψη μυστηρίου. Γιατί εκτός από την όμορφιά που έχουν τα έλληνικά γράμματα σαν σχήματα, έχουν και αυτή τη μεταφυσική σημασία του μυστηρίου. Βέβαια, ως μαθητής της Πρώτης του Δημοτικού δεν έζησα το μυστήριο, ύποψιάστηκα όμως από μικρό παιδί ότι πίσω από αυτά υπάρχει κάτι άπίθανο. Σιγά - σιγά, καθώς προχωρούσαν τα χρόνια, τα γράμματα έπαιρναν νόημα, έρχόταν μέσα τους όλη ή Ελλάδα, όλη ή ιστορία του τόπου. Έργο του δασκάλου είναι να φέρει στην ψυχή του παιδιού, να του άποκαλύψει αυτό που λέγεται ιστορία του τόπου, να του φέρει όλο αυτό το κεφάλαιο που λέγεται Έλλάς, όχι τμήματα, όχι κομμάτια. Δεν είναι ιστορία αυτό που είναι κακογραμμένα καμιά φορά στα βιβλία, τα περίφημα διδακτικά βιβλία, για το όπο και ο δάσκαλος κουράζεται πολύ, χρειάζεται να κουρασθεί πολύ — το ίδιο και οι γονείς αντίστοιχως — για να βρεί τις φλέβες τις μεγάλες, όπου θα όδηγήσει τα παιδιά να πούν τη γνώση. Ο δάσκαλος πρέπει να ενώσει τα πάντα, το σχήμα και τη φύση, και να τα μεταδώσει στα παιδιά με το λόγο, την αγάπη και τον ένθουσιασμό του. Έτσι τα παιδιά θα πεισθούν όταν άκουν το δάσκαλο, άλλως δεν γίνεται τίποτε, τα παιδιά θα φύγουν πολύ ένωρίς: δεν έχει σημασία αν φοιτούν πάντα στην τάξη, ο δάσκαλος θα τα έχει χάσει, αν δεν τα κερδίσει με την αγάπη.

Σήμερα, όπως είπα στην αρχή, όλοι, σ' όλα τα πλάτη, σ' όλα τα μήκη, οι άνθρωποι όλων των χωμάτων και των θρησκειών ζητούν Παιδεία. Ζητούν δηλαδή το αγαθό που γεννήθηκε σ' αυτό τον τόπο, σε μια εποχή που δεν ύπηρχε πουθενά άλλο. Υπήρχαν μόνο οι γραφιάδες της Αγύπτου, οι ιερείς, και είχαν μια άπόκρυφη γνώση, που δεν μετέδιδαν παρά μόνο στους όμοτέχνους των, στους διαδόχους, όχι στο λαό. Ο λαός έμεινε έξω από τη μετάληψη της γνώσεως. Έδώ στην Ελλάδα δημιουργήθηκε για πρώτη φορά αυτό που λέμε Παιδεία, μόρφωση του ανθρώπου, του ελεύθερου, και ελεύθερον πολίτη. Πολίτης πριν από την Ελλάδα δεν ύπηρχε σε κανένα πολιτισμό. Ο ελεύθερος πολίτης είναι το ιδανικό που περιγράφει ο Περίκλης στον Έπιτάφιο του και το παράδίδει σαν κληρονομία στους μεταγενεστέους.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ μας ἦταν μικρό: μόνο ἀπὸ τὸ πρῶν ὡς τὸ βράδυ, ὡς τὰ μεσάνυχτα. Μὰ ἡ προσδοκία μᾶς πῆγαινε μακριά, στὸν πολὺ παλιὸ καιρὸ, σὲ ἀρχαίους χρόνους καὶ σὲ ἀνθρώπους πού ἔκαναν τὴ ζωὴ παραμῦθι μὲ τὴν παλαιὰ τους, μὲ τὴν ἀντοχὴ τους στὸν κίνδυνο καὶ στὴ στέρηση, μὲ τὰ θαυμάσια ἔργα τους καὶ μὲ τὴ διάρκεια καὶ μὲ τὴν ὁμορφίαν πού τοὺς χάριζαν. Ἀρχίζε τὸ ταξίδι μας ἕνα πρῶν τοῦ Ἰουνίου στὸ Σαρωνικὸ καὶ στὸν Ἀργολικὸ, μὰ ἡ προσδοκία δὲν ἦταν τὰ νησιά τους, δὲν ἦταν οἱ μικρὲς πολιτείες τους, δὲν ἦταν τὰ χαροῦμενα πρόσωπά τους. Οὔτε ἡ Σαλαμίνα, οὔτε ἡ Αἴγινα, οὔτε ὁ Πόρος, οὔτε ἡ Τόρα, οὔτε οἱ Σπέτσες. Περάσαμε ἀπὸ πολὺ κοντὰ τους, τὸ λευκὸ μας πλεούμενο στάθηκε, τοὺς ἔστειλε ἑγκάρδιον χαιρετισμὸ, μὰ δὲν ἔμειναν, δὲν εἶχανε καιρὸ νὰ μείνουμε. Ἐπρεπε νὰ φτάσουμε μὲ τὸν ἥλιο στὴν παρακάτω θάλασσα, νὰ δοῦμε μέσα στὸν ἥλιο τὸ παράδοξο καὶ μοναδικὸ κατόρθωμα τῶν κοσμογονικῶν δυνάμεων πού μοίρασαν τοὺς ὄγκους καὶ ὄρισαν τὰ σχήματα στὸ χῶρο τῆς Λακωνίας, ἔπρεπε νὰ δεχτοῦμε ὁλόκληρο καὶ νὰ κρατήσουμε ὁλόκληρο στὰ μάτια μας τὸ ἀγέροχο ὕψος τοῦ Βράχου πού λέγεται Μονεμβασία, τοῦ Νησιῦ πού εἶναι πολὺ κοντὰ στὴ στεριά, —130 μέτρα πέτρινο γεγύρι— καὶ πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὸν σημερινὸ κόσμο.

Ἐπλέαμε φορτωμένοι πολλὴ ἱστορία. Ἡ Μονεμβασία γνώρισε μέρες εὐτυχίας, ξεκίνησε ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ αυτοκράτορα Μαυρικίου, ἀπὸ τὸν 6ο αἰῶνα, νὰ παίξει ρόλο σπουδαῖο, στάθηκε, ἕναν καιρὸ, τὸ σημαντικότερο κέντρο τῆς Πελοποννήσου μὲ τὰ κρασιὰ τῆς προπύργων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἄλλη παραγωγὴ τῆς, μὰ εἶχε καὶ πολλὲς ἀτυχίες καὶ ἔζησε δραματικές ὥρες ὅσο λίγες ἑλληνικὲς πολιτείες. Ἐπέρασε ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς στοὺς Φράγκους, στοὺς Βενετσάνους, στοὺς Τούρκους, καὶ χρειάστηκε πολὺ ν' ἀγωνιστεῖ, πολὺ νὰ ἀντισταθεῖ γιὰ νὰ κερδίσει τὴν ἐλευθερίαν της, —δὲν μπορούσε νὰ τὴν κερδίσει, —ἢ γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξει τοὺς ἀφέντες της. Τὸ πείσμα της τὴν ἔκαμε ὀνομαστή καὶ οἱ κάτοικοί της, ὅταν τὴν πολιορκοῦσαν οἱ Σταυροφοροὶ καὶ ἀπὸ παντοῦ τὴν ἔχαν ἀποκλείσει τρεῖς ὁλόκληρα χρόνια, ἐφάγασι καὶ ποντοῦσι, μοιῶς καὶ γατία, τὸ τί νὰ φᾶν οἱ εἶχαν, μόνον ὁ εἰς τὸν ἄλλον...», ὅπως διηγείται τὸ «Χρονικὸν τοῦ Μωρέως». Ἀναρίθμητες οἱ πολεμικὲς σελίδες τῆς Μονεμβασίας, ὅλες πιά θρύλος καὶ σκόνη, ὅλες μαζί ἕνα παραμῦθι ἀπίθανο, πολυχρομὸ καὶ ταραχμένο. Ἀκατάλητη ὅμως παρουσία τῆς τέχνης ἡ ὀκταγωνικὴ Ἀγία-Σοφία, ἀπάνω στὸ κάστρο της, χτίσμα τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀνδρόνικου Β' τοῦ Παλαιολόγου, καὶ χαμηλὰ ὁ «Ἐλκόμενος», ἐκκλησιὰ τοῦ 1697, χτισμένη σὲ παλαιότερα θεμέλια, μὲ τὶς ἀξιόλογες ἀγιογραφίες της καὶ μὲ τοὺς θρόνους τῶν βυζαντινῶν αυτοκρατόρων πού περιμένουν ἀκόμα, καὶ πῶς κάτω, ἄλλα βενε-

τσιάνικα χτίσματα. Ὅμως ὁ μεγάλος θρύλος καὶ ἡ ἰδιότυπη ὁμορφία τῆς Μονεμβασίας βρίσκεται πέρα καὶ πάνω ἀπ' ὅλ' αὐτά: εἶναι τὸ κάστρο της καὶ τὸ τεῖχος της, σκαρφαλωμένα σ' ἕνα πελώριο βράχο, πού δὲν τὸν εἶδαν ὅλοι μὲ τὰ ἴδια μάτια ἀλλὰ ὅλοι τὸν εἶπαν «Βυζαντινὸ Γιβραλτάρ».

Εἶναι λάθος νὰ πᾶς στὴ Μονεμβασία ἀπὸ τὴ στεριά. Καὶ τοῦτο τὸ καταλάβαμε ὅταν τὸ πλεούμενόν μας ἔφτασε πιά στὴ θάλασσα πού τὴν ὀρίζει καὶ μᾶς ἐπῆγαινε ὁλόενα καὶ πῶς κοντὰ στὸν ὄγκο πού ἀπὸ μακριὰ μαύριζε μόνο καὶ ἀπειλοῦσε. Ὅσο πλησιάζαμε, τόσο ὁ πελώριος βράχος ἐπαιρνε σιγὰ-σιγὰ σχῆμα, ἄρχιζε μέσα στὸν ἀπογευματινὸ ἥλιο νὰ δείχνει τὸ χρώμα του, νὰ γίνεται σκοῦρος κόκκινος καὶ νὰ κερδίζει σὲ ὕψος. Ἐνα ὄμμα ἔμεινε πρὸς αὐτόν, δυὸ ἐκεῖνος πρὸς τ' ἀπάνω. Κι ὅταν βρεθῆκαμε σχεδὸν στὴ ρίζα του καὶ ἀπὸ τὴ θάρκα σκρώσαμε τὰ μάτια μας, τρομάξαμε. Ἡμᾶστε κάτω ἀπὸ ἕνα γίγαντα, πού μᾶς εἶχε στὴν ἐξουσία του.

Ὅταν περάσεις τὴν πύλη μὲ τὴν βαρεὴ ξύλινη πόρτα πού ἀντιστέκεται στὸ χρόνον ντυμένη μὲ σίδερο, ἔχεις ἁμέσως τὴν αἰσθησὴ ὅτι πῆδησες σ' ἕνα νησί, ἀπὸ αἰῶνες ξεκομμένο ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο, αὐτόνομο, ἀδιάφορο γιὰ ὅ,τι γίνεται πέρα ἀπὸ τὸ χῶμα του, πέρα ἀπὸ τοὺς κατοίκους του. Κι ὅσο κάνεις βήματα στὸ καλντερίμι τῶν δρόμων του, καὶ ὅσο κοιτάξεις τὰ σπίτια πού ἔχουν στὴ σκυθρωπὴ πρόσωπὴ τους καθάρὰ τὰ γνωρίσματα μακρινῶν αἰώνων, —μερικὰ τὰ χοντὰ χτίσει οἱ Βενετσάνοι, —κι ὅσο προσέχεις τὰ λίγα πρόσωπα πού σὲ δέχονται σωπατὰ καὶ λίγο ἐκπληκτὰ, —ζήτημα εἶναι ἂν ἔχει παραπάνω ἀπὸ τρακόσιες ψυχὲς ἡ Μονεμβασία ἢ παλιά, ἡ Μονεμβασία τοῦ Βράχου, ὅχι ἡ νέα πού λίγη καὶ ἀσήμαντη παρακολούθησε μὲ ζήλεια τὴν προτίμησίν μας καὶ τὴ σπουδὴν μας νὰ περάσουμε τὸ γεφυράκι, —ὅσο προχωρεῖς, νιώθεις πὼς περνᾷς σὲ μιὰ μεσαιωνικὴ πολιτεία πού μένει ἀκόμα πολιορκημένη, πού δὲν ἐξοῖζε τὰ τεῖχη της, πού δὲν ἄλλαξε τίποτα, πού δὲν ἄφησε τίποτα νὰ τὴν ἀλλοιώσει, πού δὲν ἔκαμε ὄμμα πρὸς τὴν ἐποχὴν μας καὶ δὲν ποθεῖ ἴσως τίποτα ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν μας καὶ ἀπὸ τὴν ταραχὴν του. Καὶ ἡ αἰσθησὴ αὕτη μένει καὶ δυναμώνει ὅσο ἀνεβαίνουμε καὶ ὁλοκληρώνεται ὅταν φτάσουμε ἀπάνω στὴν Ἀγία-Σοφία καὶ δοῦμε ὁλόκληρο τὸ κάστρο, ἱερό καὶ ἀσφαλισμένο ἀπὸ τὰ τεῖχη του. Ἐκεῖ πιά βλέπουμε καὶ τὴν ἀδυσώπητη Μοῖρα, πού ἀναγκάζει τὸν ἄνθρωπο μόνος του νὰ φυλακίζεται, μόνος του νὰ γίνεται αἰώνια πολιορκημένος, νὰ ζεῖ πίσω ἀπὸ πύλες ἀπαραβίαστες.

Ὅταν γυρίσαμε στὸν ἕξω κόσμο, ἕξω ἀπὸ τὸν μεσαῖον, ἕξω ἀπὸ τὴν πολιορκία, εὐκόλα συγκεντρώσαμε τὶς σκέψεις μας σ' ἕνα συμπέρασμα: Ἡ Μονεμβασία εἶναι θρύλος, πού τίποτα δὲ χάνει ὅταν τὸν πλησιάζει ὁ ἄνθρωπος. Μένει πάντα θρύλος πού κρατᾷ ὁλόκληρο τὸ μυστικὸ του, ὅλο του τὸ μυστήριον. Κι ὅταν βρεθῆκαμε στὸ πλεούμενόν μας, εἶδαμε πάλι τὸ βράχο μέσα στὸν ἥλιο, σὲ λιγότερο φῶς, ἀλλὰ μὲ πῶς καθαρὲς γραμμὲς καὶ μὲ πῶς καθορισμένη ἀποστολή. Ἔστειλε φοβερὸς καὶ ἀσάλευτος φρουρός, σταλμένος ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ βουνὰ τῆς Λακωνίας νὰ ἐλέγχει κάθε πέρασμα καὶ νὰ προλαβαίνει κάθε ἐπιβουλὴ καὶ ν' ἀλλάζει ματιὰς καὶ σινιάλα μὲ τὸν Μαλέα, πού φρουρεῖ καὶ αὐτὸς παρακάτω καὶ ἀπειλεῖ.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀκαδημαῖκου

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

— Νεράκι καθαρὸ,
στὸ διάφανο ποτάμι,
μοῦ λές, νὰ σὲ χαρῶ,
τὸ δρόμο πού ἔχεις κάμει;

— Κινᾶω ἀπ' τὸ βουνὸ
τὸ χιονοσκεπασμένο,
ποτίζω τὸ στεγνὸ
λιβάδι, ὅθε διαβαίνω.

Στὶς πράσινές μου ὀχτιές
ποτίζω τὸ χορτάρι
καὶ τὶς ψηλὲς ἱτιές
καὶ τὸ φτωχὸ θυμάρη.

Πετοῦν σ' ἐμὲ νὰ πιοῦν
μὲ δίψα τὰ πουλάκια,
καὶ παίζουν καὶ γελοῦν
χαρούμενα παιδάκια.

— Ποτάμι καθαρὸ,
νεράκι κρυσταλλένιο,
σοῦ εὐχόμαστε καλὸ
ταξίδι, εὐλογημένο.

ΖΑΧΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
Ἀκαδημαῖκου

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι ποταμάκι;
— Ἀπὸ κεῖνο τὸ βουνό.
— Πῶς τὸν λένε τὸν παπού σου;
— Σύννεφο στὸν οὐρανό.
— Ποιὰ ναι ἡ μάνα σου;
— Ἡ μπόρα.
— Πῶς κατέβηκες στὴ χώρα;
— Τὰ χωράφια νὰ ποτίσω
καὶ τοὺς μύλους νὰ γυρίσω.
— Στάσου νὰ σὲ ἴδωμε λίγο,
ποταμάκι μου καλὸ.
— Βιάζομαι πολὺ, θὰ φύγω
ν' ἀνταμώσω τὸ γιालό.

ΑΓΑΠΗΣΤΕ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

Ἀγαπημένα μου παιδάκια,

Ἐτοιμαζόμουν νὰ σᾶς γράψω ἕνα γράμμα γιὰ τὸ ξεκίνημα τῆς νέας χρονιάς, γι' αὐτὴ τὴ χαρὶσάμενη ἐποχὴ πού περνᾷτε, δίχως ἀκόμα νὰ τὸ καταλαβαίνετε, τὴν ἐπιστροφὴν σας στὰ σχολεῖα, μέσα σὲ τιτιβίσματα καὶ παιδικὴ φασαριά. Ἦθελα νὰ μιλήσουμε γιὰ κείνη τὴν ὑπέροχη στιγμή πού μπαίνετε μέσα στὴν τάξη ὕστερα ἀπὸ καιρὸ, γιὰ τὸ καινούργιο θρανίον πού διαλέγετε καὶ τὸν παλιὸ φίλο πού θὰ βρεῖτε. Πράγματα καὶ αἰσθήματα πού ἐντυπώνονται στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἀκολουθοῦν μέχρι τὸ τέλος του.

Ὅμως κάτι ἄλλο μὲ ἔτρωγε. «Ἄσσε», εἶπα! Γιὰ τὴν ἐπιστροφὴν στὰ σχολεῖα μπορούμε νὰ μιλήσουμε καὶ τοῦ χρόνου. Τώρα πρέπει νὰ μιλήσουμε γιὰ τὶς φωτιές. Γιὰ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους πού βάζουν φωτιὲς στὰ δάση καὶ μᾶς στεροῦν τὸν καθαρὸ μας ἀέρα. Ἐνὰς κύριος μοῦ ἔλεγε, ὅτι ψηλὰ ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο, τὸ θέαμα ἐνὸς καμένου δάσους εἶναι κάτι τὸ φοβερό. Καψαλισμένα δέντρα, καφετιά, μὲ μαύρα χέρια νὰ ὑψώνονται στὸ Θεὸ ἱκετευτικά, μοιάζουν νὰ παίζουν σὲ σκηρικὸ ἀρχαῖας τραγωδίας.

Στὸ δάσος φωλιάζουν τὰ πουλιά. Στὸ δάσος φωλιάζει ἡ ἐλπίδα. Στὸ δάσος φωλιάζει ἡ ὑγεία μας. Ποιὸς τοῦ μᾶς νὰ μᾶς τὸ καταστρέψει; Ἐχῶ ἕνα πεύκο στὸν κήπο μας. Εἶναι γέρικο μὰ φουντωτὸ σὰν ὀμπρέλλα. Στὶς ἐξὶ τὸ πρῶν καὶ οἱ ἐξὶ τὸ ἀπόγευμα τὰ πουλιά τῆς γειτονίας μαζεύονται ἐκεῖ καὶ φλυαροῦν. Δὲν ξέρω τί λένε, τί ἀποφασίζουν, δὲν ξέρω ἂν τσακώνονται ἢ ἂν τραγουδοῦν! Ὅμως εἶναι μιὰ μαγεία πού δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὴν περιγράψω. Μοῦ εὐφραίνει τὴν ψυχὴ. Σταματῶ τὰ πάντα καὶ κάθουμαι καὶ τ' ἀκούω. Εἶναι σὰν ν' ἀκούω τὴ φύση νὰ μοῦ διηγῆται ἕνα παραμῦθι, πού χωρὶς νὰ καταλαβαίνω τὰ λόγια του μὲ συγκινεῖ καὶ μὲ μαγεύει.

Ἄν κάποιος μοῦ κόψει τὸ πεύκο μου, θὰ ἔχει νὰ κάνει μαζί μου. Μὲ πιάνει ἀπελπισία καὶ μόνον πού τὸ συλλογίζομαι. Σκεφθεῖτε λοιπὸν τί πρέπει νὰ νιώθουμε ὅλοι μας ὅταν μᾶς καίνε τὰ δάση, τὴν φωλιὰν τῶν πουλιῶν, τὰ ἐλάφια, τὰ πρόβατα καὶ τὶς κατσίκες, ὅταν κάνουν στάχτη τοὺς τόπους πού προηγουμένως ἦταν πηγὴ χαρᾶς, ὑγείας καὶ ἐλπίδας.

Ἀγαπήστε τὸ πράσινο. Ζητήστε ἀπὸ τοὺς γονεῖς σας νὰ φυτέψετε κάτι. Παρακολουθεῖτε τὸ δέντρον σας. Εἶναι μιὰ μικρὴ ζωὴ πού βασικά δίνει ζωὴ σ' ὅλους τοὺς ἰδιούς.

Α.Β.

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

“Ενας αιώνας ζωής και δράσεως
εις την υπηρεσίαν του ανθρώπου

Την 10ην Ιουνίου 1977 ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός συμπλήρωσε εκατό έτη από της ιδρύσεώς του. Ίδρύθη διά Βασιλικού Διατάγματος ως εθνικός «Σύλλογος επίκουρος των εν πολέμω τραυματιών», μέλος του Διεθνούς Έρυθρού Σταυρού.

Ένα μόνον έτος από την ημέρα της ιδρύσεώς του, το 1878 ξεερράγη ή Κρητική Έπανάσταση. Ο νεοϊδρυτός Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός έτέθη εις κίνησιν να στείλη Ιατρούς, νοσοκόμους και βοήθειαν εις τους τραυματίας και εις την περίθαλψιν προσφύγων. Συγχρόνως από το 1878 έως το 1881 ξεερράγησαν αί επανάστασεις εις την Ήπειρον, Θεσσαλίαν και Μακεδονίαν, το δέ 1882 ή επανάστασις του Άραμπι εις την Αίγυπτον, με διωγμόν των όμογενών. Ο Ε.Ε.Σ. ίδρυσε Νοσοκομεία εις τὰ Γιανιτσά, την Νέαν Μιζέλαν και την Σκιάθον προς νοσηλείαν των τραυματιών, έτερον 150 κλινών εις Αθήνας, και περιέλαβεν 30.000 πρόσφυγας από την Κρήτην, την Αίγυπτον και την υπόδουλον Βόρειον Ελλάδα.

Το 1897 κατά τον Έλληνοτουρκικόν πόλεμον

ίδρυσε νοσοκομείον και μετέσχεν εις την όργάνωσιν πλωτού νοσοκομείου. Το 1907 με τους διωγμούς των όμογενών εις την Ανατολικήν Ρωμυλίαν και τον Καύκασον περιέβαλε χιλιάδας πρόσφυγας.

Η μοίρα του Έλληνικού Έθνους είναι βεβαρημένη με άτελείωτους άπελευθερωτικούς πολέμους και άμυντικούς. Το 1912 με τους Τούρκους, το 1913 με τους Βουλγάρους, το 1914 εις την Βόρειον Ήπειρον, το 1917 έως 1919 με τους Βουλγάρους και τους συμμάχους των Γερμανοαυστριακούς. Το 1919 - 1923 με τους Τούρκους εις την Ανατολικήν Θράκην και την Μικράν Ασίαν. Το 1940 και 1941 με τους Ιταλούς και τους Γερμανούς. Εις όλους αυτούς τους πολέμους ο Ε.Ε.Σ. ήτο παρών με δεκάδας νοσοκομείων, με άφθονίαν νοσηλευτικού ύλικού, με εκατοντάδας έθελοντών άδελφών νοσοκόμων, με χιλιάδας νοσηλευτικών κλινών και με νοσοκομεία έκστρατείας εις τὰ μέρη της διεξαγωγής των άγώνων, με θύματα Ιατρούς και άδελφάς νοσοκόμους.

Μία άλλη ιδιοτυπία του Έθνους μας είναι ή κοσμοπολιτικότητα των Ελλήνων και ή εξάπλωσις των εις όλας τὰς γωνίας του κόσμου. «Έλλην και ούχ Έλλην, πᾶσα γῆ και θάλασσα σ' έχει», ήτο ή άπάντησις του Μαντείου εις κάποιον ξενιτευμένον από μακρών έτών Έλληνα. Όμως ή βαθμιαία άνάπτυξις του έθνικιστικού πνεύματος κατά τὰς τελευταίας γενεάς έδημιούργησε τους διωγμούς των όμογενών μας εκ μέρους των Ιθαγενών πανταχόθεν : Από την Αλβανίαν, την Βουλγαρίαν, την Ρουμανίαν, την Ρωσίαν, τον Καύκασον, την Κωνσταντινούπολιν, την Μικρασίαν, την Αίγυπτον, την Αιθιοπίαν, το Κογκό και πλείστας χώρας της Αφρικῆς. Ο Ε.Ε.Σ. συμπαραστάθη πάντοτε και συμπαρίσταται διαρκώς εις τὰς ανάγκας των άδελφών μας προσφύγων.

Κατά την θλιβεράν περίοδον της κατοχής 1941 - 1944 με την βοήθειαν του Διεθνούς Έρυθρού Σταυρού και των ουδετέρων Έρυθρών Σταυρών της Σουηδίας και της Έλβετίας ο Ε.Ε.Σ. υπήρξεν ο έκπρόσωπος του Έθνους και συνετέλεσε να περισωθῇ εκ του θανάτου ο λιμώττων πληθυσμός της χώρας και οί διαβιούντες στα στρατόπεδα όμηροι.

Κατά την όχι όλιγώτερον δυσάρεστον εποχήν των ταραχών του 1946 - 1949 ο Ε.Ε.Σ. παρέσχε πολυτίμους υπηρεσίας εις τους μετακινήθέντας πρώτα και επαναπατρισθέντας κατόπιν κατοίκους πολλών περιοχών. Τότε οί έρυθροσταυρίται νέοι των σχολείων μας έδειξαν τον θερμόν πατριωτισμόν τους, που συνέλεξαν χιλιάδας δεμάτων ίματισμού και ύλικού διά τους πάσχοντας προσφυγοποιηθέντας κατοίκους και υιοθέτησαν εκατοντάδας χωρίων.

Κατά τους σεισμούς εις τὰς Ιονίους νήσους, τον Βόλον, την Αίτωλοακαρνανίαν, την Δυτικήν

Πελοπόννησον και άλλαχού ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός με την βοήθειαν των ξένων Έρυθρών Σταυρών παρέσχεν ανεκτίμητον βοήθειαν και άνακούφισιν εις τους δοκιμασθέντας κατοίκους.

Γενικώς με τὰ Νοσοκομεία του, με τὰς Σχολάς Άδελφών Νοσοκόμων, με τὰ Κέντρα Αίμοδοσίας, με τους Σταθμούς Πρώτων Βοηθειών, με τὰ Ίδρύματά του και τὰ Τμήματά του εις τὰς Αθήνας και εις τὰς Έπαρχίας, με την Υπηρεσίαν Κοινωνικής Προνοίας, με την Υπηρεσίαν Αναζητήσεων, με τον Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος και τὰς άλλας δραστηριότητάς του ο μέγας μηχανισμός του Ε.Ε.Σ. προσπαθεί να βοηθήσῃ την Έλληνικήν Κοινωνίαν, να συμπαρασταθῇ εις τον πάσχοντα συνάνθρωπον, να καλλιεργήσῃ το πνεύμα και την πρᾶξιν της άλληλεγγύης, το πνεύμα της αγάπης και της ανθρωπιάς και να συνεργασθῇ εις την επικράτησιν της διεθνούς φιλίας και της Ειρήνης.

Εις τὰ 100 έτη του βίου του ο Ε.Ε.Σ. προσέφερε μέγα έργον κοινωνικόν και εθνικόν. Χάρις εις έμπνευσμένους Συμβούλους του, μερικούς μεγάλους Προέδρους του και εις άφωσιωμένους έκλεκτούς έθελοντάς του. Χάρις εις φωτεινάς προσωπικότητας Ιατρικάς και νοσηλευτικάς και το πιστόν Ιατρικόν και νοσηλευτικόν προσωπικόν του. Χάρις εις τὰς χιλιάδας των έθελοντών πάσης φύσεως, μεταξύ των οποίων όχι όλίγοι έκλεκταί και ένθερμοι φυσιογνώμιαι. Χάρις εις τους Μεγάλους Ευεργέτας και δωρητάς, το ευγενέστατον τουτο είδος μεταξύ των συνανθρώπων, των οποίων ή ψυχή έδονήθη από το θεϊον παράγγελμα της αγάπης. Χάρις εις την εκτίμησιν της Έλληνικής Κοινωνίας, ή οποία παρέχει κατ' έτος την συμπαραστάσιν της κατά τον έρανον, είδος τι συμμετοχής ενεργού εις το έργον της κοινωνικής άλληλεγγύης. Χάρις εις την συμπαραστάσιν μερικών ξένων Έρυθρών Σταυρών, των οποίων ή συνδρομή υπήρξεν ένίοτε κρίσιμος διά την ζωήν του Έθνους μας. Χάρις εις τους πιστούς συνεργάτας και υπαλλήλους του. Και τέλος χάρις εις την ήθικην και ύλικήν συμπαραστάσιν του Κράτους.

Ο Ε.Ε.Σ. επί 100 έτη έπιτελεί έργον κοινωνικόν ύψηλόν και άποτελεί βοηθόν του Κράτους. Το Κράτος ενεργεί πάντοτε με όργανα μισθωτά. Ο Ε.Ε.Σ. ενεργεί όχι μόνον με μισθωτούς υπαλλήλους, αλλά και με άφθονίαν άφωσιωμένων έθελοντών άμισθων. Όσο το έργον του Ε.Ε.Σ. εξαπλούται, τόσον περισσότερον χρειάζεται την βοήθειαν και την συμπαραστάσιν, ήθικην και ύλικήν όλων των Ελλήνων. Διά να ανταποκριθῇ πληρέστερον εις το καθήκον της προσφοράς προς τον άνθρωπον και προς την ανθρωπότητα.

ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Άξιοσημείωτος είναι ή ανταλλαγή έπιστολών μεταξύ του μεγαλυτέρου των βασιλέων και του ένδοξότερου των φιλοσόφων, δηλαδή μεταξύ του Μεγάλου Άλεξάνδρου και του διδασκάλου του Άριστοτέλους. Αυτή την άλληλογραφία την πληροφορούμεθα από ένα Ρωμαϊόν λόγιον που έζησε τον Β' αιώνα μ.Χ. και έκαμε τὰς άνωτέρας σπουδάς του εις τὰ Πανεπιστήμια των Αθηνών.

Σύμφωνα με τὰς πληροφορίας αυτές, όταν ο Άλέξανδρος εύρίσκετο εις την Βαβυλώνα και έσχημάτιζε το παγκόσμιον κράτος του, έπληροφρήθη ότι ο Άριστοτέλης, που διηύθυνε εις τὰς Αθήνας το Πανεπιστήμιόν του, το λεγόμενον Λύκειον, εξέδωκεν ένα σύγγραμμα με περιεχόμενον τους άκροαματικούς λόγους. Άς σημειωθῇ ότι εις το Πανεπιστήμιον έδίδοντο δύο είδων μαθήματα. Οί «έξωτερικοί λόγοι» διά τους φοιτητάς και οί «άκροαματικοί λόγοι» διά τους πολυ προχωρημένους, άς είπούμε διά τὰς μεταπτυχιακάς σπουδάς. Οί δεύτεροι αυτοί φοιτηταί έπλήρωναν άκριβά διδάκτρα.

Όταν ο Άλέξανδρος έμαθε ότι ο Άριστοτέλης εξέδωκε τους άκροαματικούς λόγους, δυσареστήθη και του έγραψε ένα γράμμα διαμαρτυρίας. Ίδου ή έπιστολή: «Άλέξανδρος Άριστοτέλει χαίρειν. Ού καλώς έποίησας έκδούς τους άκροαματικούς των λόγων. Τίνι γάρ διοίσωμεν ήμεις οί σοί άκούσαντες, των μη άκούσαντων; Έρρωσο». Δηλαδή: «Δέν έκαμες καλά που προέβης εις έκδοσιν των άκροαματικών λόγων. Έτσι τώρα τί διαφορά θα ύπάρχη μεταξύ ήμών, που έσπουδάσαμε κοντά σου, από τους άλλους, που χωρίς να παρακολουθήσουν και να πληρώσουν, θα εύρουν εις το σύγγραμμα έτοιμα τὰ διδάγματα;». Ο Άριστοτέλης έσπεύσε να του άπάντησῃ με ένα γράμμα καθησυχαστικό. Ίδου ή άπάντησις: «Άριστοτέλης Άλεξάνδρω τῷ βασιλεϊ χαίρειν. Ίσθι τους άκροαματικούς των λόγων και έκδομένους και μη έκδομένους. Συνετοί γάρ μόνους τοίς ήμών άκούσασιν. Έρρωσο». Δηλαδή: «Γνώριζε ότι οί άκροαματικοί λόγοι, αν και εξέδόθησαν, ήμπορεί να θεωρηθουν ότι δέν εξέδόθησαν. Άφού τους λόγους του συγγράμματος ήμπορουν να τους έννοήσουν μόνον εκείνοι που έχουν άκούσει την προφορικὴν διδασκαλίαν μας διά τὰ θέματα αυτά».

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η επινοήσις των γραμμάτων του αλφαβήτου είναι άγνωστον πότε έγινε. Καί προ της ανακάλυψως όμως των γραμμάτων του αλφαβήτου, οί παλαιοί πολιτισμένοι λαοί, οί οποιοί έζων εις εύκρατον κλίμα, είχαν επινοήσει σύμβολα, διά των οποίων εξέφραζον τούς στοιχειώδεις στοχασμούς των. Τοιαύτα σύμβολα διεσώθησαν εις την Ελλάδα, την Αίγυπτον καί την Μεσοποταμίαν χώραν (γραμμική γραφή, παράστασις γραμμάτων ή λέξεων διά της σχεδιάσεως ζώων) καί σφηνοειδής γραφή. Είναι εύνóητον, ότι τά επινοηθέντα σύμβολα καί γράμματα έπρεπε κάπου νά αποτυπώνωνται. Τποτίθεται, ότι, κατά τό πρώτον στάδιον της αποτυπώσεως, έλαξύνοντο ή χαρασσόντο εις έπιπέδους έπιφανείας από χάρτι, χαματίνας πλίνθους, αί οποίαι εξηραίνοντο διά θερμάνσεως ή έγγράφοντο εις έπιφανείας έπιχωρυμένας.

Μέ τά μέσα όμως αυτά γραφής, διάδοσις ιδεών καί σκέψεων ήτο αδύνατον νά γίνει. Η τεχνική πρόοδος ώδήγησεν εις την ανακάλυψιν του παπύρου, ως μέσου γραφής καί της περιγραφής. Ο πάπυρος έλαμβάνετο εις την Αίγυπτον εξ όμώνυμου θαμνωειδούς φυτού, ενώ ή περιγραφική έλαμβάνετο εκ κατεργασίας δερμάτων. Ο άρχαιότερος πάπυρος της Αιγύπτου τοποθετείται εις την Γ' χιλιετηρίδα π.Χ., ενώ ή άρχαιότερα περιγραφική τοποθετείται εις την Β' χιλιετηρίδα π.Χ. Φαίνεται δέ ότι αί πρώται περιγραφηναί κατεσκευάσθησαν εις την Πέργαμον της Μ. Ασίας, εκ της οποίας έλαβον καί τό όνομά των. Τήν εποχήν αυτήν, περί τά 2.000 π.Χ., είχαν ήδη ανακαλυφθή τά γράμματα του αλφαβήτου. Ως παλαιότερα γραφή, μέ γράμματα του Έλληνικού αλφαβήτου, θεωρείται ή γραφήσα περί τό 1750 π.Χ., επί κηρίνης έπιφανείας, έπιστολή του βασιλέως της Τύρνους Προίτου, καί αποσταλείσα διά του Βελλερεφόντου εις τόν βασιλέα της Λυκίας Τοβάτην (πενθερόν του Προίτου), περί της οποίας όμιλεί ο Όμηρος (ΐλ. Ζ, 166).

Κατά την εποχήν του Θαλού του Μιλήσιου, άμαύσαντος περί τό 600

π.Χ., ή γραφή διβλίων εις παπύρους ή περιγραφική, (εις φύλλα ή κυλίνδρους, ρόλους), καί τό έμπόριον του διβλίου είχαν λάβει μεγάλην ανάπτυξιν. Δέν ύπήρχον, όμως, τυπογράφοι καί τυπογραφεία. Οί έμποροι του διβλίου, ή καί οί ίδιοι οί συγγραφείς, έχρησιμοποιούν διά την εις πολλά αντίτυπα δημοσίευσιν των έργων των ειδικούς τεχνίτας, τούς αντίγραφείς. Θεωρείται, έν τούτοις, βέβαιον ότι την εποχήν αυτήν ή τυπογραφία, υπό την σημερινήν μορφήν των κινητών γραμμάτων, είχαν ήδη ανακαλυφθή! Τούτο συνάγεται από την κατασκευήν των σφραγίδων των άρχόντων καί από τά νομίσματα. Ητο αδύνατον όμως νά εκτυπωθούν κινητά γράμματα εις παπύρους ή περιγραφική. Τούτο κατέστη δυνατόν από της εποχής της ανακάλυψως του χαρτίου, ή οποία έγινε υπό των Κινέζων περί τόν δον αιώνα π.Χ.

Διά των Αράβων, ή κατασκευή του χαρτίου έγινε γνωστή καί εις την Δυτ. Ευρώπην κατά τόν 12ον αιώνα, χωρίς όμως νά γίνει καί σέψις περί χρησιμοποίησιν αυτού διά την εκτύπωσιν διβλίων. Τοιαύτη σέψις έγινε τό πρώτον υπό του Γερμανού τεχνίτου πολυτίμων λίθων καί κοσμημάτων, Γκένοφλάντ, έπονομασθέντος, εκ του τάτου γεννήσεώς του, Γουτεμβέργιου (1398 - 1468). Κατά τόν Γερμανόν λόγιον Έλληνιστήν Χέρμαν Ντής, ο Γουτεμβέργιος ένεπνεύσθη την ιδέαν της τυπογραφίας διά κινητών γραμμάτων από την ανάγνωσιν της πραγματείας του Κικέρωνος «Περί της φύσεως των θεών» (2.37), γραφείσης περί τό 45 π.Χ. Ο Κικέρων είχε επισκεφθή, εις την Ρώδον, τόν διασημότερον σοφόν της εποχής του, τόν μέγαν Ποσειδώνιον, από τόν όποιον ήκουσε νά γίνεται λόγος περί τυπογραφίας διά κινητών γραμμάτων.

Γράφει, λοιπόν, ο Κικέρων, έπιθυμών νά ανατρέψη την θεωρίαν περί προελεύσεως του κόσμου εκ τούχης, ότι «έν τοιαύτη περιπτώσει θά ήτο δυνατόν νά πέσουν εκ του ουρανού αναρίθμητα κινητά γράμματα καί έξ αυτών νά διαβάσθω κανείς τά έργα του Λατίνου συγγραφέως Έννίου». Αί πληροφορίες όμως αυτές

ΚΩΝ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ
Έκπαιδευτικού

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Χειμώνας! Πριν από λίγο έβρεχε. Τώρα κάνει τσουχτερό κρύο, φυσά κ' οί δρόμοι είναι γεμάτοι νερά. Οί διαβάτες κοιμπούμενοι περπατούν διαστειλοί κ' έχουν τά χέρια στις τσέπες. Μόνο ένα χέρι ξυλιασμένο άπλώνει τή χούφτα του μέσα στο κρύο. Είναι τό χέρι του τυφλού ζητιάνου.

— Τυφλός είμαι, Χριστιανοί, δώστε κάτι λέγει, κι ό άέρας παίρνει τή φωνή καί την παγώνει.

Κ' έτσι παγωμένη φτάνει ή πονεμένη φωνή στ' αυτιά των περαστικών. Μερικοί σταματούν. Πολλά λίγοι. Βγάζουν τό χέρι από την τσέπη τους, ρίχνουν στην κρύα χούφτα ένα νόμισμα καί φεύγουν. Η δεκάρα χτυπάει επάνω στη δραχμή κι αφήνει ένα μικρό ήχο. Είναι μικρός της αγάπης ό ήχος καί τόν πνίγουν οί θόρυβοι. Σπίδες είναι ή αγάπη σαν τ' αστέρια στο σκοτάδι. Δέν φωτίζουν, όμως παρηγορούν. Κι ό ζητιάνος παρηγορείται καί λέει «εύχαριστώ» καί ξαναλέει.

Κι ό κόσμος περνάει. Κ' ή διασύνη παραπατάει. Κι άλλη σπύθα στη χούφτα. Κι ό άέρας φυσάει. Κι άλλο «εύχαριστώ», στο παιδί που δέν είδε.

Έβαλα τό χέρι στην τσέπη. Έπιασα τή δραχμή μου, που την έπαιζα ώρες μέ τό νύχι μου, καί την έριξα ξεστή στην παγωμένη χούφτα. Τό νόμισμα της αγάπης μου σκέφτηκε, κι έφυγα.

Έν' αστραμί άναψε στην ψυχή μου. Ο άγγελός μου μίλησε ή ό έγωισμός μου; «Τάχα κάτι έκανες», είπε. Ντράπηρα κ' έσκυφα τό κεφάλι. Δέν ήθελα νά κοιτάζω τούς ανθρώπους στα μάτια, μή μαντέψουν τή σκέψη μου.

«Τί νά κάμει ή δραχμούλα σου», είπε. «Δέν μπορεί νά δώσει τή δύναμη στον τυφλό, νά ιδεί τόν ήμορ»
(Συνέχεια στη σελίδα 15)

ται είναι εύνόητον ότι δέν μειώνουν την μεγάλην επινόησιν του Γουτεμβέργιου, ό οποίος έπραγματοποίησε ιδέαν παλαιάν μέν, άλλα μή εφαρμοσθείσαν μέχρι της εποχής του.

Ο θρησκευτικός λυρισμός

«Πρόβατα έν μέσω λύκων»

«Ως πρόβατα άποστέλλω ύμās» εις λύκους, σά φίδια ζύπνιοι, άγνοί σαν περισσότερία νά «γίνεσθε», κ' εις ήγεμόνων οίκους «άχθήσεσθε» πισθάγκωνα τά χέρια.

Γιά τ' όνομά μου εις Βασιλείς, Συνέδρια «Διαβόλους» θά σās φέρουν «άντιδίκους», μέ γυρισμένα άπάνω σας μαχαίρια, νά γίνετε βορά σ' άγρίους λύκους.

«Πώς», τότε, ή «τί» θά είπείτε μή σκεφθείτε, «τό Πνεύμα του Πατρός ύμών» θά δώσει εις σās τό λόγο αυτούς ν' άποστομώσει.

Απ' όλους, καί «δικούς», θά μισθηθείτε, κι ό ένας, γιά μέ τόν άλλον θά σκοτώσει, άν ύπομείνετε όμως θά σωθείτε.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΧΑΡΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ

όνομάζεται ή Ιαπωνία καί «χώρα των χρυσανθέμων».

Στή Γερμανία ένα είδος χρυσανθέμων τό λένε καί λουλουδάκι της Μαρίας» ή νεκρολούλουδο.

Σήμερα με μία γερμανική παράδοση, όταν ακόμα ό Χριστός ήτανε μικρό παιδάκι, ή Παναγία θέλησε στα γενέθλιά του νά του χαρίσει ένα στεφάνι λουλούδια. Που όμως νά βρεί λουλούδια έτσι χειμώνας καί παγωνιά που ήταν; Αποφάσισε νά του κεντήσει μερικά. Βρήκε ένα κτρινωπό μεταξωτό πανί, που τό 'χε από τό βασιλικό γενάρχη Δαβίδ, πήρε βελόνα καί άσπρη μεταξωτή κλωστή κι άρχισε νά κεντά.

Κάποια στιγμή όμως τρυπήθηκε από την βελόνα καί τό αίμα έσταξε πάνω στα λουλούδια. Ο Χριστός φύλαξε όλο τό χειμώνα αυτά τά κεντημένα λουλούδια καί την άνοιξη τά ρύτεψε στον κήπο τους στη Ναζαρέτ. Σε λίγες μέρες ρύτρωσαν από κεί άληθινά λουλούδια, τά χρυσάνθεμα.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΖΩΗΣ

Τό αίμα δέν παρασκευάζεται μέ καμιά μέθοδο, ούτε πωλείται σέ κανένα φαρμακείο, ούτε αντικαθίσταται μέ άλλες ουσίες.

Προσφέρεται μόνον ως αίμα από άνθρωπο σέ άλλον άνθρωπο.

Τό αίμα έχει πολύ μεγάλη θεραπευτική αξία καί τίποτε δέν μπορεί νά τό αντικαταστήσει.

Γίνετε έθελοντές αιμοδότες, έστω γιά μία μόνο φορά.

Δώστε λίγο αίμα. Σώζετε μία ζωή!...

ή σχολική ήλικία είναι ή πιό κατάλληλη γιά τις ξένες γλώσσες

Γνωρίστε την νέα όπτικοακουστική μέθοδο LINGUAPHONE

που θά κάνη τά παιδιά σας νά ξεχωρίσουν στην τάξη τους, στο μάθημα των Άγγλικών, των Γαλλικών. Χιλιάδες γονείς σ' όλο τόν κόσμο έχουν διαπιστώσει πως τά παιδιά τους μέ τό LINGUAPHONE στο σπίτι αξιοποιούν τό έμφυτο ταλέντο γιά τις ξένες γλώσσες καί ολοκληρώνουν την σχολική κατάρτισή τους. Τό LINGUAPHONE τά βοηθεύει είναι άποδοτικό, άπλό, γρήγορο. Ζητήστε πληροφορίες άμέσως, είτε έπισκεπτόμενοι τά Γραφεία μας Πανεπιστημίου 10 ή στέλνοντας τό κατωτέρω δελτίο.

Όλοι οί μαθηταί που σκηνοούν μέ μέθοδον τήν το χέρι τους έχουν LINGUAPHONE στο σπίτι τους.

Παρακαλώ στείλτε μου δωρεάν καί χωρίς κομμιών ύποχρέωσή μου, τόν δίσκο σας - την κασέτα σας (αφήνετε ένα από τα δύο) καί τό εικονογραφημένο αναλυτικό τεύχος σας. ΗΤΑΘΕΣΑ ΠΟΥ Μ'ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΕΙΝΑΙ Η: Έστω κλεισά όρχ. 10 σέ γραμματόσημο γιά έξοδα.

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΗΛ. Τ.Τ.

Ινστιτούτον Linguaphone

ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΤΗΛ. 617.811 ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ, ΤΕΛΕΜΕΧ 68 ΤΗΛ. 232.370

Η ΝΕΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 15ης Μαΐου 1977 εξέλεξε το νέο Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο, που το αποτελούν τα ακόλουθα μέλη.

Γερούλας Νίκας, Δημητριάδου Νίνα, Δημόπουλος Θεόδωρος, Ήλενθου Μαρία, Θεοδοσιάδης Δημήτριος, Καμπάνης Λεωνίδας, Κασσιμάτης Γρηγόριος, Κωστέας Φρίξος, Λεονταρίτης Βενιζέλος, Λουρίδης Όρεστης, Μαλασπίνας Σπυρίδων, Μαντζουλίνο Αλεξάνδρα, Μαρίνος Γεώργιος, Μαστρογιάννης Χαράλαμπος, Παπαχαράλαμπος Νικόλαος, Παρσκευάδης Ηλίας, Πετμεζάς Γκολφίνος, Σάπκας Αλέξανδρος, Σπανιόλος Γεώργιος, Σπηλιωτόπουλος Ευστάθιος, Τσαλδάρη Πανδώρα, Φινινής Ιωάννης, Χρυσανθάκης Χρύσανθος, Ψημένος Ιωάννης.

Το Συμβούλιο, κατά την συνεδρία του της 17ης Μαΐου, εξέλεξε :

Πρόεδρο τον κ. Γεώργιο Μαρίνο, ο οποίος διατέλεσε Δ/τής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, Σύμβουλος του Ήλενθου Συνεδρίου, Πρόεδρος διαφόρων Όργανων Δημοσίου Δικαίου και Αντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ. επί δεκαετία.

Αντιπρόεδρος: Τόν Όμοτιμο Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Όρεστη Λουρίδη, αντιπρόεδρος μέλος της Όδοντοχειρουργικής Ακαδημίας της Γαλλίας και της Αμερικανικής Ακαδημίας Pierre-Fauchard, και τον κ. Στάθη Σπηλιωτόπουλο, ο οποίος διατέλεσε Γενικός Γραμματέας του Ε.Ε.Σ. από το 1958-1972 και 1974-1977.

Γενικών Γραμματέα τον Ναύαρχο έ.α. κ. Γκολφίνο Πετμεζά, πτυχιούχο της Νομικής, μέλος του Κ.Δ.Σ. του Ε.Ε.Σ. από το 1974.

Ταμίας εξέλεξε ο κ. Χρύσανθος Χρυσανθάκης, Χειρουργός - Όρθοπαιδικός Δ/τής της Κλινικής του Ασκληπείου Ε.Ε.Σ. (Βούλα Αττικής) και Έφορος Ύψιου ό Κ. Δημήτριος Θεοδοσιάδης, Πτέρωχος έ.α., μέλος του Κ.Δ.Σ. από το 1970.

*

ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ. ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ

Έναν αιώνα ζωής, γεμάτης από έθνική και κοινωνική δράση, συνε-

πλήρωσε ο Ε.Ε.Σ. στις 10 Ιουνίου 1977.

Ό έορτασμός της εκατονταετηρίδας του είχε όρισθι για την ήμερομηνία εκείνη, ή ριζική όμως αλλαγή του Κ.Δ. Συμβουλίου που έγινε από την έκτακτη Γενική Συνέλευση της 15ης Μαΐου κατέ-

ΑΝΩΤ. ΤΙΜ. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ

Στις 14 Ιουλίου ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός σε ειδική τελετή έτίμησε τον διάσημο καρδιοαγγειοχειρουργό καθηγητή κ. Μ. Ντεμπέκυ, που βρισκόταν στην Αθήνα.

Κατά την τελετή ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Γεώρ. Μαρίνος, με τους Αντιπρόεδρους καθηγητή κ. Όρ. Λουρίδη και Στ. Σπηλιωτόπουλο, τον Γεν. Γραμματέα κ. Γκ. Πετμεζά και τον μαθητή του κ. Ντεμπέκυ κ. Γ. Πούλια, έπέδωσε στον διαπρεπή έπιστήμονα τιμητικό ψήφισμα, που μ' αυτό όνομάζεται Έπιτιμος Διευθυντής της Κλινικής Χειρουργικής Καρδιάς - Αγγείων του Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ. και άντεπιστέλλον Μέλος του Συλλόγου Ε.Ε.Σ.

Απαντώντας ο κ. Ντεμπέκυ έλεγε πως είναι ιδιαίτερα ευτυχισμένος για την ύψιστη αυτή διάκριση που

στησε αναγκαία την αναβολή του έορτασμού για τις 30 Σεπτεμβρίου.

Τό τεύχος του Νοεμβρίου του περιοδικού μας θα είναι κατά μεγάλο μέρος αφιερωμένο σ' αυτό τό σημαντικώτατο για την ιστορία του Συλλόγου μας γεγονός.

κ.κ. ΝΤΕΜΠΕΚΥ & ΜΠΟΥΛΑΦΕΝΤΗ

του γίνεται στην Ελλάδα όπου εξέφράσθη τό ήπποκράτειο πνεύμα για νά μεταλαμπαδευθεί σ' όλόκληρον τον κόσμο.

Ας σημειωθεί ότι ο διάσημος καθηγητής σε προηγούμενη έπίσκεψή του (πριν από πέντε χρόνια) έλαβε την ανώτατη τιμητική διάκριση του Ε.Ε.Σ.

Την προηγούμενη ήμέρα σε παρόμοια τελετή, ή Διοίκηση του Ε.Ε.Σ. άπένευμε Ανώτερη Τιμητική Διάκριση στον Καθηγητή Καρδιοχειρουργικής του Νοσοκομείου Χιούστον κ. Δημ. Μπουλαφέντη, μαθητή έπίσης του κ. Ντεμπέκυ, ο οποίος προσέφερε μέγιστες ύπηρεσίες στον Ε.Ε.Σ. και ιδιαίτερα στο Ασκληπείο Λέρου του Έρυθρου Σταυρού.

Ο ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΣ Ι. ΣΑΡΑΚΑΚΗΣ ΜΕΓ. ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Στις 20 Ιουλίου, σε σεμνή έορτή που έγινε στα Κεντρικά Γραφεία του Ε.Ε.Σ., ο Πρόεδρος κ. Γ. Μαρίνος με παρουσία του Αντιπρόεδρου Καθηγητού κ. Όρ. Λουρίδη, του Γενικού Γραμματέως κ. Γκ. Πετμεζά και ανωτάτων υπαλλήλων, έπέδωσε στους Υιούς Ι. Σα-

ρακάκη ψήφισμα, που μ' αυτό ανακηρύσσεται ο αείμνηστος Ι. Σαρακάκης Μέγας Εύεργέτης του Ε.Ε.Σ., και του άπονέμεται μεταθανάτιως ο Χρυσός Σταυρός. Ό Ι. Σαρακάκης διέθεσε για τή ίδρύματα του Ε.Ε.Σ. ποσόν άνω των 13 εκατομμυρίων δραχμών.

Ο ΑΡΓΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. ΣΤΟΝ κ. ΕΥ. ΚΡΙΚΟ

Ό Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Γεώρ. Μαρίνος άπονέμει την τιμητική διάκριση στον κ. Εύ. Κρίκο.

Στις 10 Αύγουστου στα Κεντρικά Γραφεία του Ε.Ε.Σ., ο Πρόεδρος του Έλληνικού Έρυθρου Σταυρού κ. Γ. Μαρίνος με παρουσία των Αντιπρόεδρων καθηγητή κ. Όρ. Λουρίδη και κ. Στ. Σπηλιωτόπουλου και του Γεν. Γραμματέως κ. Γκ. Πετμεζά, έπέδωσε στον κ. Εύ. Κρίκο τον Αργυρό Σταυρό του Ε.Ε.Σ. και του έγνώρισε την άπόφαση της Διοικήσεως ανακηρύ-

ξεώς του ως Μεγάλου Εύεργέτου του Ε.Ε.Σ. Ό κ. Κρίκος παρέδωσε στον κ. Μαρίνο έπιταγή 100.000 δολλαρίων και έλεγε ότι τό ποσόν αυτό τό διαθέτει είς μνήμην των γονέων του και των άδελφών του, μεταξύ των οποίων και του τ. Αντιπρόεδρου της Βουλής Κρίκου, για τον έκσυγχρονισμό των έγκαταστάσεων του Ασκληπείου Βούλας του Ε.Ε.Σ.

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΠΡΟΤΟΜΗΣ ΜΑΡΙΝΟΥ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ

Ό Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος ένώπιον της προτομής μετά τή άποκαλυπτήρια.

Με μία σεμνή και ύποβλητική τελετή έγιναν, στις 8 του περασμένου Ιουνίου, τή άποκαλυπτήρια

της Προτομής του αείμνηστου Καθηγητού της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ακαδη-

μαϊκού και Αντιπρόεδρου του Ε.Ε.Σ. Μαρίνου Γερούλανου.

Τήν Προτομή έστησε ο Δήμος Αλίμου στη φερόνυμη του τιμωμένου Πλατεία, με πρωτοβουλία του Δημάρχου του κ. Π. Τζιβανίδη, και την άπεκάλυψε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος, ο όποιος και κατέθεσε στέφανο.

Για την προσωπικότητα και τό έπιστημονικό και κοινωνικό έργο του Μαρίνου Γερούλανου, εκτός από τον κ. Δήμαρχο μίλησαν και οι Όμότιμοι Καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών κ.κ. Γ. Ράμμος και Χ. Τούλ. Ιδιαίτερη έξαρση έδωσε στην όμιλία του ο Όμότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ. και μαθητής του τιμωμένου, στα φοιτητικά του χρόνια, κ. Όρέστης Λουρίδης. Μερικά άποσπάσματα άπό την όμιλία του κ. Λουρίδη δίνουν ζωντανή την εικόνα του μεγάλου άνθρωπιστού.

«...Ός Αντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ., ως μαθητής του αείμνηστου Γερούλανου, ως θαυμαστής του, προσαναένω την γλυκεϊαν μορφήν του αναμνησκόμενος ενός έπιγράμματος του αρχαίου Μενάνδρου : «ως χαρίεν άνθρωπος, όταν άνθρωπος ή». Καί αλήθινά. Ητό πολύ ήδύς, πολύ πράξης, πολύ έλκυστικός, πολύ άπλοός, πολύ άπαλός, πολύ παιδί στην ψυχή, αλλά και πολύ δυνατός, πολύ άποτελεσματικός ο Καθηγητής μου και παραδειγματιστής μου Μαρίνος Γερούλανος... Ό Μαρίνος Γερούλανος ήτο πρώτος είς προθυμίαν διά τής μεγαλυτέρας των θυσιών. Έλεγεν : «Όλον τό αίμα μου και άν δώσω διά τον συνάνθρωπόν μου, ούδέν πράττω άξιον των ών ο Θεός έδωκέ μοι»... Πρό παντός, ο Μαρίνος Γερούλανος, ως άγγελος της λυτρώσεως, είχε στραφή είς την ανθρωπίνην ψυχήν, είς τή πίστew της, είς τή ιδεώδη της και πρωταρχικώς είς τούς θρησκευτικούς προσανατολισμούς της και είχε πεισθή άπολύτως ότι πλείστοι όσαι άσθένειαι του σώματος είναι βλαστώματα ψυχικών ταλανισμών και τραυματισμών, ψυχικών συγκινήσεων και μεταπτώσεων... Πίστις είς τον Θεόν - λόγω τε και έργω -, ροπή της ψυχής προς τή άνω, ζητήσεις ούράνιαι και πραγματώσεις επί-

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος συγχαίρει τον καθηγητή κ. Όρ. Λουρίδη μετά την ομιλία του.

γειοι υπέρ του ανθρώπου και δια των ανθρωπων, όλα αυτά τα θεία δωρήματα ένεσάρκουντο εις τον Γερούλανον και παραδοσιακώς και εκ των προκατόχων του εις όλους ημείς τους τότε νεαρούς μαθητάς και σήμερον Διδασκάλους και όμιλητάς κατά την παρούσαν συγκινητικήν και ιερωτάτην στιγμήν... Απευθύω προς τον Μαρίνον Γερούλανον τον δικαίον έπαινον εκ μέρους της μεγάλης και εκλεκτής Έρυθροσταυρικής Οικογενείας και τον προσφωνώ εκ βάθους ψυχής ως περιλαμπρον άστέρα της Μεγάλης Τετράδος του Ε.Ε.Σ., δηλαδή του ανεπαναλήπτου Ιωάννου Αθανασάκη, του άειμνήστου ιδρυτού της παρ' ημίν Αίμοδοσίας Μαθιού Μακκά και του Μεγάλου Προέδρου Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου...

Ο Μαρίνος Γερούλανος απέκτησεν ως θησαυρόν του το πολύτιμον μέταλλον της αιωνιότητας, διότι κατώρθωσε να επαληθεύση την ρήσιν του Μεγάλου Βασιλείου, ότι ο άνθρωπος θεόθεν έχει «την όρμήν προς την άνω πορείαν» και ότι δύναται να καταστή μέτοχος της αιωνίου ζωής. Και ο Γερούλανος κατέστη μέτοχος της αιωνίου ζωής. Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός εξεπροσωπήθη στην τελετή από τον Πρόεδρό του κ. Γ. Μαρίνο, τον Αντιπρόεδρο κ. Όρ. Λουρίδη, πολλά μέλη του Συμβουλίου και από Αντιπροσωπεία του Σώματος Αδελφών του Ε.Ε.Σ. με έπι κεφαλής την Επίτιμο Γενική Επιθεωρητή του Ε.Ε.Σ. Κα Μαρία Έλευθερίου. Εύχαριστίες προς όλους όσοι έτίμησαν τη μνήμη του πατέρα του απηύθυνε ο κ. Ιωάννης Μ. Γερούλανος, Σύμβουλος του Ε.Ε.Σ. Σε προσεχές τεύχος του Περιοδικού μας θα δημοσιευθούν λεπτομερέστερα στοιχεία για την Έρυθροσταυρική δράση του Μαρίνου Γερούλανου.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΦΗΣ ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ

Κατά τον έορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Αδελφής Νοσοκόμου, που έγινε στις 12/5 στο άμφιθέατρο του Δ.Θ.Ι.Μ.Π., έμίλησε η συγγραφέας Γεωρ. Βυζαντίου - Κοτζιά μπροστά σ' ένα πυκνό άκροατήριο που το αποτελούσαν ιατροί, νοσοκόμες και πολλοί καλεσμένοι.

Από την όμιλία αυτή δημοσιεύου-

με χαρακτηριστικά αποσπάσματα : «Αδελφή ! Είναι μια λέξη που έγριζε το βάθος της ψυχής, και το νόημά της μετουσιώνεται σε θεία συμπάρασταση. Παύει τότε να είναι μια λέξη: είν' ένα θείο δώρο σταλμένο από τον ούρανόν να γλυκάνει τις πικρές στιγμές της μικρής μας ζωής».

«Μέσα στη λευκή περιβολή της (αδελφής) καθρεφτίζεται κ' η λευκή ψυχική διάθεσή της, ή θεία προσφορά της...»

Ο Ε.Ε.Σ. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΝΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Κεντρικόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού συνελθόν έκτάκτως επί τῷ θλιβερώ άγγέλματι του θανάτου του Έθνάρχου

ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου και Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναλόσαντος την ζωήν του δια την δικαίωσιν της Κυπριακής υποθέσεως και θανόντος εν τῇ εκτελέσει των ύψιστων εθνικών του καθηκόντων

ψήφισε

α) να άναρτηθῇ μεσίστιος ή Σημαία του Ε.Ε.Σ. εις τα Κεντρικά Γραφεία και εις άπαντα τα Ίδρύματα αυτού από σήμερον και μέχρι της ημέρας της κηδείας,

β) να άργήσουν τα Γραφεία κατά την ημέρα της κηδείας και της ψαλλισομένης εις Αθήνας δεήσεως,

γ) να παραστή ή Διοίκησις του Ε.Ε.Σ. εις τήν, εν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Αθηνῶν, δέησιν,

δ) να δοθῇ τὸ παρόν ψήφισμα εις την Κυπριακήν Κυβέρνησιν, την Ίερὰν Σύνοδον της Έκκλησίας της Κύπρου, τον Κυπριακόν Έρυθρόν Σταυρόν και να δημοσιευθῇ δια του Τύπου.

Έν Αθήναις τῇ 3 Αύγουστου 1977

Ο Πρόεδρος
Γ. ΜΑΡΙΝΟΣ
Ο Γεν. Γραμματεὺς
ΓΚ. ΠΕΤΜΕΖΑΣ

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

8001 άσθενείς και τραυματίες εξυπρέτησε τον Άπρίλιο ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειών του Ε.Ε.Σ.

Τὸν Μάιο 7.878.

Τὸν Ιούνιο 7.894.

Τὸν Ιούλιο 8.315.

Με τὸν άσύρματο έδωσε οδηγίες σε πλείστα ποντοπόρα πλοία γι' άρρωστα μέλη των πληρωμάτων τους.

Τ' άσθενοφόρα αυτοκίνητα του Ε.Ε.Σ. διανύσανε και τους τέσσερους αυτούς μήνες 110.689 χιλιόμετρα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν. ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Κατά τὸ περασμένο καλοκαίρι ο Ε.Ε.Σ.Ν., ύστερα από προσκλήσεις των Αφών του Ε.Ε.Σ., έλαβε μέρος :

α) Στη Διεθνή Συνάντηση του Αυστριακού Ε.Σ.Ν., που έγινε στην πόλη Sangenlois από τις 9 ως της 29/7, με 4μελή ομάδα από 2 Έρυθροσταυρίτες και 2 Έρυθροσταυρίτισσες. Αρχηγός ή Καθηγήτρια του Κολλεγίου Αθηνών δ. Όλυμπία Καράγιωργα.

β) Στη Διεθνή Συνάντηση Πρώτων Βοηθειών του Γερμανικού ΕΣΝ. που έγινε στο Άννόβερο από 14 ως 24/7 με 5μελή ομάδα από 3 Έρυθροσταυρίτες και 2 Έρυθροσταυρίτισσες. Αρχηγός ο Ιατρός κ. Ζώης Γιακουμής, έπιστημονικός συνεργάτης του Ε.Ε.Σ. και

γ) Στη Διεθνή Συνάντηση του Βουλγαρικού Ε.Σ.Ν., που έγινε στη Σωζόπολη από 18 ως 31/7, με 4μελή ομάδα από 2 Έρυθροσταυρίτες και 2 Έρυθροσταυρίτισσες. Αρχηγός ο Εκπαιδευτής κ. Μιχ. Παπαϊωάννου.

Όλες οι ομάδες έγιναν εγκάρδια δεκτές, έσημείωσαν έξαιρετικήν έπιτυχία, προκαλέσανε θερμές εκδηλώσεις φιλίας κ' εκτίμησεως των συναδέλφων των Χωρών που αντιπροσωπεύτηκαν στις Συναντήσεις κ' έγύρισαν με πλούσια πείρα.

Επίσης ο Ε.Ε.Σ.Ν. έλαβε μέρος στην 5η Διεθνή Συνάντηση Ε.Σ.Ν., που όργάνωσε ο Βελγικός Ε.Σ.Ν. στο Hoboken από 31/7 ως 7/8, με αντιπρόσωπο την δ. Αριστεά Αγγελοπούλου, Καθηγήτρια του Πειραματικού Σχολείου Πανεπ. Αθηνών και Σύμβουλο της Έφορείας του Ε.Ε.Σ.Ν.

Καθώς έτόνισαν τα ξένα μέλη, ή ελληνική συμμετοχή έσημείωσε έξαιρετικήν έπιτυχία, ιδίως γιατί πρώτη φορά εκπροσωπήθηκε στο Βέλγιο ο Ε.Ε.Σ.Ν. και γιατί έγινε έπιτυχημένη ανάπτυξη της δραστηριότητάς του και προβολή με «σαλίτες» των φυσικών ελληνικών καλλονών, ή οποία προκάλεσε θερμές ένδηλώσεις και ζωηρόν ένδιαφέρον για τη Χώρα μας.

ΑΣΙΕΠΑΙΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ο Ε.Ε.Σ.Ν. άπευθύνει έπαινους και συγχαρητήρια στους έξής Έρυθροσταυρίτες, που, καθώς μάς γρά-

φουν οι διευθυντές τους, βρήκανε χαμένα χρήματα και αντικείμενα και τα παραδώσανε στους δικαιούχους :

1) Αντών. Φαναρτζή, Έσπερινού Οίκου. Λυκείου Ήρακλείου.

2) Απόστ. Παππά, 100 Δημ. Σχολ. Καρδίτσας.

3) Ιωάν. Αθανασίου, 14ου Δημ. Σχολ. Ήρακλείου Κρήτης.

4) Πολύδ. Λαπιδάκη, 14ου Δημ. Σχολ. Ήρακλείου Κρήτης.

5) Μαρία Λιάτου, 2ου Δημ. Σχολ. Άργοστολίου.

6) Παντ. Κοτσορό, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

7) Παναγ. Σωτηριανό, 3ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

8) Δημ. Παπαδόπουλο, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

9) Δημ. Ρώτα, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

10) Φιλ. Παντελάκη, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

11) Μαν. Φύτρο, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

12) Κων. Σιδηρόπουλο, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

13) Γιάννη Φωτιάδη, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

14) Κυρ. Μάρκου, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

15) Βασ. Μεντήν, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

16) Λεων. Μελισσουργό, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

17) Διον. Πυλαρινό, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

18) Στέφα Στυλιανό, 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Αθηνών.

19) Σόνια Κανόνη, 9ου Δημ. Σχολ. Χαλκίδας.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΕΝΩΝ Ε.Σ.

Από 7 έως 15 Μαΐου ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός έφιλοξένησε στο Δρακοπούλειο Κέντρο Αίμοδοσίας δύο Αντιπροσώπους της Έρυθρής Ήμισελήνου της Λιβύης, οι οποίοι έπισκέφθηκαν τη Χώρα μας για να μελετήσουν την οργάνωση και τη λειτουργία του Ε.Ε.Σ. και ιδιαίτερα του Ε.Ε.Σ.Ν. για να την έχουν σαν υπόδειγμα στις δικές τους οργανώσεις.

Από την έπίσκεψη αυτή, καθώς φαίνεται κι από τις πάρα κάτω έπιστολές, έμειναν κατενθουσιασμένοι, τόσο από την θερμή φιλοξενία όσο και από την μελέτη και διαπίστωση της οργάνωσης και δρα-

στηριότητας του Ε.Ε.Σ. και Ε.Ε.Σ.Ν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΡΥΘΡΑ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΣ ΛΙΒΥΗΣ

Προς τὸν Ε.Ε.Σ.

Η Έρυθρά Ήμισελήνος της χώρας μας έπιθυμεί να σας εύχαριστήσει για την θερμή υποδοχή και τη γενναιοδωρή φιλοξενία που έκανατε στα μέλη μας κ. Ali M. Abbas, Γραμματέα της Νεότητος της Έρυθρής Ήμισελήνου και κ. Fathallah Al Chanzwani, Διευθυντή του Τμήματος Βοηθείας.

Έμειναν κ' οι δύο κατενθουσιασμένοι από την έπαρξή με τα μέλη της οργάνωσης σας κι από την όφέλεια που αποκομίσανε από τη μακρόχρονη, πολύτιμη πείρα σας σ' όλους τους τομείς της δραστηριότητας του Έρυθρού Σταυρού.

Έπαναλαμβάνοντας την ειλκρινή εύγνωμοσύνη μας, εκφράζουμε την έλπίδα ότι οι δεσμοί που συνδέουν τις δύο οργανώσεις μας θα στερεωθούν στο μέλλον ακόμα περισσότερο.

Με τις καλύτερες εύχές μας και τους θερμούς μας χαιρετισμούς.

Ο Γεν. Γραμματεὺς
Dr. Ahmad Abdallah El Sherif

28 Μαΐου 1977

Η έπίσκεψή μας στον Έλληνικό Έρυθρό Σταυρό Νεότητος μας έκανε βαθειά έντύπωση. Η παραμονή μας στην Αθήνα δέν ήταν μόνο εύχάριστη αλλά κ' έξαιρετικά όφέλιμη. Μας έδωσε την εύκαιρία να γνωρίσουμε τις ποικίλες δραστηριότητες του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού σ' όλους τους τομείς, σε πολεμικούς και ειρηνικούς καιρούς, και πολύ να όφεληθούμε από την πολύχρονη πείρα σας.

Με τιμή
Ο Δ/ντής Ν. της Έρ. Ήμισελήνου
ALI M. ABBAS

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ο σωστός τίτλος του πρώτου ποιήματος που έδημοσιεύθη στην «Συνεργασία Αναγνώστων» (σελ. 27) του τεύχους Μαρτίου είναι : «Στο έσολόσάκι του Χριστού».

**ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΙΔΩΝ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
(Διά μέσου του Ε.Ε.Σ.)**

ΑΘΗΝΑΙ

Ίδιωτ. Σχολεία:

Το Ίδιωτ. Δημ. Σχολείο «Άγιος Διονύσιος Αρεοπαγίτης» 8 δέματα με είδη βοήθειας στο Δημ. Σχολ. Κάτω Μουσική-τίτσης Ίωαννίνων.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 27ον Δημ. Σχολ. Πειραιώς 7 χαρτοκιβώτια με τρόφιμα στο Δημ. Σχολ. Βούρμπιανης (Κόνιτσας).

ΑΤΤΙΚΗ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Παλλήνης 11 χαρτοκιβώτια με ιματισμό στο Δημ. Σχολ. Φλωμοχωρίου Κότρωνος Γυθείου.

Το Νηπιαγωγείο «Ντόνα» Άνω Γλυφάδας από 7 χαρτοκιβώτια με ιματισμό στο Δημ. Σχολεία Άντικυθήρων και Προδρόμου Απεραντίων Εύρυτανιας.

ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Δαυλείας Βοιωτίας δρχ. 1.500 για σεισμόπληκτους Ρουμανίας.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Ξεχώρου Θεσπρωτίας δρχ. 800 για τις Ένοπλες Δυνάμεις.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Καρυάς Έλασσόνας δρχ. 735 για σεισμόπληκτους Ρουμανίας.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Άγ. Λουκά Γιαννιτσών 5 χαρτοκιβώτια με είδη βοήθειας σε σεισμόπληκτους μαθητές Αιτωλίας.

Το Δημ. Σχολ. Καβαλίας 110 για την προστασία των μη-μεϊών της Ακροπόλεως.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 1ον Δημ. Σχολ. Ναυπλίου δρχ. 1.400 γι' άσθενή παιδιά που έχουν ανάγκη θεραπείας στο εξωτερικό.

Το Δημ. Σχολ. Αιγίου δρχ. 50 για τους σκοπούς του Ε.Ε.Σ. Νεότητας.

ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Πλάκας Μήλου από 4 χαρτοκιβώτια με είδη βοήθειας στα Δημ. Σχολ. Πλατάνου Χαροκοπιού Ίωαννίνων και Πετρώνας Βάλτου, 5 χαρτοκιβώτια στο Δημ. Σχολ. Άγ. Ευσθίας Φωκίδας και από 3 χαρτοκιβώτια στα Δημ. Σχολ. Βερδικούσης Λαρίσης και Δουνεικίων Μεσολογγίου.

Το Δημ. Σχολ. Βαθέας Σάμου δρχ. 400 για σεισμόπληκτους Ρουμανίας.

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Γυμνάσια:

Το Γυμνάσιο Σύμης 3 σάκκους με ιματισμό κλπ. στο Δημ. Σχολ. Πλουτῆς Κανουργίου Ήρακλείου.

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Άγ. Μαρίας Κάσου δρχ. 400 για τους σκοπούς του Ε.Ε.Σ. Νεότητας.

ΙΔΙΩΤΕΣ

Ή Κα Κλειώ Κωστοπούλου, κάτοικος Ρόδου 1 δέμα με ιματισμό στο Δημ. Σχολ. Πλουτῆς Κανουργίου Ήρακλείου.

Ή Κα Φωτεινή Χατζηστρατή, κάτοικος Ρόδου 1 χαρτοκιβώτιο με ιματισμό στο 1ο Δημ. Σχολ. Κανουργίου Τριχωνίδας, γι' άπορη μαθήτρια.

Ή Δις Μαρία Βογιατζή, κάτοικος Σύμης Δωδ/σου 1 χαρτοκιβώτιο με είδη βοήθειας στο Δημ. Σχολ. Πλουτῆς Κανουργίου Ήρακλείου.

Ο Κος Γ. Κουφός, κάτοικος Μυκόνου 4 χαρτοκιβώτια στο Δημ. Σχολ. Άράτου Κομοτηνής.

Ή Κα Στέλλα Π. Στέλλα, κάτοικος Μαργάρων Πάρου 1 δέμα με είδη βοήθειας γι' άπορη μαθήτη.

(άπ' εύθείας)

ΑΘΗΝΑΙ

Γυμνάσια:

Το Διδάκτ. Προσωπικό, οι Έρυθρ/τες του Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Άθηνών κ' οι γονείς τους δρχ. 120.000 για την έγχείριση μαθητή στο εξωτερικό.

Δημ. Σχολεία:

Το 1ον Δημ. Σχολ. Ήλιουπόλεως τρόφιμα σε άπορες οικογένειες και Συλλόγους προστασίας γερόντων Ήερ. Ναών Κοιμήσεως Θεοτόκου και Άγ. Νικολάου Ήλιουπόλεως, δρχ. 2.000 σε άπορους και καιν. ιματισμό σε άπορα και άναπηρα παιδιά Π.Ι.Κ.Π.Α. Βούλας.

Οι Έρυθροσταυρίτες της 5ης τάξης του 3ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Π. Τσοτσρός, Π. Σωτηριανός, Δ. Παπαδόπουλος, Κ. Σιδηρόπουλος, Δ. Ρώτας, Ί. Φωτιάδης, Φ. Παντελάκης, Κ. Μάρκου, Έμμ. Φυτρός, Β. Μεντής, Α. Μελισσανγός, Δ. Πυλαρινός και Στ. Στέφας συγκεντρώσανε και στείλαν σημαντικό χρηματικό ποσόν σε υπερήλικα ήρωα των Έθνικών αγώνων, κάτοικο της Δράμας.

Ίδιωτ. Σχολεία:

Το Ίδιωτ. Σχολείο Σταυρούλας Αγγουλέα - Λιναρδάτου Περιστερίου από 3 μεγάλα δέματα με ιματισμό κλπ. στα Δημ. Σχολεία Σγάρας Άρτας, Χειμαδιού Πρεβέζης, Κλεισούρας Φιλιππιάδας, Τροπαίων Γορτυνίας, 2 μεγάλα δέματα στο Δημ. Σχολ. Μήλεας Άρτας, δρχ. 1.600 στην Ήερ. Μητρόπολη Περιστερίου, δρχ. 9.500 στο Άστ. Κέντρο Περιστερίου «Σπίτι Στοργής» Άνω Γλυφάδας, δρχ. 2.000 στο φιλανθρωπικό ίδρυμα αγάπης Άγ. Παρασκευής, δρχ. 8.000 σε άπορες οικογένειες και δρχ. 2.000 σε άρρωστη νεα.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 11ο Δημ. Σχολ. Νικαίας χρήματα

και τρόφιμα στην Ήερ. Μητρόπολη, Νικαίας, Όρφανοτροφείο «Άγ. Τριάδα» Ν. Λιουσίων και σε άπορον άσθενή κάτοικο της περιοχής.

Ίδιωτ. Σχολεία:

Το Ίδιωτ. Δημ. Σχολ. Κ. Δουρατίνου - Τσέτου Κορυδαλλού ιματισμό, ζαχαρωτά και παιχνίδια στην Ήερ. Μητρόπολη Ναυπακτίας γι' άπορους κατοίκους και μαθητές.

ΑΤΤΙΚΗ

Γυμνάσια:

Το Μικτό Λύκειο Σπάτων χρήσιμα είδη στη Λασκαρίδαιο Στέγη τυφλών Άμαρουσίου.

Το Μικτό Γυμνάσιο Τερψιθέας Γλυφάδας 50 μεγάλα δέματα με τρόφιμα, σχολ. είδη και ιματισμό σε άπορους μαθητές Κόνιτσας διά μέσου του Έπιθεωρητού της περιφέρειας.

Δημ. Σχολεία:

Το 7ο Δημ. Σχολ. Άγ. Αναργύρων δρχ. 1.700 σε πληγωμένο από παλιά πολεμοφόδια μαθητή του Δημ. Σχολ. Βεύης Φλωρίνης.

Το Δημ. Σχολ. Καματερού ιματισμό, τρόφιμα, γραφ. ύλη και χρήματα στο Όρφανοτροφείο θηλέων Φοίνικας Σαλαμίνας, δρχ. 500 σε τυφλό μαθητή και δώρα σε άπορους μαθητές.

ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 2ο Δημ. Σχολ. Άμφισσης 8 δέματα με τρόφιμα και ιματισμό σε άναπηρη άπορη γυναίκα του χωριού «Ελαιών» Φωκίδας.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Γυμνάσια:

Το Α' Γυμνάσιο Άρρένων Άρτας δώρα στους τροφίμους του εκεί Γηροκομείου.

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Άνω Ξεχώρου Φιλιατρών δρχ. 100 στον Έρανο της αγάπης, δρχ. 200 σε άπορο της Κοινότητας και δρχ. 800 υπέρ των Ενόπλων Δυνάμεων.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το 18ο Δημ. Σχολ. Βόλου δέματα με χρήσιμα είδη σε φιλανθρωπικά ιδρύματα της πολιτείας.

Το 1ο Δημ. Σχολ. Καρδίτσας 26 δέματα με ιματισμό σε τρία φτωχά Σχολεία περιφ. Καρδίτσας και φρούτα σε φιλανθρωπικά Ιδρύματα.

Το Δημ. Σχολ. Καλού Νερού Φαρσάλων δρχ. 464 στον Έρανο της αγάπης, δρχ. 245 για την προστασία των μη-μεϊών της Ακροπόλεως, δώρα και γλυκίσματα στο Νηπιοτροφείο Δ/νσεως Γεωργίας Λαρίσης.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 5ο Δημ. Σχολ. Αιγίου χρήσιμα είδη, τρόφιμα και γλυκά στο Γηροκομείο Αιγίου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Κολχικού Λαγκαδά Θεσ/νίκης δώρα σε άπορους μαθητές.

Το Δημ. Σχολ. Βαφιοχωρίου Κιλκίς δέμα με τρόφιμα στο Χαρίσειο Γηροκομείο Θεσ/νίκης.

Επίσης η περιφ. Επιτροπή Ε.Ε.Σ. Νεότητας Σιδηροκάστρου δώρα στους στρατιώτες των συνόρων και βοήθεια σε άπορες οικογένειες.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Δημ. Σχολεία:

Το 5ο Δημ. Σχολ. Χίου δέμα με σχολ. είδη στο Δημ. Σχολ. Πυραμάς Χίου και χρήσιμα είδη στους κρατούμενους των φυλακών Χίου.

ΚΡΗΤΗ

Δημ. Σχολεία:

Το 8ο Δημ. Σχολ. Περιβολίων Ρεθύμνης δρχ. 1.200 σε σεισμόπληκτους μαθητές Ρουμανίας, διά μέσου της Ρουμανικής Πρεσβείας.

Ο Έρυθροσταυρίτης μαθητής 5ης τάξης 14ου Δημ. Σχολ. Ήρακλείου Πολύδωρος Λατιδάκης δρχ. 500 για την έγχείριση στο εξωτερικό άρρωστου παιδιού φτωχής άπορου οικογένειας.

*

**ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

(Διά μέσου του Ε.Ε.Σ. οικογένειας)

ΑΘΗΝΑΙ

Δημ. Σχολεία:

Το 53ο Δημ. Σχολ. Αθηνών 7 σάκκους με καινούργια βιβλία για το Σωματείο «Αδούλωτη Κηρύνεια» Λεμεσού.

Το 3ο Δημ. Σχολ. Δάφνης 3 χαρτοκιβώτια με καινούργια βιβλία για το Σωματείο «Αδούλωτη Κηρύνεια» Λεμεσού.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Γυμνάσια:

Το Β' Γυμνάσιο Θηλέων Πειραιώς 4 χαρτοκιβώτια με ιματισμό.

ΑΤΤΙΚΗ

Δημ. Σχολεία:

Το 1ο Δημ. Σχολ. Πεύκης 4 χαρτοκιβώτια με καινούργια βιβλία για το Σωματείο «Αδούλωτη Κηρύνεια» Λεμεσού.

ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Άγ. Άθανασίου Λεβαδείας δρχ. 570.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Γυμνάσια:

Το Γυμνάσιο Άρρένων Σπάρτης (τάξη Α2) 2 χαρτοκιβώτια με ιματισμό.

Το Γυμνάσιο Λυρκείας Άργολίδας (τάξη 3η) χαρτοκιβώτιο με ιματισμό.

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Μαυρικίου Αιγίου δρχ. 250.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Μυκόνου δρχ. 2.400 για την αγορά εποπτικών όργανων 18ου Νηπιαγωγείου Λεμεσού.

Το Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου δρχ. 863 για τον προσφυγικό καταυλισμό Σταυρού Στροβόλου Λευκωσίας.

ΚΡΗΤΗ

Δημ. Σχολεία:

Το 14ο Δημ. Σχολ. Ήρακλείου 5 χαρτοκιβώτια με σχολ. είδη για το Σωματείο «Αδούλωτη Κηρύνεια» Λεμεσού.

Το 1ο Δημ. Σχολ. Ήραπέτρας 1 χαρτοκιβώτιο με ιματισμό για Δημ. Σχολ. Άσφατάς Λεμεσού.

Το Δημ. Σχολ. Βασιλοπούλου Κισσάμου δρχ. 250 για τα όρφανά Ήερ. Μητροπόλεως Κιτίου.

ΘΡΑΚΗ

Δημ. Σχολεία:

Το 5ο Δημ. Σχολ. Ξάνθης δρχ. 4.500. Επίσης ο Έρυθρ/της Κυριάκος Παπαγεωργίου δρχ. 50.

(άπ' εύθείας)

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Δημ. Σχολεία:

Το 11ο Δημ. Σχολ. Νικαίας βιβλία.

ΑΤΤΙΚΗ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Καματερού σχολ. είδη.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Καλού Νερού Φαρσάλων δρχ. 420 στην Ήερ. Μητρόπολη Κιτίου. Το 1ο Δημ. Σχολ. Καρδίτσας 1 δέμα με βιβλία στο Σωματείο «Αδούλωτη Κηρύνεια» Λεμεσού.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Σκοτίνης Πιερίας είδη ιματισμού άξίας δρχ. 1.600.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Δημ. Σχολεία:

Το Δημ. Σχολ. Λευκών Πάρου δώρα άξίας δρχ. 1.000 και ιματισμό στην Ήερ. Μητρόπολη Κιτίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ

Πολλά είναι τα θύματα ιδίως μεταξύ των παιδιών, τα οποία από άγνοια του μεγάλου κινδύνου περιεργάζονται εγκαταλελειμμένα πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.) Γι' αυτό τονίζουμε και πάλι ότι δεν πρέπει να περιεργάζονται τέτοια αντικείμενα, ούτε ν' αφήνουν άλλους να τα πλησιάζουν, αλλά μόλις ν' αντικρίνουν να ειδοποιούν άμέσως την πλησιέστερη αστυνομική ή στρατιωτική Αρχή.

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 8)

φο κόσμο. Δεν μπορεί να του πάρει το κρύο και να του δώσει θαλπωρή. Δεν μπορεί να του πάρει τη λύπη και να του δώσει τη χαρά. Τίποτα δεν μπορεί. Ο τυφλός θά κάθεται εκεί στη γωνιά χειμώνα - καλοκαίρι και θ' απλώνει τη χούφτα του στους περαστικούς. Μιά άχτιδα άστεριού δεν θ' απλώνει ποτέ τη νυχτιά του. Και μόνο θά μετράει τους ήχους της αγάπης των περαστικών και θ' άρθούζει τη χαρά ενός πικρού ψωμιού, κ' ενός έφιαλτικού ύπνου.

«Όχι! Όχι!» άκούστηκε μέσα μου πάλι μια φωνή. «Έκανεσ ότι μπορούσες. Ή δραχμή σου ήταν ή αγάπη. Όταν αγαπάς άρκεϊ. Λίγο σήμερα. Άδρω πολύ. Όταν αγαπάς, αγαπά με την καρδιά σου ό Θεός».

Αύτη τη φορά ήμωνα σίγουρος. Μλούσε ό άγγελός μου κ' έκρινε την πράξη μου.

— Ναι, άγγελέ μου καλέ, φύλακα, προσάτη κι όδηγέ της σκέψης μου. Άγαπώ τους ανθρώπους και όλα τα καλά πράγματα.

Σήμωσα τό κεφάλι χαρούμενος και χάθηκα ανάμεσα στους ανθρώπους.

Κ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑΣ

**ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ
ΜΗΝ ΞΕΚΝΑΤΕ ΟΤΙ:**

Πρέπει να συμπληρωθούν και να μās ταχυδρομηθούν τό συντομότερο:

- 1) Τό Γενικό Δελτίο έγγραφής του Σχολείου στον Ε.Ε.Σ.Ν. κ' οι καταστάσεις έγγραφής Έρυθροσταυριτών.
- 2) Έπιστροφές τευχών Περιοδικού γίνονται δεκτές μόνον ως τό τέλος του κατοπινού μηνός, δηλ. τεύχη Όκτωβρίου θά γίνονται δεκτά ως τό τέλος Νοεμβρίου.
- 3) Τα έμβάσματα για τό Περιοδικό να στέλνονται άπόσώπα: Έλληνικών Έρυθρό Σταυρό Νεότητας, όδός Λυκαβηττού 1.
- 4) Πρέπει να στέλνετε στα γραφεία μας σύντομη περίληψη σχετική με την Έρυθροσταυρική δράση των μαθητών, για να δημοσιεύουμε στο Περιοδικό και να ενημερώνουμε τη Γενεύση.
- 5) Οι φωτογραφίες που μās στέλνονται για δημοσίευση πρέπει ν' άπεικονίζουν άποκλειστικά Έρυθροσταυρική δράση, να είναι καθαρές, όχι έγχρωμες, κι όσα γίνεται ζωντανές και παραστατικές, ώστε να είναι περιττή σχεδόν κάθε έπεξήγηση.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

(ΜΙΑ ΔΥΣΚΟΛΗ ΦΙΛΙΑ)

Με την εξυπνάδα του ο άνθρωπος κατάφερε να γίνει φίλος με τη φύση. Η φίλια αυτή του βγήκε πάντα σε καλό και τον βοήθησε σε πολλά σημεία. Γιατί οι θησαυροί που πρόσφερε στους ανθρώπους ή μητέρα τους ή φύση ήταν αναρίθμητοι και ανεξάντλητοι. Η συμμαχία όμως αυτή ανάμεσα στην τρομερή δύναμη της φύσεως και στα ανθρώπινα όντα είναι χωρίς αμφιβολία ή πιο παράξενη συμμαχία που έχει γίνει ποτέ.

Ο άνθρωπος ζητά να είναι ο μοναδικός κύριος. Η φύση όμως είναι βασίλισσα.

Καθένας από τους δυο συμμάχους χωριστά, ψάχνει να βρει ευκαιρία για να κάνει κακό στον άλλον. Κάθε στιγμή υπάρχει σε κάποιο σημείο της σφαίρας κάποιο στοιχείο της φύσεως θυμωμένο ή μια χούφτα ανθρώπων που καταστρέφει την αρμονία στα διάφορα βασίλεια της φύσεως.

Παράδειγμα: Με μεγάλη ύπομονη οι άνθρωποι, πέτρα με πέτρα, κατασκευάζουν φράγματα αντίθετα στα ρεύματα των ποταμών και τα όρμητικά κύματα της θάλασσας. Κάποτε το φράγμα υποχωρεί ή σπάει. Ο άνθρωπος είναι ανήμπορος μπροστά στους άγριους θυμούς και στις παραφορές της. Κ' οι μηχανικοί είναι ανίκανοι να προβλέψουν πού θα συμβεί το ξαφνικό ολίσθημα του εδάφους ή η μεγάλη πίεση των νερών, για να προλάβουν την καταστροφή.

Κανείς δεν μπορεί να μαλώσει τη φύση για τους κατακλυσμούς, τους σεισμούς και τις καταστροφές που προκαλεί. Ο άνθρωπος όμως ξέρει ή θα έπρεπε τουλάχιστον να ξέρει, τι κάνει και γιατί το κάνει. Είναι λυπηρό να έχει συνείδηση και να μην τον εμποδίζει η συνείδησή του να κάνει αληθινά εγκλήματα. Οι προϊστορικοί άνθρωποι κυνηγούσαν για να ζήσουν. Δεν μπορεί κανείς να τους κατηγορήσει γι' αυτό. Στο κάτω κάτω της γραφής ήταν άγριοι και απολίτιστοι ακόμα. Να ήταν άραγε πιο άγριοι και πιο απολίτιστοι από μερικούς απογόνους τους, που εξόντωναν κυριολεκτικά μερικά είδη ζώων;

Μόνο από πλεονεξία και ανοησία οι άνθρωποι έγιναν πραγματικοί φονιάδες. Οι κυνηγοί εξολόθρευαν τα αποδημητικά περιστερία της Αμερικής και οι Άμερικανοί άποικοι εξαφάνισαν σχεδόν από τα μεγάλα χωράφια της τον βίσωνα, ένα είδος βοδιού. Οι μεγάλοι πγκουίνοι των βορείων θαλασσών εξαφανίστηκαν από τους θαλασσοπόρους της Νέας Γης. Το τελευταίο ζευγάρι σκοτώθηκε στην Ίσλανδία το 1844. Οι ρινόκεροι των Ίνδιων με το ένα κέρατο κυνηγήθηκαν αλύπητα από τους ιθαγενείς, που πίστευαν ότι το κέρατο εκείνο είχε μαγικές ιδιότητες. Οι κέδροι του Λιβάνου σε άπειρα

δάση δεν υπάρχουν πιά. Απομένουν ελάχιστοι, που φρουρούνται με μεγάλη προσοχή. Και πόσα άλλα κακουρήματα! Οι φάλαινες χάθηκαν και μερικές μονάχα ζουν μέσα στη θάλασσα του Μποφόρ.

Σήμερα οι λογικοί άνθρωποι φωνάζουν και διαμαρτύρονται για την μη προστασία των ζώων. Με διάφορους νόμους απαγόρευσαν τις μεγάλες σφαγές σε βάρος του ζωικού βασιλείου. Σ' όλες τις χώρες του κόσμου δημιουργήθηκαν «ταμιευτήρια», αποθέματα ζώων, εθνικά πάρκα, πραγματικοί παράδεισοι, όπου τα ζώα ζουν ανεμπόδια χωρίς τον φόβο των ανθρώπων.

Αν η ιστορία του ανθρώπου συγκριθεί με την ιστορία της ζωής, θα δούμε ότι είναι τρομερά μικρή. Παρ' όλα αυτά ο άνθρωπος κατάφερε να μεταβάλει το πρόσωπο του κόσμου. Μεγάλος σοφός και καταπληκτικός τεχνίτης, ο άνθρωπος κατασκεύασε στα μέτρα του έναν κόσμο όπως τον ήθελε εκείνος. Αλλά πολλές φορές φέρεται ασυλλόγιστα. Τις απεριόριστες δυνάμεις που του δίνει η λογική, το μυαλό του, τις χρησιμοποιεί για να κάνει καταχρήσεις. Έρχονται στιγμές που οι πράξεις του, όταν δεν αντιμετωπίζει σωστά τη σύμμοχό του, στρέφονται εναντίον του και τα λάθη του τα πληρώνει με θλιβερές συνέπειες.

Με την αποδράση οι πλημύρες βρίσκουν τον τρόπο να κάνουν τραγικές καταστροφές. Το ξεριζώμα των δέντρων δημιουργεί άγονες έρημους. Κι ωστόσο ο άνθρωπος με το τσεκούρι και το δρεπάνι έριξε κάτω άπεραντες εκτάσεις για να δημιουργήσει χώρο για καινούργιες καλλιέργειες. Έκοψε δέντρα για να έχει ξυλεία. Και η αποδρασμένη γη, απογυμνωμένη από τα δέντρα της, έχασε το μαλακό γόνιμο στρώμα της και βρέθηκε εκτεθειμένη στις κακοκαιρίες. Χωρίς τα προστατευτικά φυλλώματα των δέντρων της —τη στέγη της, ως πούμε— άφησε τη βροχή να ξεριζώνει τα πιο εύφορα σπλάχνα της, να αυλακωθεί από τα ρεύματα και να γίνει άγονη. Έτσι, γεννήθηκαν ένα πλήθος έρημες εκτάσεις.

Κάποτε πάλι, κάποιος ναυτικός έφερε στην Αυστραλία τρία ζευγάρια κουνέλια και τα άφησε απέρισκεπτα ελεύθερα στους άγρους. Σκέφτηκε πώς ύστερα από λίγον καιρό θα είχε να τρώει άφθονο και νόστιμο κουνελίσιο κρέας. Ναί. Αλλά μετά από χρόνια τα τρωκτικά αυτά πολλαπλασιάστηκαν σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι έξοχες και τα καλλιεργημένα χωράφια καταστρέφονταν. Τίποτα δεν άφηναν όρθιο. Χρειάστηκε να βρουν ένα ειδικό φάρμακο για τη θανάτωσή τους, για να μπορέσουν να ξαναδοούν θεού πρόσωπο.

Προστατεύετε τη φύση. Αυτό είναι τώρα το «ολόγκαν» των λογικών ανθρώπων. Τα εθνικά πάρκα και η περιφρούρηση των ζώων και των φυτών είναι χτυπητά παραδείγματα για την προσπάθεια που καταβάλλεται σ' αυτόν τον τομέα.

Να είσαι φίλος με τη φύση δεν θα πει να αντλείς μονάχα και να μεγαλουργείς μέσα από τα πλούτη της, αλλά να σέβεσαι και την αρμονική τάξη που έχει επιβάλει ο Θεός.

«Προστατεύετε τη φύση και η φύση θα σάς προστατεύσει» θα μπορούσε να λέει μια νέα παροιμία.

ΤΟ ΚΟΥΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΥΠΝΟ ΠΟΝΤΙΚΑΚΙ

Η Ρίτσα ήθελε ν' ακούσει ένα ακόμα παραμύθι. Τη βεβαίωσα πως όσα ήξερα της τά 'χα πει, μα εκείνη επέμενε.

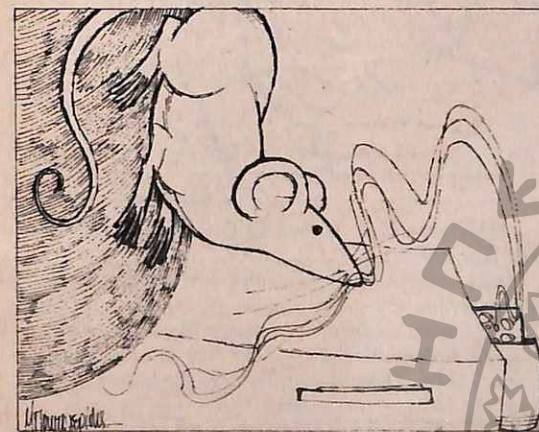
— Και τί, δύσκολο είναι να φτιάξεις τώρα κανένα; Έκανε τελικά.

Βρέθηκα στην ανάγκη ν' αυτοσχεδιάσω.

— Ήταν ένα σταχτύ ποντικάκι, αρχισα να λέω.

— Από την αρχή! φώναξε.

Κατάλαβα τί ζητούσε. Για την επτάχρονη Ρίτσα τότε λογαριάζεται σωστό το παραμύθι, όταν

Σχ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

αρχίζει με τη φράση «μια φορά κ' έναν καιρό» και τελειώνει με το «έζησαν εκείνοι καλά κ' εμείς καλύτερα».

Αρχισα λοιπόν τη διήγηση όπως ήθελε. — Μια φορά κ' έναν καιρό ήταν ένα σταχτύ ποντικάκι που ζούσε με τη μάνα του σε μια μυστική φωλιά, πίσω από την κουζίνα κάποιου σπιτιού. Μια μέρα που είχε βγει για ψώνια ή νοικοκυρά, χρειάστηκε να πεταχτεί ή ποντικάκι σε μια γειτονική μάντρα.

— Πρόσεξε, του είπε. Μπορείς να σεργιανίσεις

λίγο στο σπίτι όσο λείπει ή κυρά, δίχως όμως να πειράξεις τίποτα. Άμα ακούσεις να ξεκλειδώνεται ή πόρτα, τρέξε άμέσως να κρυφτείς στη φωλιά. Κατάλαβες;

— Ναί, μητέρα. Θα κάνω όπως λές.

Όταν έμεινε μόνο το ποντικάκι βάλθηκε να τριγυρνάει στην κουζίνα, που πρώτη φορά του δινόταν ή ευκαιρία να χαρεί με την ήσυχία του. Η όμορφη που βασίλευε εκεί μέσα του άρεσε πολύ, δεν άργησε όμως να ζαλιστεί από μια μεθυστική μυρουδιά. Κατάλαβε από πού έρχότανε, σκαρφάλωσε ως το πάνω μέρος του ψυγείου κ' εκεί είδε ένα μεγάλο άκοπο κεφαλοτύρι. Έβγαλε τη γλώσσα του, δοκίμασε, κ' έπειδή πολύ του άρεσε ή γεύση άρχισε ν' ανοίγει τρύπα με τα μικρά, σουβλερά του δόντια. Όσο έτρωγε, τόσο πιο πολύ εύχαριστιότανε και τόσο πιο βαθιά έμπαινε. Είχε κάμποσο προχωρήσει, είχε παραφάει κ' έκανε να φύγει, αλλά δε μπόρεσε. Ήτανε φουσκωμένο σά μπαλόνι. Προσπάθησε να βγει με τα πιασινά του πόδια, να κάνει «όπισθεν» που λέμε, αλλά του κάκου. Έδοκίμασε να μεγαλώσει την τρύπα, αλλά 'αυτό αντί να καλυτερέψει τη θέση του, τη χειροτέρεψε, γιατί τρώγοντας φούσκωνε περισσότερο.

Όταν γύρισε ή μητέρα του και δεν το βρήκε, κόντεψε να τρελαθεί. «Τί να 'γινε το παιδί;» έλεγε κι όλο έψαχνε σαν παλαβή.

Τό άλλο πρωί ή νοικοκυρά πήγε να κόψει λίγο τυρί για να ρίξει στα μακαρόνια και τότε είδε την τρύπα και βρήκε νεκρό το ποντικάκι. Άργότερα το βρήκε μέσα στο σκουπιδοτενεκέ ή μητέρα του κι άρχισε να κλαίει, χωρίς να λογαριάζει ότι κινδύνευε να χάσει κ' εκείνη τη ζωή της...

— Έπειτα; ρώτησε ή Ρίτσα.

— Έπειτα της πέρασε με τον καιρό, κ' έζησε αυτή καλά κ' εμείς καλύτερα.

— Ωραίο, είπε το παιδί με φανερό επιείκεια.

Ύστερα από λιγότερη σκέψη πρόσθεσε:

— Να πω κ' έγω ένα παραμυθάκι;

— Μά βέβαια. Τό περιμένω.

— Μια φορά κ' έναν καιρό κάποιος άσπρο ποντικάκι με μάτια κόκκινα σαν τὰ σπειριά του ροδιού βρέθηκε μόνο στην κουζίνα του σπιτιού, όπου έμεινε με τη μανούλα του. Ζαλισμένο από τη μυρουδιά του τυριού που ήτανε στο τραπέζι, ανέβηκε κι άρχισε να τρώει. Τρώγοντας άνοιξε τρύπα στο άκοπο κεφαλοτύρι και προχωρούσε, πρόσεχε όμως να τραβάει κατά έξω, για να μην κλειστεί και σκάσει. Έτσι, πηγαίνοντας όλο δεξιά, βγήκε έξω χορτασμένο, αλλά και χαρούμενο, κι όταν γύρισε ή μητέρα του την καλοδέχτηκε και της είπε πως τὰ 'χε καταφέρει. Αυτή τό μάλωσε, μέσα της όμως τό καμάρωνε για την εξυπνάδα του. Γι' αυτό, αφού του είπε πως ή ζημιά που έκανε θα μπορούσε να βλάψει και τους δυό τους, τό χάιδεψε και τό φίλησε. Κ' έζησαν αυτοί καλά κ' εμείς καλύτερα.

Έτσι ή Ρίτσα μου έδωσε ένα καλό μάθημα ξαναλέγοντας τό παραμύθι μου με τό δικό της τρόπο. Μ' έδίδαξε πως δεν πρέπει να λέμε στα παιδιά ιστορίες που δεν έχουνε καλό τέλος.

Η ΜΑΝΑ

Διήγημα

Πλάγιασα εκείνη τη νύχτα μέσα σ' ένα ανεμόμυλο του Τροουπέ. Πλάγιασα, μὰ δὲν κοιμήθηκα. 'Ο δρόλαπας ἔξω σάρωνε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὸν Κάμπο κ' ἔκανε τοὺς δρόμους ἀδιάβατους. Χίλιες φωνὲς καὶ μύριοι χτύποι ἄλλαζαν στὸ λερτό. Μόλις ξεθύμαινε τὸ ἀστραπόβροντο, ἀρχίζε ὁ βόγγος τοῦ ἀνέμου κ' ἔπειτα τῶν κεραμιδιῶν ὁ θοῖνος καὶ τῶν δέντρων ὁ θαρμός. Καὶ στὸ ἀναμεταξύ πηδούσε ἄξαρνα αἱματοπήχτρα ἢ φωνὴ τῆς κοινοβόγιας, καὶ κείνη πλάκωνε ἀνάγια-νάγια ἢ κλαγγὴ τῆς καμπάνας. Κατὰ τὴ χαρραγὴ ὁμως ἠσυχάσαν τὰ πάντα, καί, δταν σηκώθηκα, ἦδη τὸ μυλωνά στὸν προσηλιακό, κοντὰ στὴ σταχτερὴ γάτα, νὰ μπαλῶνε ἕνα τρυπημένο σακί.

— Καλὴ νυχτιά κι ἀπόψε· ἔ; τοῦ εἶπα μόλις τὸν καλημέρια.

— Θαρρεῖς πὼς μιὰ γυναῖκα θὰ 'κανε λιγώτερο, ἂν τῆς ἀρπαζαν τὸ παιδί; μὲ ρώτησε κείνος, κοιτάζοντας περιέργα.

Τὸν κοίταξα καὶ γὼ περιέργα, χωρὶς νὰ καταλαβαίνω τί ἔχει νὰ κάμει μιὰ νύχτ' ἀγριαμένη μὲ μιὰ γυναῖκα, πὺν τῆς ἀρπάζουν τὸ παιδί. Μὰ ὁ Γιαννάκης Ξηνταράς, ὁ μυλωνάς, βρέθηκε πρόθυμος νὰ μοῦ ἀποδείξει πὼς ἔχει καὶ παράχει καὶ μοῦ διηγῆθηκε τὴν ἀκόλουθον ἱστορία:

— Κοίτα δεξιά τοὺς δρόμους τοῦ Σανταμεριού· κοίτα καὶ ξερότὰ τὸ κάστρο τοῦ Χλμούτσι. Καὶ τὰ δυὸ κάστρα τὰ ἔχουν χρόνους τώρα καὶ καιροὺς δυὸ νεράιδες ἀδερφάδες. Μὰ κ' οἱ δυὸ τοὺς εἶχαν μιὰ χαρὰ καὶ μιὰ λύπη. Ἐκείνη πὺν πῆρε τὸ Χλμούτσι χαϊρότανε γιατί ἦταν ὁμορφὴ καὶ λυπόταν γιατί δὲν εἶχε παιδιὰ. Ἡ ἄλλη πὺν πῆρε τὸ Σανταμεριὺ λυπόταν γιατί ἦταν ἄσκημη καὶ χαϊρόταν γιατί ἔχε παιδιὰ. Τὰ παιδιὰ, βλέπεις, εἶναι ἢ μοναχὴ εὐτυχία στὸ σπίτι. Ὅταν τὰ ἔβλεπε, τὸ ἕνα νὰ κυλιέται στὸ πάτωμα, τ' ἄλλο νὰ πηδαίει καὶ νὰ γελᾷ χωρὶς αἰτία, τὰ ἄλλα νὰ θέλει μὲ τὸ καλάμι νὰ φτάσει τὸ Θεό, λημονοῦσε τὴν ἄσκημά της καὶ ὅλα. Ἄν τηραζότανε καμία φορὰ στὸν καθρέφτη κ' ἔβλεπε τὸ σῆζαρο πρόσωπό της, τραδιότανε πίσω κ' ἔλεγε χαμογελώντας: «Τὰ νιάτα μου τὰ 'δωκα στὰ παιδιὰ μου». Κι ἀλήθεια εἶχε πέντε σερνικά ὁμορφα σὰν ἀχτίτες. Εἶχε κ' ἕνα κοριτσάκι ἴδια ἢ Πεντάμορφη.

Μὰ ἡ ἄλλη νεράιδα, πὺν εἶχε τὸ Χλμούτσι, τί νὰ εἶπαι καὶ πὼς νὰ παρηγορηθεῖ. Τί κι ἂν ἦταν γαλανομάτα κι ὁμορφὴ; Τί κι ἂν τὰ ἑωτικά χαλούσαν τὸν κόσμο τὴν ὁμορφίαν της τραγουδώντας; Ὅταν θυμόταν — καὶ τὸ θυμόταν κάθε λίγο καὶ λιγάκι, ἢ δόλια! — πὼς ἦταν μοναχὴ, καταιόναχη στὸ κάστρο της· πὼς οἱ αὐλὲς κ' οἱ πόρτες καὶ τὰ δώματα ἔμεναν ἔρημα, βουβά, ἀνατριχίλα τὴν ἔπιανε κ' ἔπεφτε τοῦ θανατᾶ. Κι ὅλο ἔκλαιγε, ἔκλαιγε. Γιατί τάχα καὶ κείνη νὰ μὴν ἔχει ἕνα παιδί; Γιατί, Θεέ μου, νὰ μὴν ἔχει ἕνα παιδάκι, μικρό, παχουλό, ροδοκόκκινο

παιδάκι, νὰ κλώθει τὰ σκουρά του μαλλιά μὲ τὰ δάχτυλά της, νὰ δένει στὸ λαμῖο της τὰ μικρὰ χεράκια του, νὰ γελᾷ μὲ τὸ ἄθωο του γέλιο, νὰ παίζ' ἢ γλωσσίσσα του λέγοντας ἀδιάνοχα:

— Μάνα, μανούλα μου γλυκειά!...

Μιὰ μέρα πὺν πῆγε στὴν ἀδερφή της καὶ γνώρισε τὴν εὐτυχία πὺν χαρίζουν τὰ παιδιὰ, κόντευε νὰ τρελαθεῖ ἀπὸ τὴ θλίψη της.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, καμμένη· δὲ μοῦ δίνεις καὶ μένα ἕνα παιδάκι; τῆς εἶπε μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

— Τί τὸ θές;

— Νὰ τὸ 'χω συντροφιά. Γένουμαι τόσο κακὰ μοναχὴ μου! Ἀρρωσταίνω.

Σχ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

— Οὐ, καμμένη! Δὲ δοξάζεις τὸ Θεό, πὺν σὲ φνίλαξε ἀπὸ δαῖτα!

Ἡ ἄσκημη ἔκαμε τάχα πὼς εἶναι βαριεστιαμένη ἀπὸ τὰ παιδιὰ.

— Πάρε ὅποιο θές· εἶπε τέλος στὴν ἀδερφή της.

Ἔτσι κ' ἔγινε. Ὅταν ἔφυγε τὸ βράδυ, πῆρε μαζί της καὶ τὸ καμάρι τοῦ Σανταμεριού, τὴν ὁμορφὴ κόρη τῆς ἄσκημης νεράιδας.

Πέρασαν μῆνες καὶ καιροί, μὰ οὔτε τὴν ἀδερφή οὔτε τὴν κόρη της εἶδε πιά ἡ ἄσκημη. Χάνει μιὰ ἡμέρα τὴν ἱσχυομένη, κινεῖ καὶ πηγαίνει στὸ Χλμούτσι. Μὰ βρίσκει τὸ κάστρο ἔρημο καὶ βουβό, τίς πόρτες μανταλωμένες, χορταριασμένα τὰ δάματα. Χτυπάει τίς πόρτες, δέρνει τοὺς τοίχους, φωνάζει, κλαίει, μὰ τίποτα. Ἡ νεράιδα ἢ ὁμορφὴ μὲ τὴν ὁμορφὴ κόρη παίζει μέσα καὶ γελᾷ καὶ κάνει πὼς δὲν ἀκούει τὴ μάνα, τὴ θλιβερὴ μάνα, πὺν χτυπιέτ' ἔξω καὶ δέρνεται γιὰ τὴν κόρη της, γιὰ τὴν ἴδια της τὴν ὁμορφιά!...

Ὁ γέρο Ξηνταράς ἔκοψε ἔδω τὸ λόγο του, ἔκλεισε ἄλλη μιὰ τρύπα τοῦ σακιοῦ του καὶ μὲ κοίταξε κατὰμάτα. Βέβαια ὁ μυλωνάς κάπου ἤθελε νὰ καταλήξει μὰ περιμένε πρῶτα νὰ τὸν παρακινήσω. Ἔτσι καὶ τὰ βόδια γνωρίζουν τὸ τέλος τοῦ δρόμου τους, μὰ

στέκονται κάθε τόσο προσμένοντας τὸ κεντρί τοῦ ζευγολάτη.

— Ἔτσι; τὸν ρώτησα.

— Ναί, εἶπε· καὶ ἔξακολούθησε ἀμέσως. Ἀπὸ τότε ἡ ἄσκημη δὲν ἔχασε τὴν ἐλπίδα νὰ πάρει πίσω τὴν κόρη της. Κάθε τόσο κινεῖ καὶ πηγαίνει στὸ κάστρο. Μὰ πρὶν κινήσει στολίζεται μὲ τὰ καλύτερα ρούχα της· βάνει τὰ λαμπρότερα διαμαντικά καὶ παίρνει μαζί ὅλες τίς δούλες καὶ τίς θάγιες της μὲ βιολιά καὶ λαγούτα. Καὶ σὰν κινήσει, ὅλα περίγυρα ψυχωμένα κι ἀψηχὰ ἀναγαλλιᾶζον. Ὁ οὐρανὸς λάμπει ἀσυνέφιαστος· ἡ θάλασσα στέκει ἀκυμάτιστη· ὁ πλατὺς κάμπος ἀνθίζει καὶ μοσχοβολεῖ, πυρώνουν τὰ δέντρικα καὶ στὰ χωριά ξεχειλίζ' ἡ χαρὰ, λὲς κ' εἶναι Λαμπρὴ. Κι ἀπὸ τὸ ἕνα βουνὸ ὡς τὸ ἄλλο, φυσᾷ στὸ διάβα της ἕν' ἀεράκι γεμάτο ἀπὸ μύριες ἀηδονόστοιες λαλιές.

Μὰ δταν φτάσει στὸ κάστρο καὶ τὸ ἰδεῖ σιδερομανταλωμένο κι ἄφωνο, παίρνει ὀλόγυρα τοὺς πύργους κι ἀρχίζει μὲ φωνὴ θλιμμένη καὶ παρακαλεστικὴ νὰ ζητάει τὴν κόρη ἀπὸ τὴν ἀδερφή της. Τὴν ζητάει καὶ τῆς τάζει τὸ Σανταμεριὺ μὲ τοὺς μαγεμένους κήπους καὶ τ' ἀεροκάμωτα παλάτια· μὲ τίς θούρες τίς διαμαντένες καὶ τίς μαργαριταρένιες σκάλες καὶ τίς ὀλόχρυνες αὐλὲς καὶ τίς ψηφιδωτὲς πόρτες καὶ τοὺς τοίχους τοὺς σκαλιστούς. Καὶ τέλος τῆς τάζει νὰ εἶναι κείνη κυρὰ καὶ τούτη νὰ γίνῃ δούλα της νὰ τὴ δουλεύει καὶ πλύστρα της νὰ τὴν πλένει, φτάνει νὰ ἔχει μαζί τὴν κόρη της τὴ χαϊδεμένη. Τέτοια κι ἄλλα τῆς τάζει. Μὰ κείνη κάνει πὼς δὲν ἀκούει τῆς ἀδερφῆς της τὰ λόγια. Τότε ἀπελπισμένη ἀπὸ τὴν ἀδερφή γυρίζει γλυκαμμένη στὴν κόρη της καὶ τῆς τάζει. Τῆς τάζει ἄντρα τῆς Κάτω Γῆς τὸ γυῖο — διαμάντι τὸ ρομπίνι, πὺν εἶναι τρανὸς καὶ δυνατὸς σὰν δρόκος κ' εἶν' ἡ γενιά του μεγάλῃ καὶ πλατειὰ κ' ἡ μάνα του θαδύ-πλουτη καὶ φοβερή.

Ὅμως ἀπὸ μέσα δὲν ἀπαντοῦν παρὰ τραγοῦδια κι ὄργανα, γέλια καὶ χαρὲς, πὺν μεγαλώνουν τὴν ὀργὴ της. Καὶ τότε ἀρχίζει νὰ καταριέται τὴ σκύλα καὶ παράνομη ἀδερφή. Τσαλαπατάει τὰ ρούχα καὶ τὰ διαμαντικά της, σκίζει μὲ τὰ νύχια τὰ μάγουλα, ξεπλέκει τὰ μαλλιά της, σκουίζει καὶ ρυάζεται σὰν ρύσος. Σπτηοχτυπᾷ τοὺς τοίχους, γροθοκοπάει τίς πόρτες, ἀρπάζει μὲ τὰ δόντια της τ' ἀγκωνιάρια, δέρνει καὶ κλωστᾷ τ' ἀψηχο χτίριο ὡς πὺν πέφτει ξερονώντας αἷμα καὶ ἀφροὺς. Οἱ δούλες τότε τὴ σηκώνουν νὰ τὴ φέρουν στὸ Σανταμεριὺ. Μὰ στὸ γυρισμὸ της δὲν εἶναι ἡ χαρούμενη μάνα, πὺν πάει νὰ πάρει τὸ παιδί της. Εἶναι ὀργισμένη νεράιδα, δρόλαπας ἀρματομένος μὲ νερό καὶ χαλάζι καὶ σφυροῦνος. Ἡ θάλασσα δέρνεται καὶ βογγεῖ σὰν νὰ νύθει τῆς μάνας τὸν καμῖο. Ὁ οὐρανὸς σκοτεινιάζει· θολώνουν τὰ τρεχοῦμενα νερά. Τὰ δέντρικα στρώνονται κοψομεσσαμένα στὸ γῶμα. Οἱ φοράδες ἀπορρίχνουν καὶ κακὸ θανατιὸ πλακώνει τὰ χωριά. Καὶ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοῦ κάμπου φυσᾷ ὁ δρόλαπας ἀγριαμένος, χιλιόχρονα ρομπάκια ξεροζῶνει, χτίρια γκρεμίζει, ξυλοκεράμια συνεπαίρνει, βόσκα καὶ λιθάρια σαρώνει κι ἀκούεται στὸν ἄλλον κάμο τὸ κλάμα της. Μωρέ! δὲν εἶδα νὰ μὴν ἔφαγε καὶ τίς φτερωτὲς τοῦ μύλου!...

Καὶ ὁ Γιαννάκης Ξηνταράς, ὁ μυλωνάς, πῆρθε ἀπὸ τὸ κάθισμά του καὶ πῆγε νὰ ἰδεῖ μὴν ἔφαγε ὁ δρόλαπας τίς φτερωτὲς τοῦ μύλου του.

Σχεδιάστε καὶ Σεῖς...

...μὲ τὴ ΣΧΟΛΗ ΑΒC

ἀμέσως τώρα
δοκιμάστε
στεῖλτε αὐτὸ τὸ
μικρὸ πουλάκι.

Ἄν σὰς ἀρέσει τὸ σχέδιο, τὸ χρῶμα μὴ διατάζετε. Μὲ πέννα, μὲ μολύβι, μὲ λίγο χρῶμα, προσπαθήστε νὰ τοῦ δώσετε ζωὴ. Κόψτε καὶ στεῖλτε μας ὁλόκληρη αὐτὴ τὴ δημοσίευσι. Θὰ σὰς πούμε τίς κρίσεις μας καὶ θὰ σὰς στεῖλωμε τὸ Ἀναλυτικὸ Τεύχος γιὰ τὴ Μέθοδο ABC. Ἄν μὲντε στὴν περιοχὴ Ἀθηνῶν ἐλάτε στὴ Σχολὴ ABC φέρνοντας καὶ τὸ σχέδιό σας. Θὰ ἀκούσετε τίς κρίσεις Καλλιτέχνη-Συμβούλου. Θὰ ὀπτε σκέδια ἄλλων μαθητῶν πὺν θὰ σὰς καταπλήξουν.

Σὰς περιμένουμε

ΑΘΗΝΑΙ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, Τ.Τ. 134
ΤΗΛ. 30.17.811

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΙΣΙΣΙΚΗ 68, ΤΗΛ. 232.370

Στέλνω σκεδιασμένο ἀπὸ μένα, τὸ μικρὸ πουλάκι καὶ περιμένω τίς κρίσεις σας γι' αὐτό, καθὼς καὶ τὸ Δωρεῶν Ἀναλυτικὸ σας Τεύχος. Γιὸ ἔξοδα ἀποστολῆς ἐσώκλειω δρχ. 5 ὡς γραμματόσημο

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΕΣΧΟΛΙΑ

Εἰχετε γράψει ἄλλοι φοροὶ στὴν Α.Β.Σ. ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΧΟΛΗ

ΑΒC

ΣΧΕΔΙΟΥ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΤΗΛ. 30.17.811

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΙΣΙΣΙΚΗ 68, ΤΗΛ. 232.370

Η ΕΞΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ

Η εξημέρωση των αγρίων ζώων, από τα οποία κατάγονται όλα όσα εμείς ονομάζουμε σήμερα κατοικίδια, άρχισε όπως μάς λένε οι ειδικοί έπιστήμονες, πριν από 10.000 χρόνια περίπου και έγινε σιγά - σιγά.

Οι άνθρωποι της εποχής εκείνης προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν την τροφή τους από δύο κυρίως πηγές: Από τους καρπούς, τις ρίζες και τους βλαστούς των φυτών, τους οποίους έμαζευαν στην κατάλληλη εποχή, και από τα άγρια ζώα, που έκυνηγούσαν και κατόρθωναν, με διάφορους τρόπους να τα πιάνουν ή να τα σκοτώνουν. Ούτε όμως οι καρποί υπάρχουν όλο το χρόνο ούτε το κυνήγι ήταν πάντα αποδοτικό. Άλλα και όταν εξασφάλιζαν άρκετο κρέας με το κυνήγι, ήταν δύσκολο, ίσως και αδύνατο, να το διατηρήσουν ώστε να το χρησιμοποιήσουν όταν θα είχαν ανάγκη. Αν ο άνθρωπος κατόρθωνε να αιχμαλωτίσει μερικά άγρια ζώα και να τα διατηρήσει ζωντανά, τότε θα μπορούσε να έχει το κρέας του κάθε φορά που θα χρειαζόταν.

Αυτό όμως δεν ήταν εύκολο. Όχι γιατί δεν μπορούσε να συλλάβει άγρια ζώα, αλλά γιατί δεν μπορούσε να τα σέρνει μαζί του στις διαρκείς μετακινήσεις του από τον ένα τόπο στον άλλο. Ασφαλώς πολλές φορές θα έπιασε ζώα ζωντανά, σύντομα θα τα έσκότωσε για να τα φάει. Φαίνεται δε ότι από τα πρώτα ζώα που αιχμαλώτισε ήταν ο λύκος.

Οι λύκοι και τότε όπως και σήμερα, κυνηγούν, σχηματίζοντας αγέλες, τα ίδια ζώα που κυνηγούσε και ο άνθρωπος. Έτσι άνθρωποι και λύκοι βρίσκονταν πολλές φορές αντιμετώπι. Οι πρώτοι εκείνοι κυνηγοί σκότωναν και λύκους για να τους φάνε. Θα έπιαναν ασφαλώς και ζωντανά λυκοπούλα. Αυτά, καθώς ήταν μικρά, συνήθιζαν εύκολα τη συντροφιά του ανθρώπου, δηλαδή ήμερευαν. Και μεγαλώνοντας κοντά στον άνθρωπο, από τη μία έτραβούσαν κοντά τους άγριους λύκους, που τους σκότωνε ο άνθρωπος, από την άλλη τον βοηθούσαν στο κυνήγι. Έτσι έγιναν τα πρώτα κατοικίδια ζώα. Το πρώ-

το δηλαδή άγριο ζώο, που ήμερεψε ο άνθρωπος ήταν ο λύκος - έτσι τουλάχιστο λένε οι ειδικοί. Όλες οι ράτσες και ποικιλίες των σκύλων, που αποτελούν σήμερα άχώριστο σύντροφο και πιστό φίλο του ανθρώπου κατάγονται από ένα είδος μικρόσωμου λύκου που ζει ακόμα και σήμερα στην Ίνδια.

Σιγά - σιγά όμως ο άνθρωπος έμαθε να καλλιεργεί το σιτάρι, το κριθάρι, από τους σπόρους των οποίων γίνεται το ψωμί. Τότε άρχισαν να γίνονται οι πρώτοι συνοικισμοί και να μένουν οι άνθρωποι μόνιμα σ' έναν τόπο. Και τούτο για δύο λόγους: πρώτα-πρώτα έπρεπε να περιμένουν να ωριμάσει το σιτάρι που έσπειραν και να μαζέψουν τον καρπό. Στο διάστημα δε αυτό έπρεπε και να το φυλάγουν, να μη φαγωθεί από τα ζώα. Και δεύτερο με το σιτάρι ή το κριθάρι που συγκέντρωναν είχαν εξασφαλισμένη τροφή για όλο το χρόνο. Δεν ήταν πια ανάγκη να μετακινούνται διαρκώς για να βρουν τροφή. Κι αν ξεμάκραναν κυνηγώντας - γιατί βέβαια δεν άφηναν και το κυνήγι - πάλι ξαναγύριζαν στον τόπο που είχαν τη μόνιμη πιά κατοικία τους.

Οι πρώτοι αυτοί πανάρχαιοι άνθρωποι συνοικισμοί έχουν βρεθεί στη δυτική Ασία, στην περιοχή δηλαδή της σημερινής Μεσοποταμίας περίπου.

Όταν ο άνθρωπος απόκτησε μόνιμη κατοικία, τότε άρχισε να εξημερώνει από τα άγρια ζώα όσα έκρινε πιο χρήσιμα. Και από τα πρώτα ήταν το πρόβατο και η κατσίκα. Αυτά ήταν πιο εύκολο να πιάνονται, λιγότερα επικίνδυνα, πιο αποδοτικά. Έδιναν κρέας, γάλα, δέρμα. Βέβαια στην αρχή τα διατηρούσε μόνο για το κρέας τους και ίσως και για το γάλα. Αργότερα έπινόησε τον τρόπο να κατασκευάζει τυρί, που διατηρείται εύκολα και για πολύν καιρό, να κλωθεί το μαλλί, να επεξεργάζεται τα δέρματα. Και τα δύο αυτά ζώα, που υπάρχουν σήμερα σε τόσες ράτσες σ' όλο τον κόσμο, κατάγονται από άγρια ζώα που ζούσαν στις περιοχές της δυτικής Ασίας.

Μετά το πρόβατο και την κατσίκα ήρθε η σειρά του βοδιού, που είχε μεγαλύτερη οικονομική σημασία για τον άνθρωπο από το πρόβατο και την κατσίκα. Γιατί το βόδι εκτός από το γάλα, το κρέας, το δέρμα που δίνουν και εκείνα, προσφέρει ή μάλλον έπρόσφερε και έργα-

σία για το όργωμα της γής ή τη μεταφορά φορτίων σέρνοντας άμαξια.

Σήμερα υπάρχουν πολλές ποικιλίες βοδιών. Άλλες κατάλληλες για να παράγουν άφθονο γάλα, άλλες για παραγωγή κρέατος. Όλες αυτές οι ποικιλίες, οι ευρωπαϊκές τουλάχιστο, κατάγονται από ένα είδος αγρίου βοδιού που ζούσε στην Εύρωπη μέχρι πριν από 350 περίπου χρόνια. Τα τελευταία ζώα του είδους αυτού αγρίου βοδιού έσβησαν στην Πολωνία το 1627.

Ύστερα από το ήμερωμα του σκύλου, του προβάτου, της κατσίκας, του βοδιού, ο άνθρωπος εξημέρωσε σιγά-σιγά όσα από τα άγρια ζώα μπορούσαν να του είναι χρήσιμα, τόσο από τα θηλαστικά όσο και από τα πουλιά. Έτσι εξημερώθηκε το άγριο άλογο, από ένα είδος που ζούσε μέχρι το 1867 στις στέπες της νότιας Ρωσίας, ή καμήλα, κατάλληλη για τα ταξίδια στις έρημους της Ασίας και της Αφρικής, και όλα τα κατοικίδια. Βέβαια αν συγκρίνει κανείς τα σημερινά ζώα με τους μακρινούς προγόνους των βρίσκει μεγάλες διαφορές. Τα κατοικίδια ζώα είναι πιο μεγαλόσωμα, πιο ωραία, αλλά έχουν χάσει και πολλά από τα χαρακτηριστικά των αγρίων προγόνων των, όπως π.χ. πολλά είδη πρόβατα και κατσίκες δεν έχουν κέρατα, Αυτό έγινε γιατί ο άνθρωπος έφρόντιζε να διατηρεί και να παίρνει απογόνους κάθε φορά από τα καλύτερα.

Υπάρχουν μερικά ζώα, που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα για τον άνθρωπο, αλλά δεν τα ήμερεψε. Και τούτο γιατί τα είδη αυτά δεν πολλαπλασιάζονται στην αιχμαλωσία και επομένως δεν συμφέρει η συντήρησή τους.

Η σημασία των κατοικιδίων ζώων για τον άνθρωπο, από τα πανάρχαια χρόνια μέχρι σήμερα, ήταν και είναι πολύ μεγάλη. Από αυτά εξασφάλισε πολύτιμη τροφή από πολλές μορφές: κρέας, γάλα, τυρί, βούτυρο, αυγά. Από πολλά παίρνει τις πρώτες ύλες για τις βιομηχανίες του: μαλλιά, δέρματα κόκκαλα. Πολλά του προσέφεραν εργασία, τον βοηθούσαν στις μετακινήσεις του και τις μεταφορές του, ακόμα και στον πόλεμο. Σήμερα βέβαια από την άποψη αυτή οι μηχανές του προσφέρουν πολύ περισσότερα. Άλλ' αν δεν υπήρχαν τα ζώα, ίσως ο άνθρωπος να μην είχε τόσο πολύ προοδέψει στον πολιτισμό.

ΔΥΟ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΠΥΓΜΑΙΩΝ

Δύο Ευρωπαίοι βρεθήκανε κάποτε στη χώρα των νάνων. Ένα δειλινό, καθώς περπατούσαν βιαστικά για να φτάσουν σε κανένα χάνι προτού να νυχτωθούν, άκουσαν τραγούδια μαγευτικά. Σταματήσανε, κι όταν καταλάβανε πως έρχονταν από ένα πλάτωμα που ήταν δεξιά τους τραβήξαν κατά κεί.

Μόλις έπλησιασαν είδανε πολλούς ανθρώπους πολύ κοντούς - Πυγμαίους τους έλεγαν, όπως έμαθαν αργότερα -, που χορεύοντας σχηματίζανε τεράστιον κύκλο. Στη μέση του κύκλου καθόταν ένας γέρος λίγο ψηλότερος από τους άλλους. Είχε μακρυά ασημόγκριζα γένια και φορούσε ένα φιγουράτο παλτό. Αυτός, που βέβαια ήταν άρχηγός τους, έδινε το σύνθημα να σταματήσει ένα τραγούδι και ν' αρχίσει άλλο, να παραχωρήσει τη θέση του ο πρώτος χορευτής στο δεύτερο, να ύψωθούν ή να χαμηλώσουν οι φωνές.

Ενώ οι δύο συνταξιδιώτες παρακολουθούσαν με θαυμασμό το ξεφάντωμα των νάνων, ο γέρος τους έγνεψε να πλησιάσουν κ' έδωσε εντολή να τους κάνουνε τόπο για να πάνε κοντά του. Πρώτος προχώρησε ο παχύς με τη μικρή καμπούρα, που ήταν έμπορος κοσμογυρισμένος και θαρρετός. Ο άλλος, ο λιγνός και ντροπαλός ράφτης, δείλιασε στην αρχή, ύστερα όμως από μια τρυφερή ματιά που του 'ρίξε ο άρχηγός των νάνων, έπλησιασε.

Ο χορός συνεχίστηκε άμέσως, φούντωσε μάλιστα, κι ο ράφτης, ένθουσιασμένος, μπήκε στον κύκλο.

Λίγο αργότερα ο γέρος σηκώθηκε, κάλεσε κοντά του τους ξένους κι άξαφνα άρπαξε ένα μακρύ και βαρύ μαχαίρι, κι αφού το τρύχισε σε μια μαύρη πέτρα τους πρόσταξε να γονατίσουν. Έπειτα έκοψε με σβελτάδα άπίστευτη τα γένια και τα μαλλιά και των δύο!

Είχανε τρομοκρατηθεί οι Ευρωπαίοι, τρέμανε και τα δόντια τους έτριζαν. Άλλα δε βάσταζε πολύ το μαρτύριό τους, γιατί ο γέρος, μόλις ξεμπερδέψε, τους χάιδεψε απαλά και τους παίνεψε που δέχτηκαν το ξύρισμα χωρίς αντίσταση. Μετά τους έδειξε ένα σωρό κάρβουνα που ήταν παρέκει και τους έδωσε να κατα-

λάβουν ότι μπορούσαν να πάρουν όσα θέλαν απ' αυτά. Γέμισαν εκείνοι τις τσέπες τους μόνο και μόνο για να τον ευχαριστήσουν. Πού να

ξέρανε τί κέρδος θα είχαν από τα φαινομενικά ασήμαντα κάρβουνα! Έφυγαν ενώ είχε ξαναρχίσει ο χορός και τραβήξαν βιαστικά να βρουν μέρος για να περάσουνε τη νύχτα. Μισή ώρα αργότερα είχανε παγκιάσει σ' ένα χάνι και ξεπλώσει σε στρώματα άχυρένια.

Κακοκοιμήθηκαν, γιατί κάτι σκληρό βάραινε τα κορμιά τους, και ξυπνήσανε προτού να ξημερώσει. Όταν έβαλαν τα χέρια στις τσέπες είδανε πως ήτανε γεμάτες χρυσάφι! Τα κάρβουνα είχανε γίνει θησαυρός. Παραμιλούσαν από τη χαρά, χοροπηδούσαν. Κ' η χαρά τους μεγάλωσε όταν πρόσεξαν ότι είχανε φυτρώσει τα μαλλιά και τα γένια τους.

Ο ράφτης πρότεινε να ξαναγυρίσουν άμέσως στον τόπο τους, αφού πλούτισαν και δεν είχανε λόγο να κυνηγούνε την τύχη σ' εκείνα τα μέρη. Άλλα ο έμπορος, που ήταν άπίστευτα φιλοχρήματος, είχε διαφορετική γνώμη. (Καθώς θα ξέρετε ο φιλάργυρος όσο πιο πολλά έχει, τόσο περισσότερα θέλει να βάλει στο χέρι). Είπε λοιπόν στο σύντροφό του να περάσουνε στο χάνι την ημέρα και το βράδυ να πάνε

στη σύναξη των νάνων για να πάρουν όσο περισσότερα κάρβουνα μπορούσαν. Ο άλλος δε συμφώνησε.

Μου φτάνουν αυτά που έχω, αποκρίθηκε. Μπορώ ν' ανοίξω μεγάλο ραφτάδικο και να ζήσω μια χαρά με τους δικούς μου.

Όσοσο δεν άφησε μονάχο το συνταξιδιώτη του. Έμεινε όλη μέρα κοντά του, κι όλο προσπαθούσε να τον κάνει ν' αλλάξει γνώμη. Άλλα του κάκου! Μόλις άρχισε να νυχτώνει πήρε δρόμο.

Είχε αρχίσει ο χορός των Πυγμαίων όταν έφτασε, κι ο έμπορος μπήκε στον κύκλο. Μετά τον ξύρισε ο γέρος και του 'γνεψε να πάρει όσα κάρβουνα θέλει. Ξαναγύρισε άργά στο χάνι στενάζοντας από το βάρος, αλλά καταχαρούμενος για το θησαυρό που 'χε αποκτήσει.

Ξύπνησε πολύ πρωί κι άμέσως άρχισε να ψάχνεται. Με πόση όμως απογοήτευση διαπίστωσε πως το δισάκι κ' οι τσέπες του δεν είχαν άλλο από κάρβουνα. Ήταν έτοιμος να κλάψει, όταν σκέφτηκε πως του 'μενε το χρυσάφι της προηγούμενης ημέρας. Άλλα πήγε να τρελαθεί όταν είδε πως κι αυτό είχε ξαναγίνει κάρβουνο. Έκανε να τραβήξει τα μαλλιά του από την απελπισία, αλλά τότε κατάλαβε πως δεν είχε πια μήτε μαλλιά μήτε γένια. Χτύπησε το στήθος του παλαβά και το βρήκε φουσκωμένο: είχε κάτι σαν την καμπούρα του, που κ' εκείνη ήτανε μεγαλύτερη τώρα. Η κατάστασή του τον έκανε να κλαίει και να ξεφωνίζει πως ήτανε καταραμένος και πως καλά τά 'παθε γιατί ή πλεονεξία του είχε ξεπεράσει κάθε όριο.

Ο ράφτης, που 'χε ξυπνήσει από τις φωνές, βάλθηκε να τον παρηγορήσει:

Μην κάνεις έτσι, του είπε, γαλήνεψε. Δε θα σ' αφήσω εγώ στο δρόμο, μια και μαζί ταξιδεύουμε. Θα μοιραστούμε το χρυσάφι μου, που φτάνει για τους δύο μας και περισσεύει.

Κι ο πονόψυχος ράφτης εκράτησε το λόγο του. Μοιράστηκε μαζί του τον αναπάντεχο θησαυρό μόλις έφτασαν στον τόπο τους. Άλλα ο κακορίζικος έμπορος, αν και άρκετα πλούσιος, πέρασε μαύρη ζωή με τον αγιάτρευτο καημό της διπλής του καμπούρας και της φαλάκρας, που την όφειλε στην άπιστευτη πλεονεξία του.

(Διασκευή ΠΑΝ.)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

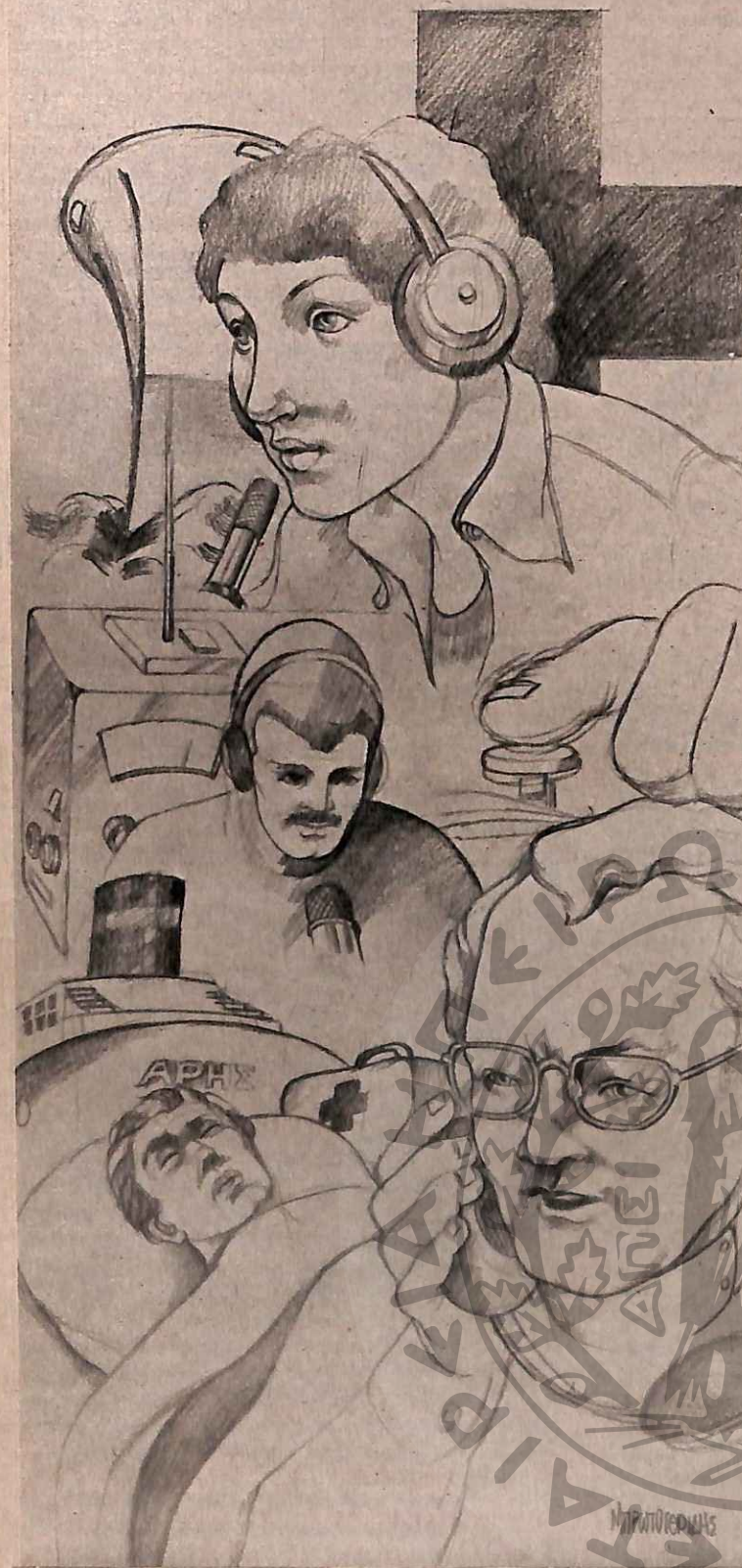
Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΗ

28

Στά 1971, ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειών του Ε.Ε.Σ. στην Αθήνα έκλεισε 40 χρόνια ύπαρξης και δράσεως. Έξεδόθη τότε ένα βιβλίο, γραμμένο από τον τέως Διευθυντή του, Άνωτερο Γενικό Αρχίατρο έ.α. κ. Κ. Κοδέλλα, έκθεση των πεπραγμένων του Σταθμού από τα 1931 έως τα 1971.

Προλογίζοντας εκείνο το βιβλίο ο αείμνηστος Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. Κωνσταντίνος Γεωργακόπουλος έγραφε: «Η ιστορία του Σταθμού τούτου αποτελεί την ιστορίαν σημαντικού τομέως του υπέρ της ζωής και της υγείας του Λαού κρατικού και κοινωνικού ένδιαφέροντος. Διά του παρόντος παρέχεται εις τους Έλληνας ή εύκαιρία να λάβουν γνώσιν των υπέρ αυτών προσπαθειών του Κράτους, της Κοινωνίας και του Ε.Ε.Σ. και να εκτιμήσουν την σημασίαν της λειτουργίας του Σταθμού Πρώτων Βοηθειών Αθηνών, σημειούντος συνεχώς μεγάλα έλματα εις πρόοδον και απόδοσιν.. Οι αναφερόμενοι εις το έργον τούτο αριθμοί των βοηθουμένων κατ' έτος ασθενών και τραυματιών δίδουν μίαν ιδέαν της έκτασεως του έργου, των σχετικών προσπαθειών, καταβαλλομένων, όχι μόνον συμπληρωματικώς, αλλά και δι' έγκαιρου προπαρασκευής προς αντιμετώπισιν περιπτώσεως βοήθειας, αναγκαιούσης εις μεγάλας συγκεντρώσεις ανθρώπων, εις παντοπόρα πλοία και εις αγώνας αθλητικούς και αυτοκινήτων. Επί πλέον, προβάλλεται και ή εις έκτάκτους περιστάσεις (θεομηνίας, πολέμους εν τη Πατρίδι μας και εκτός αυτής) άμεσος, αποτελεσματική και πλήρως ώργανωμένη βοήθεια, επιτυγχανομένη, λόγω της ανά πάσαν στιγμήν έτοιμότητος της Υπηρεσίας Βοήθειας του Ε.Ε.Σ. τόσοσιν από απόψεως έμψυχου ύλικού. όσων και μέσων και εγκαταστάσεων βοήθειας».

«Η ανά πάσαν στιγμήν έτοιμότης», που τονίζει στον πρόλογό του ο Κωνστ. Γεωργακόπουλος, είναι τα δύο φορητά Νοσοκομεία που περιλαμβάνονται

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΗ

νουν 25 κρεβάτια τό καθένα, ακτινολογικά και άλλα επιστημονικά εργαστήρια, Γραφεία και μαγειρεία — όλα σέ σκηνές — και άφθονο φαρμακευτικό και ύγειονομικό ύλικό. Δημόσια επίδειξη τέτοιου φορητού Νοσοκομείου έγινε στο Παναθηναϊκό Στάδιο στα 1967, με την εύκαιρία του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας του Έρυθρού Σταυρού. Χιλιάδες επισκέπτες εθαύμασαν τότε την ταχύτατη ανάπτυξη και την απρόσκοπτη λειτουργία του Νοσοκομείου.

Τό «έμψυχον ύλικόν» που διαθέτει ο Σταθμός για την εκπλήρωση του έργου του, τακτικού και έκτάκτου, αποτελείται σήμερα από 17 γιατρούς, 23 Άδελφές, 29 άρρενες νοσοκόμους, 24 όδηγούς άσθενοφόρων και μερικές δεκάδες διοικητικού τεχνικού και βοηθητικού Προσωπικού.

Ένας από τους τομείς δράσεως του Σταθμού Πρώτων Βοηθειών του Ε.Ε.Σ. που πρέπει ιδιαίτερα να τονισθεί, είναι ή παροχή νοσηλευτικών όδηγιών στα ποντοπόρα πλοία. Άς σκεφθεί κανείς τί σημαίνει ν' άρρωστήσει κάποιος από τό πλήρωμα ενός πλοίου, που άρμενίζει μακριά από λιμένα και κατοικημένα μέρη, και να μην υπάρχει στο πλοίο γιατρός, όπως συμβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις. Όμως ένα ραδιοφωνικό μήνυμα είναι αρκετό, για να φέρει τό πλοίο σ' έπαφή με κάποιον που έχει στημένο τό αυτί του, μέρα και νύχτα, για να δεχθεί μία τέτοια έκκληση. Αυτός ο κάποιος είναι ένας γιατρός του Σταθμού Πρώτων Βοηθειών του Ε.Ε.Σ. Άκούει τά συμπτώματα, κάνει τη διάγνωση, όσο τό δυνατόν ακριβέστερα, και δίνει τις άναγκαίες συμβουλές και όδηγίες. Και ο άπομονωμένος στο πέλαγος άρρωστος γιατρεύεται καμιά φορά μάλιστα, αν πρόκειται για βαρύ περιστατικό, γλυτώνει και τό μοιραίο. Χίλια περίπου τέτοια περιστατικά έξυπηρέτησε ο Σ.Π.Β. στη διετία 1975 - 1976.

Η ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΓΑΡΙΔΑΣ

— Καλημέρα, ξαδέσφη! είπε ο κάβουρας στη γαρίδα. Τι κάνεις; Πώς περνάς;

— Πολύ καλά, ευχαριστώ, είπε η γαρίδα κι έτραβήχτηκε σιγά-σιγά πλώ πίσω, γιατί είδε ότι ο κάβουρας έπλησίαζε με υψομένες δαγκάνες.

Είναι σοφή και προνοητική η γαρίδα. Ξέρει ότι ο ξαδέσφός της ο κάβουρας δε λογαριάζει συγγένειες όταν πεινά. Γι' αυτό, όταν τον βλέπει κοντά της, παίρνει τα μέτρα της και φυλάγεται από τις δαγκάνες του. Άλλά την ώρα εκείνη ο κάβουρας δεν έπλησίαζε με κακές διαθέσεις. Άπλωσε είχε όρεξη για παρέα και για κουβέντα. Έκάθισε λοιπόν σ' ένα βραχάκι του βυθού, άφησε μερικώς μυομυουλήθρες και άρχισε να μιλάει για το ένα και για το άλλο.

— Άπό φαί πώς περνάς; ρώτησε τη γαρίδα.

— Μπ, κάτι βρίσκω! είπε η γαρίδα.

— Έπούτε η γειτονιά, είπε ο κάβουρας, δεν έχει πολύ φαί. Έγώ τουλάχιστον λίγα πράγματα βρίσκω εδώ πέρα, και σκέφτομαι να κουβαλήσω άλλο.

— Καλά θα κάμεις, του είπε η γαρίδα. Κ' εγώ το ίδιο σκέφτομαι.

— Έσ'ν βρίσκεις ευκολότερα φαί, είπε ο κάβουρας. Έχεις τη χάρη να κινείσαι εύκολα, με πολλούς και διάφορους τρόπους. Περπατάς στα βραχάκια και στα χορταράκια σαν πεζοπόρος, διασχίζεις το νερό σαν ψάρι, κολυμπάς, πηδάς, ανηφορίζεις, κατηφορίζεις, ενώ εγώ το μόνο που μπορώ να κάνω είναι να σκαρφαλώνω στα βραχάκια και ν' αργοπερπατάω στα χορτάκια.

— Δηλαδή να... στραβοπερπατάς! είπε η γαρίδα κ' έμνηξε τα γέλια.

— Χμ! Με χοροιδεύεις για το στραβό μου περπάτημα... Ναι, αλήθεια, προχωρώ πάντοτε με πλάγια βήματα, αλλά δεν ξέρεις το γιατί.

— Γιατί; ρώτησε η γαρίδα. Είμαι αλήθεια, πολύ περιέργη να μάθω γιατί περπατάς πάντοτε στραβά.

— Αυτό γίνεται γιατί για μένα ο ίσιος δρόμος είναι επικίνδυνος, είπε ο κάβουρας. Κοίταξε να ιδεί. Άς πούμε, τώρα είμαι εδώ και ξαφνικά έρχεται ένα ψάρι από το μέρος που είσαι εσύ. Το ψάρι με βλέπει και με στρώνει άμέσως στο κνημί. Άν εγώ κάνω μεταβολή και το βάλω στα πόδια ακολουθώντας ευθεία γραμμή, το ψάρι θα με ρθάσει και θα με φάει. Τι κάνω λοιπόν εγώ; Μόλις το ψάρι πλησιάζει, δεν του γυρίζω την πλάτη, αλλά, όπως είμαι και βρίσκομαι, αρχίζω τα πλάγια βήματα. Κάνω πρώτα πέντε βήματα αριστερά. Το ψάρι με βλέπει που φεύγω αριστερά, και στρίβει κι αυτό προς την ίδια διεύθυνση. Τότες εγώ άμέσως φεύγω δεξιά. Το ψάρι με χάνει από τα μάτια του, κι όσο να με ξαναβρεί εγώ βρίσκω καιρό και κρύβουμαι κάτω από κανένα βότσαλο ή μπαίνω σε καμιά τρύπα. Κατάλαβες; Κι έτσι το πλάγιο βήμα αποδεικνύεται σωτήριο για μένα. Έπειτα πρέπει να ξέρεις και το άλλο. Το σώμα μου είναι έτσι ρητισμένο, που μόνο με πλάγια βήματα μπορώ να κινούμαι. Μου είναι αδύνατο να κινηθώ κατ' ευθείαν εμπρός ή κατ' ευθείαν πίσω. Άλλά η αδυναμία αυτή μου βγαίνει πάντοτε σέ καλό, όπως σου εξήγησα.

— Όραία, είπε η γαρίδα. Κατάλαβα.

— Τώρα όμως μένει να μου εξηγήσεις κ' εσύ γιατί όλο πώς προς τα πίσω, είπε ο κάβουρας.

— Μου έρχεται πλώ βολικά, απάντησε η γαρίδα.

— Αυτό δεν το καταλαβαίνω. Έσ'ν μπορείς να προχωρείς εμπρός, μπορείς να κινείσαι όπως θέλεις μέσα στο νερό. Κι όμως διαρκώς φεύγεις προς τα πίσω.

— Μου αρέσει καλύτερα αυτό, είπε η γαρίδα.

Και, κάνοντας τάχα πως ζητάει φαί στα χορτάκια, τραβήχτηκε μακριά. Σίγουρα ήθελε να μη δώσει συνέχεια σ' αυτή τη κουβέντα.

— Φεύγεις; ρώτησε ο κάβουρας.

— Ναι, ναι, πάω να βρω φαί! φώναξε από μακριά η γαρίδα και τρύπωσε στα χορτάκια.

Στάθηκε λίγο συλλογισμένος ο κάβουρας. Η απάντηση που του έδωσε η γαρίδα σχετικά με το περπάτημά της δεν τον ικανοποίησε. Κάτι του έλεγε μέσα του ότι του είχε κρύψει τους πραγματικούς λόγους που την ανάγκαζαν να πλέει ανάποδα, να φεύγει πάντοτε προς τα πίσω. Άν επρόσχε όμως ο κάβουρας πως είναι ρητισμένη ή ούρα της θα καταλάβαινε γιατί αυτή φεύγει πάντοτε προς τα πίσω και όχι προς τα εμπρός. Η ούρα της γαρίδας είναι διαφορετική από την ούρα των ψαριών. Η ούρα του ψαριού στέκει όρθια σαν λεπίδα μέσα στο νερό, ενώ η ούρα της γαρίδας είναι πλαγιαστή. Όταν την κοιτάς από πάνω, σου δείχνει το πλάτος της και όχι την κόψη της. Όταν το ψάρι θέλει να φύγει, κουνά την ούρα του δεξιά-αριστερά και προχωρεί εμπρός. Αντίθετα, όταν η γαρίδα θέλει να φύγει και μάλιστα γρήγορα, χτυπά με την πλαγιαστή ούρα της το νερό προς τα εμπρός και αυτή τινάζεται προς τα πίσω. Αυτή η κίνηση μοιάζει σαν πήδημα μέσα στο νερό. Έτσι λοιπόν η γαρίδα φεύγει πάντοτε προς τα πίσω, πράγμα που δεν το κάνει κανένα άλλο ζωντανό πλάσμα.

(Άπό το βιβλίο «ΓΙΑΛΟ-ΓΙΑΛΟ», που κυκλοφορεί σέ εικονογραφημένη έκδοση του ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»).

Νέοι Δρόμοι

ΤΗΛΕΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΙ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΟΡΥΧΕΙΩΝ

Είς την περιοχήν του Ρούρ, εκτός από το πυκνόν δικτυόν επιφανειακών σιδηροδρομικών γραμμών, υπάρχουν, επί πλέον, 3.450 χιλιόμετρα υπογείου σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ των πόλων Ντούισμπουργκ και Ντόρ-

μουντ. Τα 2.100 χιλιόμετρα της υπογείου αυτής σιδηροδρομικής γραμμής εξυπηρετούν τα όρυχεία άνθρακος του Ρούρ. Η λειτουργία του υπογείου τούτου σιδηροδρόμου, συνεχής καθ' όλην τὴν 24ωρον, είναι τελείως αυτόματος, ή δε φόρτωσης και εκφόρτωσης, ή αλλαγή σιδηροδρομικής γραμμής και ή αλλαγή άμαξοστοιχιών είναι τηλεκατευθυνόμεναι.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΜΕΤΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ

Η θερμοκρασία του σώματος μετρείται άνέτως διά τὸν άσθενή, έντός ενός λεπτοῦ, με ένα ηλεκτρονικόν θερμόμετρον. Ός μετρητής χρησιμεύει ειδικὸς άγωγὸς θερμότητος

έν συνδυασμῷ με ηλεκτρικὸν μηχανήμα, τὸ ὅποιον δεικνύει τὴν θερμοκρασίαν εἰς ἀριθμοὺς με μεγάλην ακρίβειαν. Τὸ έν λόγω θερμόμετρον εἶναι άθραυστον καὶ εξαιρετικῶς εύχρηστον.

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΔΙΑ ΠΙΕΣΕΩΣ ΠΛΗΚΤΡΩΝ

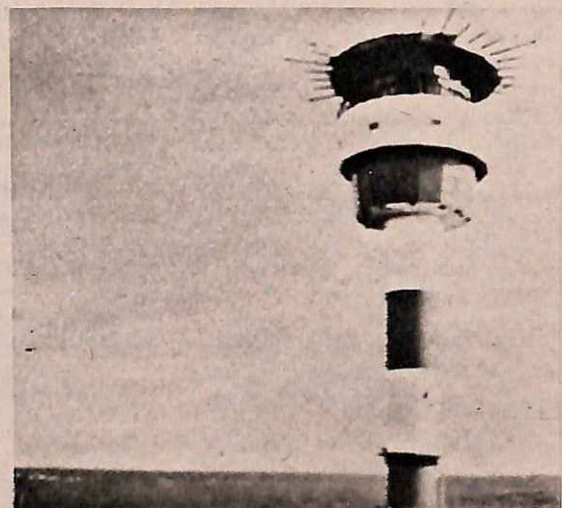
Είς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν κατεσκευάσθη μία «παναστατική» συσκευή, ή ὅποια καθιστᾷ δυνατόν τὴν κατά

100 % περίπου αυτόματον τηλεφωνικὴν ἐπικοινωνίαν, μειώνουσα σημαντικῶς τὸν «χρόνον κλήσεως» ἐνὸς ἀριθμοῦ διὰ τὴς χρησιμοποίησεως πληκτρῶν ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ δίσκου.

Η συσκευή αὕτῃ διαθέτει καὶ ηλεκτρονικὴν μνήμην ποὺ διευκολύνει περαιτέρω τὴν τηλεφωνικὴν ἐπικοινωνίαν.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΦΑΡΟΙ

Τὰ «φαρόπλοια», τὰ ὅποια ἐχρειάζοντο πλήρωμα διὰ τὴν λειτουργίαν των, ἤρχισαν πλέον νὰ ἀντικαθίστανται

ἀπὸ αὐτοματοποιημένους φάρους, ὡς ὁ εἰκονιζόμενος άνωτέρω, ποὺ εὐρίσκεται εἰς τὴν Βόρειον Θάλασσαν.

Οἱ σύγχρονοι αὐτοὶ φάροι εἶναι ἐφωδιασμένοι με τρία συγκροτήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἐκ πετρελαιοκινητήρος καὶ ηλεκτρογεννητήρας ή δὲ λειτουργία των εἶναι έντελὼς αυτόματος, τηλερρυθμιζόμενη ἀπὸ τὴν ἑρᾶν.

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΙ
ΣΥΜΠΥΚΝΩΤΑΙ ΔΙΑ ΤΑΝΤΑΛΙΟΥ

Είς τὸ Μόναχον ἐπεδείχθησαν, κατὰ τὸ παρελθόν έτος, μικροσκοπικοὶ «στεγανο-συμπυκνωταὶ» διὰ τανταλίου. Οἱ συμπυκνωταὶ αὗτοι — μολοντὶ τὸ μέγεθος των δέν εἶναι

μεγαλύτερον τὴς «κεφαλῆς» σπέρτου (ὅπως φαίνεται καὶ εἰς τὴν φωτογραφίαν) — ἔχουν χωρητικότητα 0,01-10 μικροφαραδ καὶ δέν δεξιοῦνται, προορίζονται δὲ δι' εἰδικὰ χρήσεις, ὡς π.χ. διὰ τὴν φωτιστικὴν ρύθμισιν φωτογραφικῶν μηχανῶν, τὴν ηλεκτρονικὴν ρύθμισιν κινηματογραφικῶν μηχανῶν, διὰ ἀκουστικὰ ὄργανα κ.ά.

(Άπό τὴν «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ»)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΑΙΖΩ ΠΙΑ

"Όταν ήμουνα μικρή, καθώς ερχόμουν απ' το σχολείο πέταγα τη σάκκα μου στο διάδρομο, έτρεχα στο δωμάτιό του κι άρχιζα να παίζω την δασκάλα. Τό θέμα ήταν να στηθεί γρήγορα το σκηνικό, δηλαδή να μπουν τα δύο τραπέζια, οι καρέκλες και οι κούκλες ανάλογα με το ύψος.

"Έκανα τις διάφορες φωνές των παιδιών, που άλλα διάβαζαν καλά κι άλλα άσχημα. Μετά το διάβασμα περνούσα και διόρθωνα τα τετράδια και μάλλον τα παιδιά, διάβαζα το μάθημα που θα είχαν και τους έβαζα ορθογραφία. Ντρίιιιν! 'Η πρώτη ώρα τελείωσε και τώρα γραμματική.

"Απ' τον κατάλογο σήκωνα παιδιά για να πουν μάθημα και τους έβαζα καμιά άσκηση στον πίνακα

ή κανένα διαγώνισμα. Μετά ακολουθούσε διάλειμμα. 'Επιτηρούσα τις μαθήτριες, κι αν έβλεπα να μιλούν τις μάλλον. Και τώρα γυμναστική. 'Εβγαίνα στην βεράντα και τις γύμναζα. (Τις Κυριακές συνήθως). Τό γύμνασμα όμως σταματούσε απ' το ρολόι που χτυπούσε τέσσερις ή απ' τη φωνή της μαμάς, που έλεγε πως ήταν η διευθύντρια. Τις Κυριακές συνήθως έρχόταν η Εύγενία. Βάζαμε τακούνια, μπιζού και κάναμε τις δασκάλες. Τώρα όμως δεν παίζω πιά. 'Η τάξη, οι μαθήτριες μένουν βουβές κι εγώ, η δασκάλα, δεν έχω καιρό να παίζω μαζί τους παρά μόνο κανένα Σάββατο ή Κυριακή. Κι αυτές οι κούκλες με κοιτάζουν αμίλητες κι ακίνητες!

MARIETTA ΨΑΡΡΟΥ
ΣΤ' Δημοτικού Σχολείου

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ

"Αντε, και καλό ξημέρωμα. 'Ηταν η μόνη κουβέντα που έβγαζε από το στόμα του καθαρά ο Παναγής. "Ως τώρα τα λόγια του τάλεγε μπερδεμένα.

Είχε έρθει στο σπίτι μας άργα και μιά βρήκε στην ώρα του φαγητού. 'Ο πατέρας μου έλειπε στην 'Αθήνα. Είχε πάει για ψώνια του μαγαζιού. Και η μάνα μου έμεινε στο πόδι του. "Αξία γυναίκα, της Δευτέρας του Δημοτικού ήταν, με σαν γύριζε ο πατέρας μου τούδινε πεντακάθαρους λογαριασμούς. Θεός σωρέστην...

"Ο Παναγής είχε έρθει για δανεικά, και μιάς κ' έτυχε στο τραπέζι τον κέρασε ένα κρασί ή μάνα μου. Τό πρώτο τό ρούφηξε με δυσκολία. "Όμως ζήτησε και δεύτερο. Στο τρίτο δέλιασε, λές και τον χτύπησε κατακέφαλα. Τα μάτια του άρχισαν να γυαλίζουν, μπερδεύε τα λόγια του. Μεθυσμένες ήταν οι κουβέντες του και πότε πότε κυλούσαν και δάκρυα από τα μάτια του.

— Αλλά δέ σώνονται κι ούτ' έχουν τελειώσει Παναγή, είπε η μάνα μου. "Ελα ταχιά πάλι, που θα γυρίσει ο Νικολάκης και βλέπουμε. 'Ο Παναγής άνοιξε την πόρτα να φύγει. "Εξω πίσσα, θεοσκόταδο.

Δεν έβλεπες τη μύτη σου. Βαρύς ο καιρός, όσο κ' η καρδιά του και τό σοκάκι καλντερίμι. "Ετσι και παραπατούσε; Θά σκοτωνότανε. Κοντοστάθηκε ή μάνα μου στην πόρτα, ξωπίσω της και γώ με τό λυχνάρι. Βλέπαμε τη σιακά του Παναγή να πηγαίνει πότε ζερβά πότε δεξιά, έδω να πέσει κ' εκεί να σταθεί μέσ' στο σκοτάδι. "Ωσπου να βγει στη δημοσιά να πάρει ίσιο δρόμο, κι από στερνά δέν είχε φόβο. Μά ωσπου να φτάσει στη δημοσιά τί γινότανε! Για μιά στιγμή ή μάνα μου ξεκίνησε να πάει από κοντά να τον πιάσει από τη μασχάλη και να τον κατεβάσει ως τη δημοσιά, να πάρει τον ίσιο δρόμο, μά δίστασε, και με τό δίκιο της. "Αν τους έβλεπε κανένα μάτι, ποιός θά μπορούσε να φανταστεί πως ήταν μεθυσμένος ο Παναγής; Δεν έβαζε ποτέ στο στόμα του κρασί. "Όχι, όχι δέν θά 'κανε αυτή την αποκοτιά! Να βγεις σεργούνη στο χωριό είναι βαρύ. Κοντοστάθηκε σκεφτική και σέ λίγο μου είπε αόστηρά "Ελα κοντά". Ακολουθούσα ξυπόλυτος μέσ' στα τρόχαλα, να τον περάσουμε από την κακοτοπιά.

— Τόν κακομοίρη τον Παναγή! Πρίν ένα μήνα του πέθανε ή γυναί-

κα και του άφησε μιά λάκκα παιδιά. Τρείς τσιουπες και δυο σερνικά. Τό τελευταίο ήτανε στην κούνια και ή μεγάλη πήγαινε στην έκτα του Δημοτικού. Καταπόσο να βοήθησει και τό χωριό; "Αλλη να του τηράει τα παιδιά, άλλη να τους ζυμώνει κι άλλη να τους πλένει τα σκουτιά. Μά ωστόσο; Είχανε κι αυτές τις φαμελιές τους. Εύτυχώς που ο δάσκαλος είχε στην 'Αγγέλω να μην έρχεται στο σχολείο. Να κάθεται στο σπίτι να κρατάει τό παιδί. "Ητανε κι αυτό κάτι. "Επειτα μπορούσε να βράσει και κανένα λάχανο να βρίσκουν τα κουτσούβελια να τρώνε. Κι ο Παναγής ήμέρα δέ βρισκότανε στο χωριό. "Αχάραγα έφευγε για τό χωράφι και σούρουπο γύριζε. Είχε και τον Ψαρή, ένα άξιο μούλαρι. Θέλεις όργωμα; θέλεις φορτίο; Τάβγαζε πέρα. Κ' ήτανε ο Ψαρής για τον Παναγή ή σωτηρία του και ή ζωή του. "Αλλά κ' έδω σκόνταψε ή τύχη του Παναγή. "Αλλοι λέγανε ότι έσκασε από μάτι, τον βασκάνανε που λένε. "Αλλοι πως τάχα ήπια νερό ιδρωμένος. 'Η ουσία είναι ότι του ψόφησε. Και ψόφησε σαν έμπαινε στο σπίτι φορτωμένος μπροστά στα μάτια των παιδιών και της γειτονιάς. Τόν έκλαψε τον Παναγή ούλο τό χωριό. Είπε κι ο παπάς στην εκκλησιά "ανά γίνει έρανος να βοηθήσουμε τον Παναγή".

— Τι να σου κάνει ο έρανος! Μ' ακρίδες δέ χορταίνει τό λιοντάρι. Φτωχοί άνθρωποι οι χωριανοί! Μονολόγησε ή μάνα μου σαν άφήσαμε τον Παναγή στη δημοσιά και γυρίζαμε στο σπίτι βουβόι κι έλαλοι.

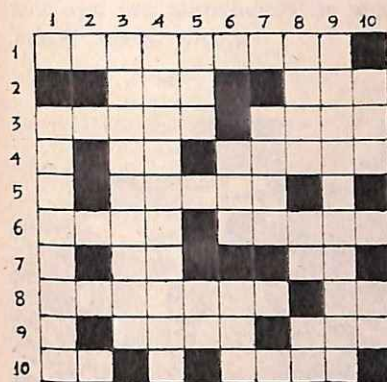
Σαν μπήκαμε στη γωνιά, που ήτανε φωτισμένη με τα δυο τα λυχνάρια, είδα τη μάνα μου να σκουπίζει τα μάτια της με την άκρη της τσεμπεράς της.

— Μάνα, τί έχεις; τη ρώτησα. — Νά, κείνα τα όρφανα συλλογιέμαι. 'Εσύ είσαι μικρός, παιδί ακόμη. Πού καταλαβαίνεις!...

Κι όμως καταλάβαινα, πολύ καλά μάλιστα. "Ισως άλλοι να μην καταλάβαιναν. Πιο τρανοί και πιο μεγάλοι από μένα, κι ακόμα να μην καταλαβαίνουν...

B. ΓΕΩΡΓΑΚΟΥΛΙΑΣ
Δάσκαλος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. "Ελλειψη ενδιαφέροντος.
2. "Υπάρχει και τέτοια 'Ανατολή — 181 με ψηφία.
3. Πόλις της Πελοποννήσου — "Οφισ (άντιστρόφως).
4. "Αρθρον (άντιστρόφως) — "Εχει ο μαθητής.
5. Βροχή στην αρχαία (αιτιατική).
6. "Ομάς ποδοσφαιρική 'Ισπανική. — όνομα μεγάλου κωμικού ήθοποιου.
7. Μουσική νότα — Χοϊρος στην καθαρεύουσα (άντιστρόφως).
8. Παράγγελμα — Γράμμα της αλφαβήτου.
9. Μικρός (ξενικά) — "Ερωτηματική άντωνυμία.
10. "Ομοια σύμφωνα — Βουνό.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Τό τελειότερο πλάσμα του Θεού.
3. Σαρκοφάγον ζών.
4. "Εκβασίς.
5. Φωτίζει — "Ομοια φωνήεντα.
6. Διεθνές σήμα κινδύνου — Τά 2 της λέξεως "χλόη".
7. Πρωτεύουσα της 'Υεμένης.
8. 'Ασιατικό κράτος — Συνεχόμενα στο αλφάβητο — "Αρθρο.
9. Προφητικό βιβλίο της Καινής Διαθήκης.
10. "Υγρό καθαρισμού πιάτων — Λεπτό νήμα.

ΙΩ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
6ο Γυμν. 'Αθηνών

'Ακροστιχίδα

- 1) Χώρα των Βαλκανίων.
- 2) Ποταμός της Δυτικής Ευρώπης.
- 3) Μέρος του άνθους.
- 4) "Ετσι λέγεται τό κυνήγι.
- 5) Δεύτερη νότα.
- 6) Φίδι με δηλητήριο.
- 7) Συμβολίζει την Πατρίδα.
- 8) Σύμβολο του Χριστιανισμού.
- 9) Δέκατο ένατο γράμμα του 'Αλφαβήτου.
- 10) Πρωτεύουσα της 'Ολλανδίας.
- 11) Τό νερό στην καθαρεύουσα.
- 12) Πρωτεύουσα της 'Ιταλίας.
- 13) "Όσο μεγάλο κι αν με δείς πάντα μικρό θά με πείς.
- 14) Φύλακες μεγάλου αρχαίου σοφού.

Λύση 'Ακροστιχίδας

Λαρόκος (1)	κηλίς (2)
οκπίο (3)	πιό (9)
λιφί (4)	εί (5)
δωλ (6)	σέθ (7)
πικιδωπύ (8)	σορβί (10)
ωλ (11)	σορ (12)
σορβί (13)	κρά (14)

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΚΩΔΗ
5ο Δημ. Σχολείο Χίου

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΤΟ ΜΑΓΝΗΣΙΟ

Τό μαγνήσιο είναι μιά ουσία απαραίτητη για τό μυαλό, όχι σαν καύσιμο της διανοητικής εργασίας, αλλά σαν μέσο ισορροπίας των διαφόρων λειτουργιών. 'Ο καθηγητής Ντελμπέ, περίφημος Γάλλος φυσιολόγος, απέδειξε πως ο πολιτισμός άλλαξε τό περιεχόμενο σέ μαγνήσιο της καθημερινής τροφής. Τα χημικά λιπάσματα που αντικατέστησαν τα φυσικά δέ δίνουν στο έδαφος αρκετό μαγνήσιο. 'Υπάρχει πολύ λιγότερο στα λαχανικά, στα δημητριακά και σ' όλες τις τροφές από τις οποίες ο άνθρωπος τό προμηθεύεται. Είναι κι αυτό μιά συνέπεια της αλλαγής των όρων ζωής, που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Τρώγοντας ψωμί σταρένιο, άλάτι άγνό, σιτάρι, πλησιάζουμε έναν από τους βασικούς βιολογικούς κανόνες.

'Ερυθρ. Ε.Ρ.ΑΝΙΣΤΗΣ
'Αρχος

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΑΚΡΙΒΕΙΑ

— Τί σου 'λεγε αυτός ο άρχιψεύτης;
— Πώς είσαι ο καλύτερος μαθητής του Σχολείου σας.

*

ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

'Ο δάσκαλος ρωτάει:
— Τί είναι ένα διαφανές αντί-
κείμενο;
— Είναι ένα αντικείμενο μέσα από τό όποιο μπορεί κανείς να δει.
— Παράδειγμα;
— Ένα συρματόπλεγμα.

*

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

'Αφού ή Δασκάλα διηγήθηκε τη γνωστή ιστορία του προβάτου και του λύκου, πρόσθεσε:
— Βλέπετε, παιδιά, αν τό προβάτακι άκουγε τη μανούλα του, δέν θά τό έτρωγε ο λύκος. Δέν είν' έτσι;
"Ένας μικρός σηκώνει τό χέρι του και λέει:
— Δέν θά τό έτρωγε, βέβαια, ο λύκος. "Όμως θά τό τρώγαμε έμείς.

**

Ο ΜΠΟΜΠΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΑΣΕΛΑ

"Ένας παπάς φαφούτης έτρωγε τόσο πολύ τα λόγια του όταν μιλούσε την Κυριακή στην εκκλησία, που ήταν αδύνατο να καταλάβει κανείς τί έλεγε. Παραπονέθηκαν πολλοί γι' αυτό στους επιτρόπους και αναγκάσανε έτσι τον παπά να πάει στον οδοντοίατρο να βάλει ψεύτικες μασέλες.
Την πρώτη Κυριακή που φόρεσε τα ξένα δόντια και μίλησε στο εκκλησίασμα, έλεγε, έλεγε ο παπάς και δέν τελείωνε. Τότε ο πρώτος που είχε παραπονεί πησιάζει έναν επιτροπο της εκκλησίας και του λέει:

— Φαίνεται πως ο οδοντοίατρος τούβαλε του παπά μας κατά λάθος γυναικεία μασέλα!

ΕΡΓΘΡ. Χ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια σε σεισμοπλήκτους και άπορους
Help to the needy

Βοήθεια σε Κοινότητες και σχολεία
Health in the Home

Ε.Ε.Σ.Ν. Λυκείου Σπάτων 'Αττικής
Juniors of high school Upata Attiki

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ο Δημ. Σχολ. 'Αμφίσσης
Juniors of 20nd Elem. School Amfissa

Ε.Ε.Σ.Ν. 18ο Δημ. Σχολ. Βόλου
Juniors of 18th Elem. School Volos

Ε.Ε.Σ.Ν. 'Ιδιωτ. Σχολείου Κορυδαλλού Κ. Δουρατσίνου - Τσέτου
Juniors of Pr. School Kourydallos mis. Douratsinou - Tsetou

Ε.Ε.Σ.Ν. 11ο Δημ. Σχολ. Νίκαιας Πειραιώς
Juniors of 11th Elem. School Nikea Piraeus

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κολχικίου Λαγκαδά
Juniors of Elem. School Colhicon Lagada

Ε.Ε.Σ.Ν. 'Ιδιωτ. Λύκειο Κηφισίας 'Αθηνών Β. Καργάκου
Juniors of Priv. high school Kifissia Athens. V. Cargakou

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καματερού Σαλαμίνος
Juniors of Elem. School Camaterou Salamis

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΣΤΗΝ ΣΦΙΓΓΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ

Μυθιστόρημα

Κατά τις 5 τ' απομεσήμερο είχαμε μπει σ' ένα μικρόν όρμο. Φωνές άκούστηκαν: «Εμπρός! Έξω, στη στεριά!», κι όλοι έτοιμάστηκαν νά βγούν. «Όχι άκόμα. Περιμένετε διαταγή του πλοίαρχου», φώναξε ό Βέστ. "Υστερα από κάποιο δισταγμό, έπειθάρχησε τό πλήρωμα.

Εύτυχώς δέν ήταν άπαραίτητο νά χρησιμοποιηθεί ή βάρκα. Είχαμε άράξει μιά χαρά! Έγώ, άντάμα μέ τόν Γκύ και τό ναύκληρο βγήκαμε πρώτοι. Διασχίζοντας μι' άμμουδερή λουρίδα άνεβήκαμε σ' ένα λόφο γιά νά έπισκοπήσουμε τήν περιοχή. Πουθενά δέ φαινότανε βλάστηση. Ό πλοίαρχος είπε πώς είχαμε περάσει από κάποιον πορμό. Σε λίγο πρόσθεσε ότι ήτανε καιρός νά κατέβουμε, νά μεταφέρουμε τά τρόφιμα και τίς σκηνές και νά φροντίσουμε γιά τήν έγκατάστασή μας.

Όταν κατεβήκαμε ό ναύκληρος, πού όλοένα τριγύριζε ψάχνοντας γιά καμιά κατάλληλη θέση, ανακάλυψε δυό μεγάλες σπηλιές. Ήταν, ό,τι χρειαζότανε γιά κατοικίες κι άποθήκες. Δειπνήσαμε μετά και κοιμηθήκαμε κάτω από τίς σκηνές. Αύτός πού δέ φαινόταν ήταν ό Πέτερς.

Τήν έπομένη, 7 Φεβρουαρίου, άρχισαμε τή δουλειά μέ καλόν καιρό. Αφού μεταφέραμε τρόφιμα, ρούχα, εργαλεία, έπιπλα και σκιοινιά, βαλθήκαμε νά συγυρίζουμε τίς σπηλιές. Ό Πέτερς είχε παρουνά συγυρίσει μέ ζήλο, δίχως όμως νά βγάζει λέξη. Είχε τάχα χάσει κάθε έλπίδα νά ξαναβρεί τόν Πύμ;

Ή νύχτα τής 8 Φεβρουαρίου μās βρήκε έγκαταστημένους σ' ένα μεγάλο σπήλαιο πού 'χε κάτω στεγνόν άμμο και φωτιζόταν από τήν ευρύχωρη είσοδό του. Ό Χήρνε κ' οι σύντροφοί του φαινότανε πειθαρχικοί. Ή βάρκα ήτανε φυλαγμένη από τόν μιγάδα. Πρίν πέσουμε γιά ύπνο ό πλοίαρχος έκανε σύναξη κ' είπε πώς μελετούσε τό ζήτημα τής άναχωρήσεως, προσθέτοντας ότι όπωσδήποτε θά φεύγαμε μ' αύτήν εκείνοι πού θά εύνοούσε ό κλήρος. Όλοι φανήκανε σύμφωνοι.

Είχα πέσει στο κρεβάτι μου μέ τά ρούχα, όταν άκουσα τόν ύποπλοίαρχο νά φωνάζει: «Ή βάρκα, πού είναι ή βάρκα;» Είχε χαθεί. Τήν έριξαν στη θάλασσα τρεις άντρες, αφού πρώτα τή φόρτωσαν μέ τρόφιμα και ποτά, κι άλλοι δέκα πασχίζανε νά έξουδετερώσουν τόν μιγάδα. Οι δυό καπετάνιοι τρέσανε ν' άρπάξουν τά όπλα τους. Έτοιμαζόμουνά

νά τούς μιμηθώ, όταν άκουσα κάτι πού μ' έκάρφωσε στη γή: «'Ασ' τونه κ' έλα μαζί μας. Είν' ό φονιάς του άδερφού σου!». Μιλούσε ό Χήρνε και τά 'λεγε αύτά στο Χόλτ, πού σίμωνε νά βοηθήσει τό μιγάδα. — «Ό φονιάς του άδερφού μου;» έκανε ό Χόλτ. — «Ναί. Μέσα στο «Κράμπο» σκοτώθηκε ό άδερφός σου». — «Και ποιός τόν σκότωσε; Ό Πέτερς;». — «Αύτός! τόν σκότωσε και τόν έραγε!». Μ' ένα του νόημα πιάσανε τό Χόλτ δυό από τούς άντάρτες και τόν πέταξαν στη βάρκα, πού ήταν έτοιμη νά σαλπάρει. Σύγκαιρα τρέσανε νά πηδήσουνε σ' αύτή ό Χήρνε κι οι σύντροφοί του. Έκείνη τή στιγμή σηκώθηκε ό Πέτερς, ρίχτηκε άπάνω τους, κι άρπάζοντας έναν από δαύτους, ό,τι έκανε νά πηδήσει στη βάρκα, τόν πέταξε σ' ένα βράχο, όπου γίνηκε συντρίμμια του κεφάλι του. Μιά πιστολιά άκούστηκε τότε, κι ό Πέτερς, πληγωμένος στον ώμο από τόν Χήρνε, σωριάστηκε χάμου τή στιγμή πού ή βάρκα σαλπάρει. Όταν έφτασαν οι δυό καπετάνιοι, τό έλαφρό σκαρί βρισκότανε πιά μακριά...

12

Μέ τή βάρκα έφυγαν 13 μαρνέροι. Μείναμε 9 όλοι-όλοι. Ήτανε γραφτό νά ύποφέρουμε πολύν από τό κρύο του πολικού χειμώνα!

Τό τί ψυχική και σωματική δύναμη χρειαζότανε γιά ν' άντέξουμε, μόνον ό Θεός τό ξέρει! Μήπως όμως ήτανε σε καλύτερη θέση οι φυγάδες; Πώς θά φτάναν ως τόν πολιτικό κύκλο;

Είχαμε κουρνιάσει στη σπηλιά, όταν δέν ξέρω πώς θυμήθηκα τόν Πέτερς, πού είχε ξεμείνει μετά τόν πυροβολισμό. Δέ φαινότανε πουθενά. Μήπως ήτανε πληγωμένος άσχημα; Ρώτησα σχετικά τόν Ούρλιγκερλι κι αύτός φώναξε άμέσως: «Πρέπει νά ψάξουμε γιά νά τόν βρούμε». Συμφώνησαν όλοι. Ό πλοίαρχος είπε: «Ό Πέτερς ήτανε πάντα πιστός. Όπως δέν μās έγκατέλειψε, δέν πρέπει νά τόν εγκαταλείψουμε». Στο δρόμο είπα στους συντρόφους μου πώς ό Πέτερς μου είχε αποκαλύψει τό φοβερό μυστικό του. «Τό έμπιστεύτηκε μόνο σ' εσάς;» μέ ρώτησε ό Γκύ. — «Ναί, σ' έμένα μόνον, πλοίαρχε», άποκρίθηκα. — «Και δέν τό είπατε σε κανέναν;» — «Όχι». — «Κι ό Χήρνε πώς τό 'μαθε;» — «Χμ! Ίσως ν' άκουσε τήν κουβέντα μας ό τιμονιέρης από τό παραθυράκι, πού ήταν άνοιχτό...».

Μιά ώρα αργότερα τόν βρήκαμε. Ήταν σα χαμένος και προσπαθούσε νά κρυφτεί. Δέν είχε βαριά πληγωθεί. Του μίλησα φιλικά κι ό πλοίαρχος του 'δωσε τό χέρι. Τό πήρε άμίλητος κ' ήρθε μαζί μας.

Ή έγκατάσταση του προσωπικού και τών υλικών τελείωσε στις 17 Φεβρουαρίου. Άνεβήκαμε στο βουνό και δέν είδαμε παρά κάτι ξέρες, πέρα κατά τήν άνατολή. Ό πλοίαρχος πρότεινε νά ονομάσουμε τό μέρος όπου μās έριξε τό παγόβουνο «Χώρα του Άλμπρανος», και φυσικά συμφωνήσαμε όλοι. Έπειτα φροντίσαμε νά πιάσουμε κάμποσα άμφίβια, πού άφθονούσαν στις άκρογιαλιές, ίδίως θαλασσινούς έλέφαντες και φώκιες.

Δέν είχαμε φτάσει σε θέση άπελπιστική, βλέπαμε όμως σκοτεινό τό μέλλον. Θά στέλνανε τάχα κανένα πλοίο οι σύντροφοί μας άν ή τύχη τούς βοηθούσε νά φτάσουνε στην Πατρίδα; Είχαμε και τήν

ελπίδα πώς όταν πάγωνε ή θάλασσα, θα μπορούσαμε να φτάσουμε με τα πόδια ως τον πολικό κύκλο. Άλλα ύστερα από 20 μέρες έγινε κάτι που άλλαξε όλότελα την κατάστασή μας: «Ο Ούρλιγκερλί είδε να έπιπλεί εκεί κοντά μια βάρκα!» — «Τάχα να γυρίζει η βάρκα του «Άλμπρανου»;», διερωτήθηκε ο Γκύ. — «Δεν είναι η βάρκα του «Άλμπρανου» αυτή», είπε κατηγορηματικά ο υποπλοίαρχος. Κι είχε δίκιο. Το σχήμα της ήταν διαφορετικό.

Παρακολουθούσαμε το μυστηριώδες ταξίδι της βάρκας με χτυποκάρδι. Θά 'φτανε τάχα ως έμεις, θα μπορούσαμε να την κρατήσουμε, δε θα την έπαιρνε μακριά το ρεύμα; Ξαφνικά τινάχτηκε το νερό, κι ένας άνθρωπος έπεσε στη θάλασσα από κάποιο βράχο. Ήταν ο Πέτερς! Κοιμωμένος άπεγνωσμένα κι όλο πλησίαζε στο σκαρί. Κάθε τόσο του φώναζε ο ναύκληρος: «Κουράγιο, Ντίρκ. Έμπρός!». Βλέπαμε το μιγάδα να εξαμακράινει και τρέμαμε μήν κουραστεί και τον καταπιεί ή θάλασσα. — «Μπράβο, την έπιασε, φώναξε σε μια στιγμή ο Ούρλιγκερλί, ζήτω ο Ντίρκ!». Ταυτόχρονα έφτασε στ' αψιτιά μας ένα δυνατό ξεφωνητό του Πέτερς. Τι να 'χε ιδεί στο βάθος της βάρκας ο άτρόμητος ναυτικός; «Πάμε γρήγορα προς τα κεί!» είπε ο Γκύ, και τρέξαμε άμέσως όλοι σ' έναν όρμο, κάπου 400 βήματα από τη θέση μας, όπου φαινότανε να τραβάει ή βάρκα. Μόλις πλησιάσαμε είδαμε τον Πέτερς ν' αφήνει τα κουπιά, να σκύβει στην πλώρη και να πιάνει στα χέρια του ένα άναίσθητο ανθρώπινο σώμα. Τότε άκούστηκε να λεί με φωνή σπαρρακτική ο πλοίαρχος Γκύ: «Ο άδερφός μου, ο άδερφός μου!». Ο Πέτερς έσπευσε να τον καθησυχάσει: «Ζεί, έκραξε, ζεί!». Μέσα στη βάρκα ήταν ξαπλωμένοι άναίσθητοι τρεις από τους συντρόφους του Ούίλλιαμ Γκύ. Αύτοι οί τέσσερες ήταν ό,τι είχε άπομείνει από το πλήρωμα της «Ιάνας»!

13

Μεταφέραμε τον Ούίλλιαμ Γκύ και τους άλλους τρεις στη σπηλιά, όπου δεν άργησαν να συνέλθουν. Είχανε καταντήσει σκελετοί από την πείνα. Έμεις είχαμε τόσο συγκινηθεί από την άπρόσμενη συνάντηση, που ξεχάσαμε τη θέση μας και τους μελλοντικούς μας κινδύνους. Όσο για τον πλοίαρχο, δεν περιγράφεται ή χαρά του. Διαρκώς ψιθύριζε ευχα-

ριστίες στο Θεό με μάτια βουρκωμένα. Όταν ζητήσαμε από τον Ούίλλιαμ να μās διηγηθεί τις περιπέτειές του, αυτός πολύ εύγενικά παρακάλεσε να του άφηγηθούμε τις δικές μας. Έπειτα έξιστόρησε το πώς πέρασε έντεκα όλόκληρα χρόνια χαροπαλεύοντας στη θάλασσα, στ' άγρια βράχια, πώς είδε να ξεσπάει ή καταστροφή και να συντρίβονται 15 από τους συντρόφους του.

Ξαφνικά, κατά τα τέλη Φεβρουαρίου έγινε κάτι άποσδόκητο: εκεί που ο Ούίλλιαμ κι ο Πάτερσον στέκονταν και παρατηρούσαν κάτι χελώνες που κυκλοφορούσαν στην άκρογιαλιά, είδαμε πολλούς ίθαγενείς να τρέχουν έξαλλοι σε διάφορες κατευθύνσεις. Τ' είχε συμβεί; Ένα τεράστιο κάτασπρο ζώο τους είχε ριχτεί βγάζοντας ούρλιασματα τρομερά κι άφρους από το στόμα. Αυτό το ζώο ήταν ο Τίγρης! Είχε σωθεί από την καταστροφή, περιπλανηθεί στα περίχωρα και βρεθεί εκεί για την κακή τύχη των ίθαγενών, που τρέμουν άμα βλέπουν άσπρο ζώο. Καθώς θα θυμόσαστε ο Τίγρης είχε παρουσιάσει συμπτώματα ύδροφοβίας στο «Κράμπου». Έτσι, αυτή τη φορά ήτανε πραγματικά λυσσασμένος. Έτσι, φύγανε τρέχοντας κ' έγκαταλείψανε όχι μονάχα το χωριό, μά και το νησί. Έμειναν όμως λίγοι που δεν είχανε σχεδίες, κι από αυτούς, σαγκώθηκαν πέντ' έξι από τον Τίγρη. Κ' έβλεπες τους λυσσασμένους να ρίχνονται στους άλλους και να τους ξεσκίζουν με τα δόντια! Αύτων των νεκρών τα κόκκαλα ήταν εκείνα που είδαμε στο Κλόκ-Κλόκ και το περιλαίμιο που βρήκε ο Πέτερς ήτανε του Τίγρη, που δεν άργησε να ψοφήσει.

Όταν έπαψε να υπάρχει ζωντανό πλάσμα στην παραλία, ο Γκύ κ' οί σύντροφοί του βγήκαν από τη σπηλιά, πήγανε στην άκτή, όπου βρήκαν μια σπηλιά κατάλληλη, παρόμοια με τη δική μας, κ' έγκαταστάθηκαν εκεί. Χρόνια όλόκληρα ζήσανε, καρτερώντας κανένα πλεούμενο περαστικό. Δεν άπειλήθηκαν από κανένα κίνδυνο, δε στερήθηκαν την τροφή, μήτε κ' έπαψαν να ελπίζουν.

Μια μαγιάτικη μέρα του 1839 φανήκανε πλωτοί πάγοι. Σύγκαιρα χάθηκε ένας από τους έπττα. Του κάκου τον έζήτησαν. Σκέφτηκαν ότι θα 'χε πνιγεί. Αύτós ο άνθρωπος ήταν ο Πάτερσον, ο πιστός φίλος του Ούίλλιαμ Γκύ. Και μόλις τώρα μάθαινε ο Ούίλλιαμ πώς ο Πάτερσον είχε παρাসυρθεί από έναν ογκόπαγο, όπου και πέθανε από την πείνα. Πέντε μήνες ύστερα από την έξαφάνιση του Πάτερσον έγινε τρομαχτικός σεισμός, αναστάτωσε το νησί Τσάλαλ και συμπάράλιασε το προς Δυσμάς αρχιπέλαγος. Μείνανε χωρίς τροφές ο Ούίλλιαμ κ' οί σύντροφοί του και θα πέθαιναν αν δεν τους έστελνε ο Θεός μια βάρκα ίσαμε τη σπηλιά τους, ποιός ξέρει από ποιο γειτονικό νησί. Σ' αυτή τη βάρκα πέρασαν ένα τρίμηνο γεμάτο κινδύνους έξ αιτίας των ανέμων, των πάγων, των όρνων και των θαλασσινών τεράτων. Άραξαν επιτέλους σε μια ξέρα, βγήκαν έξω, αλλά δεν βρήκανε παρά φύκια και πέτρες μυτερές. Τόσο λίγο τρώγανε από τα τιποτένια τρόφιμα που τους είχαν άπομείσει, ώστε πέθαναν δυό από άσιτία! Κ' εύθυσ οί άλλοι ξαναμπήκανε στη βάρκα κι άφησαν το ρεύμα να ρυθμίσει την τύχη τους. Πέρασ' ένας μήνας δραματικής νηστείας, είχαν φτάσει στο νύν και άεί, όπότε

ή βάρκα τους έφτασε στη χώρα του Άλμπρανου. Όταν ο Ούίλλιαμ τέλειωσε τη διήγησή του, τον ξαναγκάλιασε ο πλοίαρχος, και τα δυό άδέρφια έμειναν ώρα σιωπηλά, ενώ έμεις άποτραβιάμαστε, βαθιά συγκινημένοι.

14

Μετά δυό μέρες μπαρκάραμε στη γερή βάρκα των ναυαγών της «Ιάνας» κι άποχαιρετήσαμε τη χώρα του Άλμπρανου. Πηγαίναμε στο άγνωστο, κ' ίσως νατανε καλύτερα να ξεχειμωνιάζαμε εκεί ως την άνοιξη που θα έλυωναν οί πάγοι, μά είχαμε κ' οί 13 κυριευθεί από τη mania της φυγής. Δεν μάς έλειπαν τα τρόφιμα, το νερό, τα εργαλεία και τα σκεπάσματα, ως και μια φουφού και κάρβουνα είχαμε πάρει.

Στις 10 Μαρτίου του 1840, ύστερα από ταξίδι 20 ήμερών, ήμαστε σε πλάτος 70°13'. Είχαμε κάνει κάπου 600 μίλια μ' εύνοϊκόν καιρό. Μά δεν άργησε να μάς τυλίξει ή καταχνιά και το θερμόμετρο να πέσει. Κι άξαφνα ένα πρωί, που ή όμίχλη είχε διαλυθεί, είδαμε πολύ κοντά έναν όγκο παράξενο, κάτι σαν βράχο 40 μέτρων ύψους, που έμοιαζε με μεγάλη Σφίγγα σε στάση τέρατος φανταστικού με πλατιά φτερά, σαν εκείνο που ή Έλληνική μυθολογία λέει πώς ήτανε στο δρόμο των Θηβών. Ταραχτήκαμε. Να ήτανε τάχα κανένα γιγάντιο τέρας, κανένα μεγαθήριο τρομερό; Πλησιάζοντας άθέλητα, γιατί μάς έσερνε το ρεύμα, πειστήκαμε πώς ήταν ένας βράχος με σχήμα παράδοξο. Μά ήταν γραφτό να βρεθούμε μπροστά σ' άλλα, πιό περίεργα και πιό τρομερά φαινόμενα. Εκεί που προχωρούσε γοργά ή βάρκα μας, ξεφύγει ή άγκυρα του «Άλμπρανου», που την είχαμε βάλει στην πλώρη, βγαίνει από το πλεούμενο, και το σκοινί που τη συγκρατεί πάει να κοπεί. «Τί τρέχει;» κράζει ο πλοίαρχος, κι ο υποπλοίαρχος φωνάζει στο ναύκληρο: «Κόψε άμέσως το σκοινί, γιατί κινδυνεύουμε να τσακιστούμε στα βράχια!...» Τρέχει ο Ούρλιγκερλί να το κόψει, και το μαχαίρι του φεύγει από το χέρι, κόβεται μόνο του το σκοινί, κ' ή άγκυρα πετάει σαν όβιδα στο βράχο! Σύγκαιρα όσα σιδερένια πράγματα είχαμε στη βάρκα, όπλα, μαχαίρια, κλπ. κι ακόμα ό,τι μεταλλικό βρισκότανε στις τσέπες μας, όπως οί σουγιάδες, ακολουθούν την άγκυρα και τινάζονται στο βράχο, ενώ ή βάρκα φεύγει γοργά προς την άκτή. Τα 'χαμε χαμένα. Έπρόκειτο για φαινόμενα ύπερφυσικά, σαν αυτά που άλλοτε είχα άποδώσει σε παραισθήσεις του Πύμ; Όμως όχι. Φυσικά, έντε- λώς φυσικά ήταν τα φαινόμενα. Μά δεν είχαμε καιρό να καλοσκεφτούμε, γιατί βρεθήκαμε κιόλα στη στεριά, άντίκρυ από τη Σφίγγα, και ιδεί στην άμο τα συντρίμια μιας βάρκας. Ήταν ή βάρκα του «Άλμπρανου»! Αυτή που άρπαξε μες από τα χέρια μας ο Χήρνε. Όταν βγήκαμε έξω είδαμε τρία πτώματα —του Χήρνε και δυό άλλων—, αλλά όσο κι αν ψάξαμε δε βρήκαμε κανέναν από τους συντρόφους του ζωντανό ή πεθαμένο. Έντύπωση μάς έκανε το ότι κανένα σιδερικό δε βρισκότανε άνάμεσα στα συντρίμια της βάρκας, λες και κάποιος τα 'χε πάρει.

Προχωρώντας για να έρευνήσουμε τριγύρω, μιλούσαμε για το φαινόμενο εκείνο. Και τότε, καθώς

είδαμε το βράχο καθαρά, γιατί είχε διαλυθεί το πούσι κ' ή Σφίγγα διαγράφονταν έντονα σαν άγαλμα μπρούτζινο, σκέφθηκεν κάτι που έξηγούσε το πράγμα: — «Μαγνήτης είναι, φώναξα. Μαγνήτης με άπίστευτη δύναμη έλξεως!». Τη σκέψη μου την έπεβεβαίωσε τ' ότι ή πυξίδα μας είχε πάψει να δουλεύει. Μίλησα τότε για τις μεγάλες ποσότητες ήλεκτρισμού που δεν είχαν έξαντληθεί από τις θύελλες, για τη συσσώρευση ήλεκτρικού ρευστού που παρατηρείται στους Πόλους, για τις φλέβες σιδήρου που θα 'πρεπε να υπάρχουν στο βράχο. «Υπάρχει τάχα κίνδυνος αν πλησιάσουμε τη μυστηριώδη Σφίγγα;», μ' έρώτησε ο πλοίαρχος, κ' έγώ του άπάντησα άρνητικά. Τότε άκούστηκαν τρεις λέξεις που μάς έκαναν μεγάλη έντύπωση: «Ναί, ναί, εκεί!». Τις είχε προφέρει ο Πέτερς. Κ' είδαμε άμέσως τον μιγάδα να στρέφεται προς τη Σφίγγα σ' ά να 'ταν από σίδηρο και να τον τραβούσε κάποιος δυνατός μαγνήτης. Τον άκολουθήσαμε. Όσο σιμώναμε, το τέρας μεγάλωνε δίχως ν' αλλοιώνεται ή μυθολογική μορφή του. Μόλις φτάσαμε κοντά είδαμε πλήθος άντικείμενα σιδερένια, που τα είχε τραβήξει, και στα πλευρά του βράχου κολλημένη την άγκυρα, τα καρφιά και το τιμόνι του «Άλμπρανου». Να λοιπόν τ' είχε καταστρέψει την κλεμμένη βάρκα — ή στέρηση κάθε σιδερένιου εξαρτήματος — και προκαλέσει τη δίκαια τιμωρία των φυγάδων. Δοκιμάσαμε να πάρουμε κάτι όπλα, στάθηκε όμως άδύνατο να ξεκολλήσουν από το μαγνήτη. Μη μπορώντας να πάρει το μαχαίρι του ο Ούρλιγκερλί, έδειξε τη γροθιά του στον τεράτομορφο βράχο λέγοντας: «Ανάθεμά σε, Σφίγγα!» «Πρέπει να φεύγουμε το συντομώτερο», είπε ο Βέστ, κ' έμεις συμφωνήσαμε. Γυρίζοντας στην παραλία, άκούσαμε τον Πέτερς να φωνάζει: «Προσοχή! Έδώ...!». Τρέξαμε και τον είδαμε γονατισμένο μπροστά σ' έναν σκελετό. «Ο Πύμ, ο δόλιος μου ο Πύμ» έλεγε και ξανάλεγε ο Πέτερς, πνιγμένος στ' άναφυλλητά. Έκανε να σκύψει, μά κάτι τον έπιασε. Σωριάστηκε χάμου σπαράζοντας σ' ά να τον είχε σαγκώσει φίδι φαρμακερό, κ' ύστερα από λίγες στιγμές ξεψύχησε!

15

Σαλπάρουμε και συνεχίσαμε το ταξίδι μέσα στο μισόφωτο της πολικής νύχτας. Το σέλας, που για πρώτη φορά παρατηρήσανε το 1773 οί Κούκ και Φόρστερ, μάς παρηγορούσε με την ύποβλητική μεγαλοπρέπειά του.

Ήταν 6 'Απριλίου, τα τρόφιμά μας είχανε σωθεί, ο δυνατός άέρας έκανε τη βάρκα μας να ταρακουιέται επικίνδυνα, όταν ο ναύκληρος άκούστηκε να φωνάζει: «Καράβι!» Τρέξαμε κ' ύψώσαμε σινιάλα. Κι ώ του θαύματος! Στάθηκε το πλοίο κ' έστειλε μια βάρκα για να μάς πάρει. Ήταν ένα άμερικανικό τρικάρτο που έρχόταν από τα νησιά Φάιλαντ. Ο κυβερνήτης του μάς περιποιήθηκε με τρόπο συγκινητικό, 15 μέρες άργότερα ήμαστε στο Μέλπουρν. Εκεί έδωσα στους ναύτες ό,τι τους είχα τάξει, καθώς τους άξιζε ύστερα από τους άνειπίωτους κόπους τους.

ΤΕΛΟΣ

Διασκευή Σ. Π.

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1 - Τηλ. 3613.571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Έτος 33ον — ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1977 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1

Επιτροπή συντάξεως του Περιδικού

ΧΑΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ, ΣΤΑΘΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ,
 Π. ΤΣΑΚΡΗΣ, ΜΙΧ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,
 ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 Σύμβουλος για την επίμελεια της ύλης
 ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνσεις σύμφωνα με το Ν.Δ. 346/69 άρθρο 2:
 ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
 Δώρας ντ' Ιστρία 22
 Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
 ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Παισαυίου 10 - ΑΘΗΝΑΙ

Τιμή Φύλλου Δρχ. 5 — Έτησία συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 50 (διά τα Σχολεία Δρχ. 40) — Έξωτ. £ 1 ή \$ 3

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμε θερμά α) όσους καθυστερούν το χρέος τους στο περιοδικό να φροντίσουν το συντομότερο για την εξόφλησή του, β) τα έμβάσματα να γίνονται όπρσσωπα: Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττού 1, Αθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
 Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητής της
 Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημών
 Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
 μαϊκός
 Α. ΤΕΡΖΑΚΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
 Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητής Πανεπιστη-
 μίου 'Αθηνών

Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ: Γεν. Διευθυντής
 'Υπουργ. Πολιτισμού και 'Επιστημών
 ΟΡ. ΛΟΥΤΡΙΑΔΗΣ: 'Ομάτ. Καθηγητής
 Πανεπιστημίου 'Αθηνών
 Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ: 'Ακα-
 δημαϊκός
 Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊκός
 Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
 ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

	Σελίς
Α. ΤΕΡΖΑΚΗ: 'Ελληνική 'Εποποιία	1
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ο δάσκαλος και το παιδί	2
Π. ΧΑΡΗ: Μονεμβασία	4
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ — Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Ποιή- ματα	5
Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ: 'Η εκατονταετηρίς του Ε.Ε.Σ.	6
Μ. ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΥ: 'Επιστολαί βασιλέων και φιλο- σόφων	7
Ε. ΣΤΑΜΑΤΗ: 'Η ανακάλυψη της τυπογραφίας	8
Κ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ: Τò νόμισμα της αγάπης	8
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	9
Χ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ: Τò χρυσάνθεμο	9
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 'Ερυθροσταυρικές ειδήσεις	10
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: 'Ο άνθρωπος και ή φύση	16
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Τò κουτό και τò έξυπνο ποντικί	17
Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ: 'Η μάνα	18
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΗ: 'Η εξημέρωση των άγρίων ζώων	20
ΓΚΡΙΜΜ: Δυό Εύρωπαίοι στη χώρα των Πυγμαίων (Διασκευή ΠΑΝ)	21
Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ: 'Η ιστορία του Ε.Ε.Σ. εικονο- γραφημένη	22
Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: 'Η σοφία της γαρίδας	24
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	26
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.	28
Ι. ΒΕΡΝ: Στη Σφίγγα των πάγων (Διασκευή Σ.Π.)	29
Στίχοι - Μουσική στα έσώφυλλα	

	Page
A. TERZAKIS: Greek Epic	1
I. THEODORACOPOULOS: Teacher and Child	2
P. HARIS: Monemvassia	4
M. STASSINOPOULOS — Z. PAPANTONIOU: Poems	5
P. GEORGOUNTZOS: The Hellenic Red Cross Cen- tenary	6
M. NIKITOPOULOU: Kings' and Philosophers' Letters	7
E. STAMATIS: The Discovery of Typography	8
K. KALAPANIDAS: The Coin of Love	8
TH. CONSTANDINOU: Poem	9
CH. SAKELLARIOS: The Chrysanthemum	9
EDITORIAL: Red Cross News	10
A. VARELLA: Man and Nature	16
S. PANAGIOTOPOULOS: The Stupid and the Clever Little Mice	17
A. KARKAVITSAS: The Mother	18
N. DIMITROKALLIS: The Taming of Wild Animals	20
GRIMM: Two Europeans in the Country of Dwarfs (Revised by PAN)	21
M. PROTOGERIDIS: The Illustrated History of the H.R. Cross	22
TH. POTAMIANOS: The Shrimp's Wisdom	24
READERS' COLLABORATION	26
FROM H.R.C. JUNIORS' ACTIVITIES	28
I. VERN: At the Sphinx of the Land of Ice (Revised by S.P.)	29
VERSES - MUSIC Inner Covers	

ΤΟ ΕΞΟΦΛΑΟ ΜΑΣ κλπ. είναι σύνθεση του εκλεκτού ζωγράφου κ. ΜΙΧ. ΝΙΚΟΛΙΝΑΚΟΥ, εμπνευσμένη από την Έποποιία του 1940.

Άρχίζουν τὰ μαθήματα

Του εκλιπόντος συνεργάτου μας
 Α. ΒΩΤΤΗ

Πάει τού πεύκου ή δροσιά, τò μπάνιο στο λιοντόρι,
 και τώρα αρχίζει στο σχολείο καινούργιο παιχνίδι!

LE CENTENAIRE
DE LA CROIX-ROUGE HELLÉNIQUE
THE CENTENARY
OF THE HELLENIC RED CROSS

10 juin 1977

june 10th, 1977

Célébré le 30 Septembre 1977
Celebrated September 30th, 1977